

Προβληματισμοί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

97ον Τεύχος

HELLENIC INSTITUTE for STRATEGIC STUDIES

ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019

Πατησίων 88, 104 34 Αθήναι

Ευρώ 0,01

Άρθρα

***Ελληνοτουρκικές Σχέσεις! Εξέλιξη ή ανακύκλωση;**

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ

***Η πρώτη κριτική στη νέα κυβέρνηση**

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ

***Ο Ελληνισμός στη μέγγενη της εθνομηδενιστικής σπουδαιοφάνειας!**

Του Καθηγητού κ. Παναγιώτη Ηφαίστου

***Η Τουρκία επιδιώκει να γονατίσει Κύπρο και Ελλάδα χωρίς πόλεμο**

Του κ. Αποστόλου Αποστολοπούλου

***Μελετώντας τον εχθρό του Ελληνισμού: Οι ιερές αγελάδες της Τουρκικής επεκτατικής Γεωστρατηγικής!**

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Μπαλτζώη

***Το λάθος της Ελλάδας με την ΑΟΖ: Στο τέλος θα μας οδηγήσουν σε μοίρασμα με την Τουρκία**

Του κ. Θεοδώρου Καρυώτη

***Αποτροπή ή πόλεμος;**

Του Υποναυάρχου ε.α. Δημήτρη Τσαϊλά

***Ελλάδα: παίκτης ή θήραμα; - Η ανάγκη για μία νέα Μεγάλη Ιδέα**

Του κ. Κωνσταντίνου Γρίβα

***Η στρατηγική Ερντογάν ανησυχεί πλέον τις μεγάλες δυνάμεις...**

Του κ. Βασίλη Κοψαχείλη

***Είναι η Τουρκία ένα νέο Χομεϊνικό Ιράν;**

Του κ. Αλέξανδρου Θ. Δρίβα

***Η ιστορική ευκαιρία, ο Στρατηγικός Διάλογος και το κράτος-πελάτης**

Του κ. Σταύρου Λυγερού

***Ήρθε, πράγματι, η σειρά της Τουρκίας;**

Του κ. Παντελή Σαββίδη

***Η λογική της στρατηγικής Τραμπ - Ο κόσμος των σκακιστών**

Του κ. Γιώργου Μαργαρίτη

***«Οι Σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας στη Μεταψυχροπολεμική Εποχή»**

Της κ. Κατερίνας Βαθρακογιάννη

***Προοπτικές της Ελληνικής Οικονομίας και η σχέση της με την ΕΚΤ**

Του κ. Δημητρίου Α. Ζακοντίνου

***ΕΜΝΙ: Η τρομερή υπηρεσία πληροφοριών και ο υβριδικός πόλεμος του ISIS**

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Αθ. Μπαλτζώη

***Μία άλλη ερμηνεία της τουρκικής επιθετικότητας - Ο γεωπολιτικός αφανισμός της Ελλάδας**

Του κ. Κωνσταντίνου Γρίβα

***Για την Γλώσσα μας**

Του κ. Κωνσταντίνου Ζάγκαλη

***Οι ανησυχίες ενός Έλληνα φουκαρά**

Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Επισκοπήσεις

*** Με μια Ματιά, η Ελλάδα και ο Κόσμος**

Του Αντιστρατήγου ε.α.

Χ. Μουστάκη

Επιτίμου Διοικητού 1ης Στρατιάς

Δημιουργώντας

“θαυμαστό” ένα

καινούργιο
κόσμο

στην

Ελλάδα

Οι Προβληματισμοί του Εκδότη

Αγαπητά μέλη και φίλοι,

Ζούμε σε ενδιαφέρουσα εποχή, δίχως πλήξη και οι εξελίξεις γύρω μας είναι πυκνές αλλά και ιδιαίτερα επικίνδυνες για κράτη στερούμενα συγκεκριμένα διατυπωμένης Εθνικής Στρατηγικής.

Η επιτυχής επίθεση με drones, στις καλά προστατευμένες πετρελαϊκές εγκαταστάσεις της ARAMCO της Σ. Αραβίας, ανεβάζουν την ένταση στον Περσικό κόλπο και προκαλούν διεθνή οικονομική ανησυχία. Εκτιμάται ότι ένα πλήγμα ή και πόλεμος κατά του Ιράν πιθανόν να καθυστερήσει (π.χ. έως τις αμερικανικές εκλογές) αλλά οι πιθανότητες πραγματοποίησης είναι ιδιαίτερα υψηλές.

Το σύνθετο εμπόλεμο τοπίο της Συρίας εξελίσσεται και το ενδιαφέρον εστιάζεται κυρίως στα βόρεια σύνορα του κράτους αυτού. Η Τουρκία εκβιάζει την Δύση με μαζικές ροές μεταναστών, προκειμένου να διαμορφώσει ευνοϊκά γι' αυτήν τις εξελίξεις στο Ιντλίμπ και την περιοχή ανατολικά του Ευφράτη (σε βάρος των Κούρδων) αλλά και για να εισπράξει περισσότερα κονδύλια. Δείγμα των απειλών αυτών αποτελούν οι προσφάτως αφιχθέντες χιλιάδες μετανάστες που συνωστίζονται στις νήσους του Α. Αιγαίου και ανατρέπουν πολλαπλώς την ζωή των κατοίκων τους.

Στην Α. Μεσόγειο οι προκλήσεις της Τουρκίας (φραστικές και έμπρακτες) αναβαθμίζονται διαρκώς και αποκτά ενδιαφέρον ο ενδεχόμενος τρόπος αντιδράσεως αυτής μετά την πρόσφατη ανάθεση ερευνών από την Κυπριακή Δημοκρατία στην Γαλλική TOTAL, σε βυθοτεμάχια αυθαιρέτως διεκδικούμενα από την Τουρκία. Προς άρση κάθε αμφιβολίας περί των τουρκικών προθέσεων, ο Πρόεδρος Ερντογάν μίλησε πρόσφατα για την «Γαλάζια Πατρίδα», ενώπιον ΜΜΕ, έχοντας πίσω του τον σχετικό χάρτη ο οποίος ποδοπατεί ζωτικά συμφέροντα Ελλάδος και Κύπρου, κατά παράβαση του Διεθνούς Δικαίου Θαλάσσης. Οι τουρκικές απαιτήσεις «επιλύσεως» του Κυπριακού αυξάνονται αντί να μειούνται, συνοδευόμενες από ανάλογες προκλήσεις (π.χ. γεωτρήσεις σε κυπριακές θαλάσσιες ζώνες, προξενείο και τουριστική εκμετάλλευση Αμμοχώστου κ.λπ.).

Το θηριώδες εξοπλιστικό πρόγραμμα της Τουρκίας συνεχίζεται απρόσκοπτα και οι Τουρκικές ΕΔ και αμυντική βιομηχανία εκπαιδεύουν το έμφυχο υλικό τους και δοκιμάζουν τα νέα όπλα υψηλής τεχνολογίας στην Μ. Ανατολή και

την Λιβύη.

Οι επικείμενες συνομιλίες κορυφής μεταξύ ΗΠΑ - Τουρκίας και ΗΠΑ - Ελλάδος, στα πλαίσια της γενικής συνελεύσεως του ΟΗΕ, είναι ενδεχόμενο να επιδράσουν σημαντικά στις περαιτέρω εξελίξεις, ειδικότερα εάν οι ιδιαίτερα τεταμένες σχέσεις ΗΠΑ και Τουρκίας εμφανίσουν τάσεις εξομαλύνσεως.

Η νέα Κυβέρνηση παρά τα θετικά πρώτα δείγματα γραφής στον τομέα της οικονομίας, της αναπτύξεως και της ασφάλειας των πολιτών, φαίνεται διστακτική σε κρίσιμα εθνικά ζητήματα όπως το δημογραφικό, το μεταναστευτικό και η άμυνα της χώρας. Τα έως τώρα ληφθέντα μέτρα μόνο ως ημίμετρα είναι δυνατόν να εκληφθούν. Το επίδομα γεννήσεως τέκνου δεν αρκεί για την επίλυση του σύνθετου δημογραφικού ζητήματος. Ομοίως η μετακίνηση χιλιάδων μεταναστών στο εσωτερικό της χώρας, με τις ροές να συνεχίζονται απρόσκοπτα, απλώς μετατοπίζουν αλλά και επιτείνουν το πρόβλημα. Αντί τέλος να προκαλεί επαγρύπνηση ο ρόλος της νέας τεχνολογίας στον χαρακτήρα μίας μελλοντικής πιθανής συγκρούσεως με την Τουρκία (μετά και την έμπρακτη π.χ. αποτελεσματικότητα των μη επανδρωμένων συστημάτων), διατηρείται έως τώρα ένα μη αποτρεπτικό εξοπλιστικό πρόγραμμα για τις ΕΔ (έναντι της απειλής), ενώ προβληματίζει η πρόσφατη κατηγορηματική δήλωση του ΥΠΕΘΑ ότι η θητεία θα παραμείνει ως έχει (άραγε βάσει ποιας επιχειρησιακής μελέτης;). Με κατάλληλη πολιτική βούληση, Ινστιτούτα όπως το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. δυνατόν να συμβάλουν με τις απόψεις τους στην διαμόρφωση σχετικών αποφάσεων και δράσεων.

Κρίνεται ότι υπεράνω διπλωματικών διεργασιών, δεσμεύσεων, πολιτικού κόστους και οιασδήποτε μορφής αναστολών προέχει η άμεση και συνεπής εξυπηρέτηση των θεμελιωδών εθνικών συμφερόντων (π.χ. εθνική ταυτότης και συνοχή, εθνική κυριαρχία, εθνική ακεραιότητας, εθνικά κυριαρχικά δικαιώματα, Δημοκρατικός τρόπος ζωής, ευημερία πολιτών κ.λπ.). Κάθε καθυστέρηση ή απόκλιση από την αρχή αυτή οδηγεί δυστυχώς μόνο σε δυσοίονες και εθνικά επιζήμιες προβλέψεις.

23 Σεπτεμβρίου 2019

Αντιναύαρχος Β. Μαρτζούκος ΠΝ

Επίτιμος Διοικητής ΣΝΔ

Πρόεδρος ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας www.elisme.gr

Ιδιοκτήτης: ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. ΚΩΔΙΚΟΣ 016037

Εκδότης-Διευθυντής: Β. Μαρτζούκος

Υπεύθυνος Συντάξεως: Κ. Αργυρόπουλος

Υπεύθυνος Τεχνικής Υποστηρίξεως: Α. Τόσιος

Συντ/κή Ομάδα: Ε. Τέμπος, Α. Μπασαράς, Π. Κατσαρός, Ι. Μπαλτζώης

DTP-Καλλιτεχνικά: Κ. Αργυρόπουλος

Εκτύπωση: NEMESIS A.E.

Διευθυντής

Γραφεία: Πατησίων 88

TK 104 34 Αθήναι

Τηλέφωνο: 210 8211025

Fax: 210 8211056

E-mail: elisme@otenet.gr

Διαδίκτυο: www.elisme.gr

Ελληνοτουρκικές Σχέσεις! Εξέλιξη ή ανακύκλωση;

Του Αντιναύαρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ

Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις ιστορικά αποτελούν δυσνόητο αντικείμενο ειδικά για τρίτους παρατηρητές. Οι Τούρκοι ισχυρίζονται ότι είμαστε πολιτισμικό και φυλετικό κομμάτι τους και ότι κακώς αποσκιρτήσαμε, υπενθυμίζοντας τις «ευτυχισμένες» ημέρες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αλλά και τις σημερινές μας ομοιότητες (κοινές λέξεις, φαγητά, χορούς, τραγούδια κ.λπ.)... Οι ξένοι θα παρατηρούν ότι οι Έλληνες διακατέχονται από ανάμικτα συναισθήματα αγάπης και μίσους, έναντι της Τουρκίας, που θυμίζουν λίγο από σύνδρομο της Στοκχόλμης. Οι ρίζες του φαινομένου είναι παλαιές. Από τότε που οι Βυζαντινοί άρχοντες χρησιμοποιούσαν Οθωμανούς στρατιώτες στις εμφύλιες διαμάχες τους και τα ποδηγετημένα πλήθη προτιμούσαν το Οθωμανικό φακίολι από την Παπική τιάρα. Μία τάξη Ελλήνων (ιδιαίτερα αυτοί με προσωπικά συμφέροντα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία) ποτέ δεν συμβιβάσθηκαν με το Δυτικότροπο νεοσύστατο ελληνικό κράτος (ούτε καν με το όνομα «Ελλάς»). Η Δύση γι αυτούς παρέμεινε απεχθής θεωρώντας ότι ο ελληνισμός όφειλε να αποτελεί μέρος πολυφυλετικών πολιτικών μορφωμάτων και να εστιάζει άλλοτε στην «καθ' ημάς Ανατολή» και άλλοτε στο «ομόδοξο ξανθό γένος». Έκτοτε υπάρχουν διαχρονικά Έλληνες οπαδοί της «ελληνοτουρκικής φιλίας», κάποιοι δε εξ αυτών επιχειρούν να τεκμηριώσουν επιστημονικά την σκοπιμότητα μίας «Ελληνοτουρκικής Ομοσπονδίας», αφού «Τούρκοι και Έλληνες δεν έχουν κάτι να μοιράσουν αλλά αμφότεροι χρησιμοποιούνται ως πόνια από Μ. Δυνάμεις».

Ο ξένος σαστίζει όταν διαβάσει ότι ο κατά τα άλλα «σφαγέας» Κεμάλ επροτάθη από την Ελλάδα για Νόμπελ ειρήνης. Προβληματίζεται παρατηρώντας την επομένη των κρίσεων του 1987 και 1996 και του «casus belli», την ελληνική εμμονή να πείσει τους σκεπτικούς Ευρωπαίους για την σκοπιμότητα εντάξεως της Τουρκίας στην ΕΕ. Ο αποστασιοποιημένος παρατηρητής θορυβείται από τους ελληνικούς βρυχηθμούς περί εθνικών δικαίων και συμφερόντων την ίδια ώρα που δηλώνεται ένα κυνικό «mea culpa» μετά την Συμφωνία στο Νταβός, μετά την σιωπηρή αποδοχή «γκρίζων ζωνών», την συνυπογραφή στην Μαδρίτη αναφορών περί ζωτικών τουρκικών συμφερόντων στο Αιγαίο, την ετοιμότητα συναινέσεως σε σχέδια «Ανάν» (εκεί έκανε ευτυχώς την ανατροπή ο αείμνηστος Τ. Παπαδόπουλος) και την διαρκή ανοχή σε φανερές και κρυφές αντεθνικές δράσεις του τουρκικού Προξενείου Κομοτηνής. Η έκπληξη των ξένων μεγιστοποιείται όταν νυν και πρώην Έλληνες αξιωματούχοι αποκαλούν τους συμπατριώτες τους «μοναχοφάδες», δηλώνουν ούτε λίγο ούτε πολύ ότι η Τουρκία δικαιούται όσα της επιτρέπει η μεγάλη ακτογραμμή της στην ΝΑ Μεσόγειο, διδάσκουν γεωγραφία ως προς την θέση του Καστελλόριζου παραλείποντας την πολιτική και νομική διάσταση του θέματος και συμβουλεύουν ότι μία δυσάρεστη (ή επονειδιστική) λύση θα αποτρέψει μία σύγκρουση κ.λπ..

Από τα προαναφερθέντα αναδεικνύεται η σχιζοφρενική εθνική σύγχυση και η έλλειψη Εθνικής Στρατηγικής. Η αλήθεια είναι ότι από την μάχη του Μαντζικέρτ το 1071 και εντεύθεν οι ελληνοτουρκικές σχέσεις διεξάγονται ως ένα παιχνίδι μηδενικού αθροίσματος με συγκυριακές ειρηνικές παύσεις ευφορίας και «καλής γειτονίας».

Σήμερα η Τουρκία προβάλλει ως μόνη ουσιαστική πολιτική και στρατιωτική απειλή, παρά τα γνωστά εσωτερικά της προβλήματα, αφού έχει την βούληση, το γεωπολιτικό μέγεθος και τα μέσα προκειμένου να πραγματοποιήσει τις άγριες διεκδικήσεις της σε Αιγαίο, Θράκη, Κύπρο και ΝΑ Μεσόγειο. Προς τον σκοπό αυτό η Τουρκία χρησιμοποιεί εναλλάξ ή σε συνδυασμό ποικιλία στρατηγικών όπως ο πειθαναγκασμός, η ανακλήσιμη πρόκληση, η ελεγχόμενη πίεση, η διείσδυση, η στρατηγική περικύκλωση και τα τετελεσμένα. Όσο η Ελλάδα

δεν θέτει κόκκινες γραμμές τόσο αυξάνεται το φάσμα των αδηφάγων μονομερών τουρκικών διεκδικήσεων οι οποίες ενισχύονται και από την ανισομέρεια σε δείκτες εθνικής ισχύος όπως το δημογραφικό, η αμυντική τεχνολογία, οι κρατικές δομές, το εθνικό όραμα, και το διαφαινόμενο ραγδαίο «άνοιγμα της ψαλίδας» στον στρατιωτικό συσχετισμό ισχύος. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι δαπάνες για την άμυνα ανέρχονται στα 3-3.5 δις € (εξ αυτών οι δαπάνες για εξοπλιστικά προγράμματα είναι απογοητευτικές), όταν οι τουρκικές αμυντικές δαπάνες είναι της τάξεως των \$20 δις και οι ανάγκες των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων καλύπτονται κατά 65% από την εγχώρια αμυντική βιομηχανία η οποία ταυτόχρονα αποκομίζει έσοδα από πωλήσεις σε τρίτες χώρες της τάξεως των \$3 δις..

Κατά την τρέχουσα περίοδο η Τουρκία αντιμετωπίζει τα δικά της προβλήματα. Το κουρδικό ζήτημα και η αμερικανική στήριξη των Κούρδων αποτελεί μείζον τουρκικό εθνικό θέμα. Το έλλειμμα Δημοκρατίας, οι πρόσφατοι οικονομικοί τριγμοί, οι επιπτώσεις του πραξικοπήματος του 2016, η κοινωνική ανισότητα και πολιτισμική ανομοιογένεια, καθώς και οι Σύριοι μετανάστες επιτείνουν τις εσωτερικές προκλήσεις της χώρας αυτής. Η Τουρκία του Ερντογάν έχει επενδύσει ανεπιτυχώς στους αδελφούς Μουσουλμάνους (Αίγυπτος, Λιβύη, Σουδάν, Παλαιστίνη) και τώρα εισπράττει τα επίχειρα. Η επιλογή της όπως ενταχθεί σε κοινό άξονα με την Ρωσία, το Ιράν και το Κατάρ προκάλεσε την αντιπαλότητα σειράς Σουνιτικών Αραβικών κρατών της περιοχής και βεβαίως την ρήξη με το Ισραήλ. Η τελική επιλογή της Τουρκίας μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας (\$400 – \$350) όποια και να είναι θα έχει κόστος.

Παρά τα προβλήματα αυτά η Τουρκία παραμένει μία από τις ισχυρότερες χώρες της ευρύτερης περιοχής με αναθεωρητικές περιφερειακές φιλοδοξίες. Παρά τις προβλέψεις του Διεθνούς Δικαίου Θαλάσσης κρίνεται ότι η Τουρκία θα διεκδικήσει μέχρι τέλους αυτά που η ίδια αποκαλεί ζωτικά της συμφέροντα και ιδιαίτερα την συμμετοχή της στην εκμετάλλευση των υποθαλασσιών ενεργειακών κοιτασμάτων. Στο πλαίσιο αυτό οι τουρκικές προκλήσεις θα κλιμακώνονται ποικιλοτρόπως, προκαλώντας την Ελλάδα και δίχως χρήση στρατιωτικής ισχύος (σκοπιμότητα διεθνούς νομιμοποίησης). Εάν η Ελλάς εξαναγκασθεί να απαντήσει με περιορισμένη στρατιωτική ισχύ (π.χ. θερμό επεισόδιο), τότε η Τουρκία ενδεχομένως να εφαρμόσει έτοιμα σχέδια ταχείας δημιουργίας τετελεσμένων, αναμένοντας την παρέμβαση τρίτων προς ανακατανομή και μετέπειτα διαπραγμάτευση στην οποία θα μετάρχει από θέσεως ισχύος. Βάσει του συλλογισμού αυτού η χώρα μας θα πρέπει να τελεί σε εγρήγορση, καθώς και σε εθνική και πολιτική σύμπνοια. Οι αποτρεπτικές εθνικές αντιδράσεις θα πρέπει να βασισθούν σε συνδυασμό εξωτερικής εξισορροπήσεως (υποστήριξη συμμάχων και σειράς διεθνών οργανισμών) και εθνικής αποτροπής (επίδειξη ετοιμότητας και αποφασιστικότητας των ΕΔ). Κάθε στρατιωτική μας κίνηση θα πρέπει να μην είναι αποτέλεσμα συναισθηματικής φορτίσεως ή ανακλαστικής αντιδράσεως αλλά κίνηση με ρεαλιστικά προμελετημένο τόπο, χρόνο και έκταση χρήσεως ισχύος, η οποία σε κάθε περίπτωση θα έχει προβλέψει το επόμενο βήμα του αντιπάλου και την δέουσα απάντηση.

Πέρα από τις τρέχουσες εξελίξεις η πολιτεία θα πρέπει να επενδύσει εκ νέου στον σύγχρονο εξοπλισμό των ΕΔ με συστηματικό και συνεπή τρόπο. Η σημερινή τεχνολογία καθιστά εφικτή την απόκτηση δυνατοτήτων ασυμμέτρου καταστρεπτικού αποτελέσματος (βοηθούσης και της γεωγραφίας κυρίως του Αιγαίου), σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η επένδυση στην υψηλή αμυντική τεχνολογία πέραν του εθνικού οφέλους στον τομέα της άμυνας και ασφάλειας είναι δυνατόν να αποτελέσει πυλώνα οικονομικής αναπτύξεως ικανό να συγκρατήσει στην πατρίδα τους χιλιάδες νέων Ελλήνων επιστημόνων.

Η πρώτη κριτική στη νέα κυβέρνηση

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ

Η νέα Κυβέρνηση άρχισε το έργο της με καλούς οiwονούς. Οι Έλληνες την εμπιστεύονται έμπρακτα αφού ενέκριναν το πρόγραμμά της και της παρεχώρησαν αυτοδυναμία, προκειμένου να το εφαρμόσει αποτελεσματικά. Το νέο κυβερνητικό σχήμα φαίνεται ότι διαθέτει εν γένει την απαιτούμενη επάρκεια, οργάνωση αλλά και την βούληση να επιταχύνει τον βηματισμό της χώρας σε σειρά ζωτικών τομέων με αιχμή την οικονομική ανάπτυξη και την εσωτερική ασφάλεια. Παρά την προαναφερθείσα ελπιδοφόρα αρχή της κυβερνητικής θητείας, εκφράζεται κατωτέρω η έντονη ανησυχία ως προς δύο εξ ίσου ζωτικούς τομείς, στους οποίους τα πρώτα δείγματα δεν είναι τα αναμενόμενα.

AMYNA

Με την τουρκική πολιτική και στρατιωτική απειλή να γιγαντώνεται και να διεκδικεί ευθέως την εθνική κυριαρχία και τα κυριαρχικά δικαιώματα Ελλάδος και Κύπρου, προβαίνοντας σε διαρκώς κλιμακούμενες προκλήσεις, η άμυνα της χώρας απουσίαζε ουσιαστικά από την προεκλογική αντζέντα της ΝΔ. Οι συμμαχίες και οι στρατηγικοί «άξονες» είναι σκόπιμοι και επιθυμητοί αλλά η στρατιωτική αυτοβοήθεια αποτελεί προϋπόθεση αξιόπιστης αποτροπής. Οι σύμμαχοι με γνώμονα τα εθνικά τους συμφέροντα, την σταθερότητα της περιοχής και την ευημερία τους (και όχι απαραίτητα το Διεθνές Δίκαιο), είτε πιέζουν την πλέον αδύναμη πλευρά είτε χωρίζουν τα δύο μέρη μετά από δημιουργία τετελεσμένων. Με δεδομένες τις τουρκικές φιλοδοξίες, διεκδικήσεις και πρακτικές, τυχόν σκέψεις πολιτικών διαπραγματεύσεων με όρους «win – win» ή «casan – casan» αποτελούν ουτοπία. Τυχόν πολιτικές ελπίδες αμοιβαίας μείωσης των εξοπλισμών (εμείς το πραγματοποιούμε προ πολλού μονομερώς), κινούνται στα όρια της πολιτικής αφέλειας και αποδεικνύουν δυστυχώς ότι δεν έχει κατανοηθεί η φύση και ο χαρακτήρας της τουρκικής απειλής.

Μετεκλογικά δεν έχει γίνει μέχρι στιγμής αντιληπτό κάποιο ολοκληρωμένο στρατηγικό αποτρεπτικό σχέδιο αντιμετώπισης της απειλής, δεδομένου ότι η εξωτερική εξισορρόπηση δεν αρκεί. Οι παράμετροι ενός τέτοιου σχεδίου δεν είναι όλες απαραίτητες δαπανηρές, ενώ κάποιες εξ αυτών ενέχουν και αναπτυξιακή διάσταση. Σε κάθε περίπτωση στον τομέα της άμυνας, δίδεται η εντύπωση της αντιμετώπισης συνήθους ρουτίνας και όχι μίας επικείμενης εθνικής διακρατικής κρίσεως με απρόβλεπτες συνέπειες για Ζωτικά μας Εθνικά Συμφέροντα.

Αντί της αναμενόμενης εξαγγελίας αμέσου και συνολικής αναθεώρησης ορισμένων προτεραιοτήτων, λόγω εκτάκτων εθνικών αναγκών (π.χ. στον τομέα θητείας, εφεδρείας, εξοπλισμών, αμυντικής βιομηχανίας, Δομής Διοικήσεως, Δομής Δυνάμεων, στοιχειώδους κινητοποίησης ελληνισμού κ.λπ.), πληροφορούμεθα από το ΦΕΚ 3193/17 – Ιουλίου – 2019, ότι μία από τις πρώτες και επείγουσες «μεταρρυθμιστικές» κυβερνητικές πρωτοβουλίες ήταν η θέσπιση καθηκόντων Γενικού Γραμματέως στο Υπουργείο Άμυνας ο οποίος μεταξύ άλλων «συντονίζει τις γενικές διευθύνσεις, διευθύνσεις του Υπουργείου και τα γενικά επιτελεία των τριών κλάδων των ενόπλων δυνάμεων».

Με δεδομένη την πολιτική πρωτοκαθεδρία στο ΥΕΘΑ (Υπουργός, Υφυπουργός, θεσμικά όργανα όπως το ΣΑΜ,

ΕΠΥΕΘΑ κ.λπ.), η ανωτέρω πρόβλεψη το μόνο το οποίο θα προκαλέσει είναι σύγχυση και βέβαιη υποβάθμιση του ρόλου του Α/ΓΕΕΘΑ, αφού αποτελεί «σφήνα» σε κατ' εξοχήν αρμοδιότητές του. Αλήθεια, εάν οι κλάδοι των ΕΔ δεν συντονίζονται επαρκώς ποιος θα φέρει την ευθύνη ο Γενικός Γραμματέας ή ο Α/ΓΕΕΘΑ; Θα ανέμενε κάποιος μία τέτοια διάταξη από αριστερή κυβέρνηση (που αρέσκειται στους «κομισάριους» εντός των ΕΔ) αλλά ποτέ από την ΝΔ και μάλιστα σε μία περίοδο που απαιτεί ισχυρό ρόλο του Α/ΓΕΕΘΑ. Μία πρώτη ερμηνευτική ανάγνωση της κινήσεως αυτής είναι ότι είτε δεν υπάρχει εμπιστοσύνη στον συντονιστικό ρόλο των κλάδων από τον Α/ΓΕΕΘΑ, είτε ότι ακόμη ενυπάρχει στο μυαλό κάποιων το «σύνδρομο της Επταετίας» ένεκα του οποίου οι αρμοδιότητες του Α/ΓΕΕΘΑ θα πρέπει να ψαλιδίζονται ή να επιτηρούνται στενά σε βάρος ασφαλώς του κύρους του, της στρατιωτικής δεοντολογίας και τελικά της μαχητικής ικανότητας των ΕΔ. Το Υπουργείο Άμυνας έχει διακριτές ιδιαιτερότητες (που σχετίζονται με την στρατιωτική ιδιαιτερότητα) ως προς τα υπόλοιπα Υπουργεία στα οποία ενδεχομένως είναι δόκιμος ο θεσμός του Γενικού Γραμματέως.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ο Κοσ Πρωθυπουργός έχει επισημάνει κατ' επανάληψη ότι το δημογραφικό ζήτημα αποτελεί «βόμβα» στα εθνικά και κοινωνικά μας θεμέλια. Πράγματι με δείκτη γονιμότητας 1.28 η Ελλάς έχει εισέλθει σε μη αναστρέψιμο δημογραφικό υπαρκτικό ζοφερό μέλλον (με ότι αυτό συνεπάγεται για την οικονομία, την εργασία, την άμυνα, την ασφάλεια, τις παραμεθόριες περιοχές, την κοινωνική συνοχή, τις συντάξεις, το ασφαλιστικό κ.λπ.), εκτός εάν κάτι μεταβληθεί άμεσα και δραστικά, ως απόρροια ενός συνολικού σχετικού κυβερνητικού προγράμματος.

Το σύνθετο πρόβλημα της δημογραφίας άπτεται του αξιακού συστήματος και προτύπων, της παιδείας, των ηθών και εθίμων, της οικονομίας, της ενημερώσεως και διαφώτισεως της κοινής γνώμης, σειράς στοιχειωδών παροχών και υπηρεσιών στηρίξεως των πολυτέκνων Ελλήνων πολιτών κ.λπ.. Σε κάθε περίπτωση η επίδοση επιδόματος γέννας είναι ορθή αλλά εάν αποτελεί μεμονωμένο μέτρο, το όλο θέμα απαξιώνεται, υποβαθμίζεται και καταδικάζεται σε αποτυχία και η Ελλάς αντίστοιχα σε αυτοχειρία. Ανάμεσα στα τόσα Υφυπουργεία τα οποία η νέα Κυβέρνηση έχει θεσπίσει, θα ήταν απόλυτα θεμιτό και αναμενόμενο, για συμβολικούς και ουσιαστικούς λόγους, να δημιουργηθεί Υφυπουργείο Δημογραφίας, το οποίο θα εκάλει να επιτελέσει τιτάνιο και πολύπλευρο έργο, προ της ελεύσεως μοιραίων επιπτώσεων στο εγγύς μέλλον (και σε συνδυασμό με την παράνομη μετανάστευση).

Ελπίζω ότι οι ανωτέρω επισημάνσεις θα προκαλέσουν ανάλογο προβληματισμό και αντίστοιχες διορθωτικές αποφάσεις. Αποτελεί επιθυμία κάθε συνετού πολίτη η επιτυχία της νέας Κυβερνήσεως για το καλό της Ελλάδος. Η καλοπροαίρετη κριτική επιβάλλεται καθώς και η παροχή συμβουλευτικής συνδρομής, από θεσμικά όργανα αλλά και από δεξαμενές σκέψεως όπως το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ., αρκεί η Κυβέρνηση να το ζητήσει αλλά και να διαθέτει ευήκοον ους.

Αύγουστος 2019

Ο Ελληνισμός στη μέγγενη της εθνομηδενιστικής σπουδαιοφάνειας!

Του Καθηγητού κ. Παναγιώτη Ηφαίστου

Επειδή οι ποικιλόχρωμοι εθνομηδενιστές θόλωσαν την αλήθεια για τον άνθρωπο, το κράτος και την διεθνή πολιτική στα πεδία της σχολικής και πανεπιστημιακής μάθησης (αλλά και μέσω των μέσων μαζικής παραπληροφόρησης), το αποτέλεσμα ήταν να κυριαρχήσει η αμάθεια και οι ασυνάρτητες απόψεις της εθνομηδενιστικής σπουδαιοφάνειας. Επιπλέον εδώ και δεκαετίες όταν πεις το αυτονόητο γίνεσαι στόχος δολοφονιών χαρακτήρων από "αλήτες" (με την αρχαιοελληνική έννοια του όρου) που κατέχουν πέννες και όταν πεις αντικειμενικό επιχείρημα επισκιάζεται από κύμα ηλίθιων και γι' αυτό αήττητων συνθημάτων.

Εάν υπήρχε κάτι μείζον και ουσιώδες από την ένταξη και τη συμμετοχή στους δυτικούς οργανισμούς και ιδιαίτερα στην ΕΕ θα ήταν η ενδυνάμωση του κράτους και των θεσμών του: Βελτίωση των κρατικών δομών και υποδομών, δημιουργία αποτελεσματικών θεσμών, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, συγκρότηση συμμαχιών και η συνδιαμόρφωση αποφάσεων που αφορούν την χώρα.

Το απίστευτο δόγμα "ανήκουμε στην Δύση" αντί "συμμετέχουμε ισότιμα και αγωνιζόμαστε για ισόρροπες σχέσεις", είχε ως αποτέλεσμα να ακυρωθεί κάθε πιθανό πλεονέκτημα. Επιπλέον, μεταξύ πολλών άλλων, η θέση πως απαιτείται προσδιορισμός και ιεράρχηση των εθνικών συμφερόντων προκάλεσε ύβρεις του είδους: «κάποιοι μιλούν για το εθνικό συμφέρον της Μαριόρης» ή «στον σύγχρονο κόσμο του Χομπσμπάουμ αναφορά στην ελληνικότητα είναι κάτι αναχρονιστικό».

Στρατηγική; Όχι βέβαια! Γιατί «η αποτρεπτική στρατηγική είναι πολεμοκάπηλη και εθνικιστική προσέγγιση»! Που να τους εξηγήσεις ότι η αποτροπή είναι η άμυνα ενός κράτους. Που να καταλάβουν ότι πρέπει να ορίσεις την τουρκική απειλή με όρους αξιωμάτων της στρατηγικής θεωρίας. Έχουν μάθει να κάνουν δολοφονίες χαρακτήρα κάθε ορθολογιστικής πολιτικής σκέψης, μυστικές διαπραγματεύσεις κατευνασμού και άλλα παρόμοια. Χωρίς ισχυρό και θεσμικά οργανωμένο κράτος (από Έλληνες όχι από ξένους που το υποτάσσουν για να το ληστεύουν) διέξοδος δεν υπάρχει.

Απώλεια κυριαρχίας

«Βιώσιμο κράτος είναι αυτό που μπορεί να εφαρμόσει αυτό που προνοεί το διεθνές δίκαιο για την επικράτειά του», έγραψε ένας από τους μεγαλύτερους στοχαστές των διεθνών σχέσεων, ο Hans Morgenthau. Εμείς, παρά τις αρχικές αποφάσεις όσον αφορά τις πρόνοιες του διεθνούς δικαίου όσον αφορά τα χωρικά ύδατα, υποχωρήσαμε. Συντομογραφικά υπενθυμίζουμε ότι πέραν της απώλειας κυριαρχίας στο Αιγαίο δεν εκμεταλλευτήκαμε τον υποθαλάσσιο πλούτο της χώρας, ο οποίος μαζί με αυτόν της Κύπρου είναι σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις πολύ μεγάλος.

Επίσης, επέκταση των χωρικών υδάτων και ανακήρυξη ΑΟΖ μπήκαν στο ράφι. Ταυτόχρονα, ο συνδυασμός εθιμικών πλέον πρακτικών του ολοένα και πιο έντονου τουρκικού αναθεωρητισμού και των στρατηγικών παιγνίων των ηγεμονικών δυνάμεων οδηγούν στην απώλεια πλουτοπαραγωγικών πόρων, αλλά και γεωπολιτικού ρόλου. Δηλαδή, στην απώλεια στοιχείων που θα μπορούσαν να καταστήσουν την Ελλάδα κράτος ισχυρό.

Η εφαρμογή του διεθνούς δικαίου απαιτεί, επιτέλους, εθνική στρατηγική. Η Ελλάδα κινδυνεύει να πέσει σε στρατηγική παγίδα στην Ανατολική Μεσόγειο, εάν συνεχίσει να πορεύεται με τον ίδιο τρόπο. Τα όσα συμβαίνουν στην κυπριακή ΑΟΖ είναι ένα πρόκριμα γι' αυτά που πιθανόν να συμβούν στο Καστελλόριζο. Γι' αυτό και απαιτείται από τώρα

χάραξη εθνικής στρατηγικής που να περιλαμβάνει και την Κυπριακή Δημοκρατία.

Οι εξελίξεις είναι καταγιγιστικές. Μία μελλοντική Τουρκία, με άλλο καθεστώς ξανά φιλικό προς τη Δύση, είναι ενδεχόμενο που δεν μπορεί να αποκλειστεί. Γι' αυτό και πρέπει να συνεκτιμηθεί. Η Κυπριακή Δημοκρατία βρίσκεται στο σημαντικότερο γεωπολιτικό σημείο και πλέον γνωρίζουμε ότι κάθεται πάνω σε μεγάλους πλουτοπαραγωγικούς πόρους. Εάν διολισθήσει προς την Τουρκία θα έχουν χαθεί τα πάντα. Η αυτοκτονική Διζωνική Δικαιοδική Ομοσπονδία οδηγεί προς αυτή την κατεύθυνση, προς την τουρκική επικυριαρχία.

Κυρίως θα έχει παγιδευτεί στρατηγικά η Ελλάδα. Οι δε εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες της Κύπρου θα καταδικαστούν σε αργό θάνατο. Κάτι τέτοιο ακυρώνει προγραμματικά κάθε αξίωση ελληνικής εθνικής στρατηγικής. Τα αίτια μιας τόσο μεγάλης συμφοράς απαιτείται να αντιμετωπιστούν: Η Κύπρος δεν είναι μακριά. Οι Ελληνοκύπριοι δεν αποφασίζουν να αυτοκτονήσουν με συνομοσπονδία με την Τουρκία και εμείς στην Ελλάδα θα συμπαραστεκόμαστε! Εμείς πρέπει να το αποτρέψουμε ρητά και ξεκάθαρα.

Δυνατότητα ανοδικού αναπροσανατολισμού

Όταν στις Πενταμερείς η Αθήνα εξέφρασε σωστή θέση για τα στρατεύματα και τις εγγυήσεις, έμεινε στη μια όψη του νομίσματος, καθότι στην άλλη όψη παρέμεινε στη θέση «για το είδος της λύσης αποφασίζουν μόνοι τους οι Κύπριοι». Μια από τα ίδια δηλαδή. Οι διαρκείς απώλειες σε όλα τα μέτωπα, λόγω απουσίας στρατηγικής και η μετεξέλιξη των νεοελλήνων σε αναλώσιμο είδος πρέπει να τερματιστεί. Απαιτείται άμεση υιοθέτηση αποφάσεων που αποτρέπουν τη μετατροπή της Κύπρου σε αχίλλειο πτέρνα και σε στρατηγική παγίδα για την Ελλάδα.

Υπάρχει δυνατότητα ανοδικού αναπροσανατολισμού; Δύσκολο να απαντηθεί το ερώτημα, αλλά σίγουρο είναι ότι η απόφαση ανήκει σε όσους στην Ελλάδα και στην Κύπρο αντιλαμβάνονται τον γκρεμό. Έχουμε ζωτική ανάγκη μια ειρηνική επανάσταση για εθνικό αναπροσανατολισμό και ανασύνταξη. Προφανώς, δεν είναι απλή υπόθεση. Είναι, όμως, μονόδρομος να ανακτήσουμε, ανεξαρτήτως θυσιών, τη συλλογική μας ελευθερία, δηλαδή την εθνική ανεξαρτησία. Ορθολογιστικά μιλώντας, οι πολίτες πρέπει να ξέρουν πως σε μια κατάσταση όπου το (όποιο) κράτος βρίσκεται υπό εξώθεν εξάρτηση, μόνο αν υπάρχει συλλογικό ένστικτο επιβίωσης μπορούν να σταθούν όρθιοι και να αγωνιστούν.

Ποιος είσαι εσύ που θα μας πεις τι θα κάνουμε, θα διερωτηθεί εύλογα κάποιος. Μα μόνο ένας ταπεινός πολίτης. Ξεχάστε όλα τα άλλα. Κυρίως όχι πολύ εμπιστοσύνη σε επισημονικούς τίτλους. Λογική και ένστικτο αυτοσυντήρησης χρειάζεται και αυτά τα έχουν όλοι οι πολίτες. Ως πολίτες πρέπει λοιπόν να λειτουργούμε και με όρους ενστίκτου επιβίωσης. Παλαιά ήταν το άρθρο 114 του Συντάγματος. slpress.gr

Η Τουρκία επιδιώκει να γονατίσει Κύπρο και Ελλάδα χωρίς πόλεμο

Του κ. Αποστόλου Αποστολοπούλου

Η Τουρκία δεν θα επιτεθεί στην Ελλάδα, ούτε καν στην ευάλωτη Κύπρο, παρά την ένταση της ρητορικής και των απειλών της. Οι φραστικές προκλήσεις είναι πανάρχαια μέθοδος εκφοβισμού. Π.χ. οι Πέρσες έστειλαν αγγελιαφόρο στη Σπάρτη ότι πρέπει να παραδοθούν γιατί αν έρθει ο Πέρσης βασιλιάς θα τους βρουν συμφορές. Οι Σπαρτιάτες απάντησαν ψυχραιμία και μονολεκτικά: ΑΝ...

Στην εποχή μας ο Τραμπ έχει εξαπολύσει μύδρους εναντίον χωρών που θεωρεί αντίπαλες με κορυφαίο παράδειγμα τη Βόρειο Κορέα. Ωστόσο, οι απειλές που εκτοξεύθηκαν (εκατέρωθεν) αποδείχθηκε ότι ήταν η εισαγωγή διαπραγματεύσεων και όχι προάγγελος σύγκρουσης. Αρκεί η ψυχραιμία για να αντιμετωπιστούν, σε επίπεδο τακτικής, τέτοιου είδους προκλήσεις. Αν βέβαια η ψυχραιμία συνοδεύεται από προφανή απόφαση ανταπόδοσης με όλα τα διαθέσιμα μέσα, στην περίπτωση που η άλλη πλευρά ξεπεράσει τα όρια.

Με δυο λόγια: Η Τουρκία απειλεί, αλλά δεν θα διαβεί τον Ρουβίκωνα. Όχι πριν από την επίσκεψη Πομπέο και, πιθανότατα, Λαβρόφ μέσα στο φθινόπωρο στην Αθήνα. Πομπέο και Λαβρόφ δεν έρχονται προφανώς για να επικυρώσουν τα τετελεσμένα Ερντογάν. Έρχονται για να ανακοινώσουν εκ του σύνεγγυς τις αποφάσεις τους για την περιοχή και ειδικά για τη χώρα μας.

Η προηγούμενη φορά που οι Μεγάλοι συμφώνησαν για τη μοίρα της χώρας μας ήταν στη Γιάλτα πριν από σχεδόν ογδόντα χρόνια. Ο Ερντογάν δεν είναι ο "τρίτος συμβαλλόμενος" στη διαμόρφωση των αποφάσεων. Δεν έχει την απαιτούμενη ισχύ, ούτε θα την αποκτήσει. Ο Ερντογάν διεκδικεί για την Τουρκία μερίδιο εξουσίας στην περιοχή της Μέσης Ανατολής και των Βαλκανίων, αλλά ΗΠΑ και Ρωσία δεν έχουν λόγο να αδειάσουν το πιάτο τους για να γεμίσουν το δικό του.

Δεν έχουν λόγο, όμως, ΗΠΑ και Ρωσία να διαφωνήσουν ούτε για την τύχη της Ελλάδας που έχει επιλέξει (με δεξιές και "αριστερές" κυβερνήσεις) την πεπατημένη της άνευ όρων σύμπλευσης με τις ΗΠΑ. Η Ελλάδα, για την ακρίβεια η κυρίαρχη ελίτ, βολεύτηκε με την συμφωνία της Γιάλτας και άραξε. Βολεύτηκαν, ως φαίνεται, και οι δυο Μεγάλοι, δεδομένου ότι η Γιάλτα απλώς επιβεβαίωσε το καθεστώς της χώρας ως προτεκτοράτο της Δύσης, από τον Καποδίστρια και μετά, έως και σήμερα.

Ο κήρυκας της εθελούσιας παράδοσης στην Τουρκία

Είναι, λοιπόν, εξαιρετικά μειωμένες έως ανύπαρκτες οι πιθανότητες ο Λαβρόφ να έρχεται με δώρα στην Αθήνα. Και είναι ακόμα λιγότερες οι πιθανότητες η Αθήνα να αποδεχθεί ρωσική σανίδα σωτηρίας, αν αυτή προσφέρονταν. Επειδή δεν υπάρχει καμία κοινωνική και πολιτική προϋπόθεση για να στηριχθεί μια τέτοια απόφαση.

Οι απειλές του Ερντογάν απευθύνονται, όμως, και προς τους Ρώσους και Αμερικάνους. Ο Ερντογάν έχει ως ύστατο χαρτί πίεσης την απειλή ότι θα χαλάσει τους σχεδιασμούς τους αν δεν του δώσουν "κάτι" από όσα διεκδικεί στην περιοχή, γιατί ως τώρα έχει κερδίσει αέρα κοπανιστό. Στη Συρία δεν πήρε τίποτα από και σταθερό. Αντιθέτως, οι Κούρδοι παραμένουν ζωντανοί παίκτες και ο Άσαντ διατηρεί τη θέση του.

Οι τζιχαντιστές, οι μόνοι σύμμαχοι της Τουρκίας,

υπάρχουν επειδή οι ΗΠΑ τους χρειάζονται (ακόμα) και επιτρέπουν να τους τροφοδοτεί ο Ερντογάν. Τα ψωμιά τους, όμως, κάθε μέρα λιγοστεύουν, καθώς ο Τραμπ συγκλίνει με τον Πούτιν και η προοπτική σύγκρουσης με τη Ρωσία εξασθενεί. Η Τουρκία αργά ή γρήγορα θα φύγει με το καλό ή με καρπαζιές από τη Μέση Ανατολή.

Τι μένει λοιπόν στον Ερντογάν; Να πείσει ΗΠΑ και Ρωσία να καταδείξουν στην Αθήνα ότι δεν θα την στηρίξουν έναντι των τουρκικών απαιτήσεων. Και να απειλεί την ΕΕ με τους μετανάστες. Αποκλεισμένος από τη Μέση Ανατολή, ο Ερντογάν στοχεύει πλέον σε Κύπρο και Ελλάδα. Και τις απαιτήσεις του ενισχύουν η βλακώδης, λιπόψυχη ελληνική ελίτ με κορυφαίο δημόσιο κήρυκα της εθελούσιας παράδοσης τον Σημίτη. Μόνο που το κήρυγμά του βρίσκει απήχηση σε όλη την πολιτική τάξη, ανεξαρτήτως ιδεολογίας.

Ο Μητσοτάκης κινδυνεύει να τα χάσει όλα

Οι σχετικά θετικές πρώτες εντυπώσεις και εξαγγελίες της κυβέρνησης Μητσοτάκη θα σαρωθούν, συμπαρασύροντας και την ίδια αν, μετά τις Πρέσπες, οι ιθύνοντες υποκύψουν στις παράνομες, παράλογες και εκβιαστικές απαιτήσεις του Ερντογάν. Δεν θα σαρωθεί, όμως, μόνο η κυβέρνηση. Είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν το πολιτικό σκηνικό θα αντέξει στη θέση του.

ΗΠΑ και Ρωσία αντιλαμβάνονται πλήρως τη στρατηγική και την τακτική Ερντογάν. Τα έχουν κάνει οι ίδιες πολλές φορές, επί τουλάχιστον δυο αιώνες, ως φιλελεύθεροι, με ή χωρίς Τσάρο, ως κομμουνιστές, ως αποικιοκράτες, ως "απελευθερωτές", ως δημοκράτες κλπ. Κανείς Ερντογάν δεν μπορεί να τους ξεγελάσει. Η Τουρκία, ωστόσο, δεν χάνει τη στρατηγική αξία της και για τις ΗΠΑ και για τη Ρωσία.

Η Τουρκία ήταν ο "επιτήδειος ουδέτερος" στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο όχι γιατί ήταν επιδέξια, αλλά επειδή αυτό βόλεψε τις Μεγάλες Δυνάμεις. Η Τουρκία ήταν τυπικά ουδέτερη, αλλά είχε ζωτικό ρόλο: ήταν φράχτης της Ρωσίας και μετά της Σοβιετικής Ένωσης προς τη Μεσόγειο, αλλά έφραζε και τον δρόμο της Δύσης προς τη Ρωσία. Γι' αυτό στήριξαν τον Κεμάλ και ο Λένιν και οι Άγγλοι. Η διαμάχη με τους S-400 προκαλεί προβλήματα χωρίς, ως τώρα, να ανατρέπει τις συμμαχίες.

Οι απειλές Ερντογάν έχουν λόγο ύπαρξης. Απευθύνονται στην Ελλάδα για να γονατίσει από μόνη της, χωρίς καν παρέμβαση του ξένου παράγοντα. Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης συναντήθηκε ως πρωθυπουργός με τον ομόλογό του Γιλμάζ στο Παρίσι τη δεκαετία του 1990 και συνομίλησαν για τα ελληνοτουρκικά. Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης ήταν ανέκαθεν υπέρ του να τα βρούμε με την Τουρκία, τον θεωρούσαν ενδοτικό.

Όταν, όμως, ο Γιλμάζ του έδειξε πάνω σε χάρτες τι ακριβώς απαιτούσε, ο Έλληνας πρωθυπουργός του έκοψε τη φόρα, του είπε ότι αυτά δεν γίνονται. Ο γιος και σημερινός πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης θα αντιμετωπίσει ακριβώς το ίδιο πρόβλημα όταν συναντήσει τον Ερντογάν στις ΗΠΑ στις 25 του μηνός. Η Τουρκία τα θέλει όλα, όπως τότε. Το τι θα κάνει ο Κυριάκος Μητσοτάκης θα είναι αποφασιστικό για τη μοίρα του ίδιου και της χώρας.

Μελετώντας τον εχθρό του Ελληνισμού: Οι ιερές αγελάδες της Τουρκικής επεκτατικής Γεωστρατηγικής!

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Μπαλτζώη

Ο μεγάλος Κινέζος φιλόσοφος και στρατηγός Σουν Τσου, στην γνωστή πραγματεία του "Η Τέχνη του Πολέμου", που γράφτηκε πριν 2.500 χρόνια, αναφέρεται στον σχεδιασμό και την διεξαγωγή των στρατιωτικών επιχειρήσεων υπό την μορφή δεκάδων αποφθεγμάτων και με περιεκτικό τρόπο. Σε πολλά από τα αποφθέγματά του, ο Σουν Τσου παροτρύνει τον ηγέτη να μάθει καλά τον εχθρό του, καθώς και τα σχέδιά του για να μπορεί να τον αντιμετωπίσει επιτυχώς.

Σε ένα από αυτά λέει: «Ανακαλύψτε τα σχέδια του εχθρού και θα ξέρετε ποια στρατηγική θα είναι επιτυχής και ποια όχι».

Έτσι καθίσταται αναγκαίο να γνωρίζουμε τον εχθρό και τα σχέδιά του, ώστε να μπορούμε να τον αντιμετωπίσουμε επιτυχώς. Και ας το πούμε προκαταβολικά. Η Τουρκία δεν είναι απρόβλεπτη, αλλά θα λέγαμε απολύτως αποκαλυπτική των γεωστρατηγικών της επιδιώξεων, όπως θα δούμε.

Τις τελευταίες δεκαετίες και συγκεκριμένα μετά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο το 1974, είναι σαφές ότι η κυρία απειλή για την Ελλάδα και τα κυριαρχικά της δικαιώματά έχει καταστεί η Τουρκία, η οποία συστηματικά και συνεχώς έχει μεταβληθεί σε παγκόσμιο ταραξία, σε πηγή κινδύνων για τα γειτονικά της κράτη, δηλαδή μια νέα αναθεωρητική και επιθετική δύναμη. Η αμφισβήτηση ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων, οι συνεχείς απειλές και προσβολές και η αμφισβήτηση νησίδων και βραχονησίδων στο Ανατολικό Αιγαίο, η ναυτική εισβολή με γεωτρύπανο και ερευνητικό σκάφος στην κυπριακή ΑΟΖ κλπ. συνεχώς αυξάνεται επικίνδυνα.

Η Τουρκία, αντιλαμβανόμενη τις νέες ενεργειακές εξελίξεις και σχεδιασμούς που δημιουργούνται στην περιοχή, χωρίς αυτή να συμπεριλαμβάνεται, σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες συμμαχίες (οι δύο Τριμερείς με Ελλάδα-Κύπρο-Αίγυπτο και Ισραήλ), καθώς και με την εκτόξευση των ελληνοαμερικανικών σχέσεων στο καλύτερο επίπεδο τις τελευταίες δεκαετίες, της προκαλεί μεγάλη νευρική κατάσταση. Βλέπει να μένει έξω από αυτές τις εξελίξεις και να αποτυγχάνουν οι γεωστρατηγικοί της σχεδιασμοί, για ηγεμονική θέση στον σουνιτικό κόσμο και ως κέντρο διερχομένων αγωγών υδρογονανθράκων προς την Ευρώπη.

Η τουρκική γεωστρατηγική αντίληψη

Αναλύοντας την τουρκική στάση, διαπιστώνουμε ότι η Τουρκία κλιμακώνει την επιθετικότητά της σε τρία μέτωπα σήμερα. Στην Συρία, εισβάλλοντας στο έδαφος ξένης χώρας στην περιοχή του κουρδικού καντονίου του Αφρίν και της Γιαραμπλούς, στην κυπριακή

ΑΟΖ, με την πειρατική ενέργεια έρευνας και γεώτρησης στην ΑΟΖ άλλου κράτους και μέλους της ΕΕ και φυσικά εδώ και δεκαετίες στο Αιγαίο. Πρόκειται δηλαδή για μοναδική περίπτωση χώρας που έχει εισβάλει σε τρία κράτη σήμερα (Κύπρος, Ιράκ και Συρία) ενώ απειλεί και τέταρτο (Ελλάδα).

Η εξωτερική πολιτική της Τουρκίας βασίζεται στη γεωπολιτική αντίληψη του 19ου αιώνα περί ζωτικού χώρου (Lebensraum), που υιοθέτησαν οι Ναζί και παρακάτω θα δούμε την ιδιαίτερη ιδεολογική σχέση των Ναζί (Χίτλερ) και του Μουσταφά Κεμάλ. Δηλαδή μια μεγάλη δύναμη χρειάζεται ζωτικό χώρο για να αναπνεύσει. Και ποιοι εμποδίζουν την υλοποίηση του εν λόγω τουρκικού σχεδιασμού; Μα δύο λαοί, οι Έλληνες και οι Κούρδοι. Συνδυαζόμενη η θεωρία του Lebensraum, με την μεγαλοϊδεατική νεο-οθωμανική αντίληψη της αναδυόμενης αυτοκρατορίας, από την εποχή του ιδρυτού της σύγχρονης Τουρκικής Δημοκρατίας του Μουσταφά Κεμάλ, μέχρι σήμερα.

Η ιδεολογική σχέση Νεοτούρκων και Μουσταφά Κεμάλ με τη ναζιστική ιδεολογία και τον θαυμασμό του ίδιου του Αδόλφου Χίτλερ αποκαλύπτεται λεπτομερώς στο βιβλίο του Βρετανού καθηγητή Δρ. Στέφεν Άιριγκ με τίτλο: «Ατατούρκ και Ναζί. Δάσκαλος και μαθητής στην εφαρμογή του ολοκληρωτισμού».

Οι βασικές αρχές της τουρκικής γεωστρατηγικής, εδράζονται σε δύο θεωρίες, μία εθνικιστική-αλυτρωτική και μία πολιτικο-θρησκευτική, όπου εκεί επάνω εδράζονται όλες οι γεωστρατηγικές επιδιώξεις της Τουρκίας. Αυτό συμβαίνει εδώ και δεκαετίες, άλλοτε κεκαλυμμένα και άλλοτε --όπως την παρούσα περίοδο-- έντονα, προκλητικά και επιθετικά. Επιπρόσθετα, στη διαμόρφωση της τουρκικής γεωστρατηγικής ήρθαν να συμβάλλουν καταλυτικά δύο πιο πρόσφατες θεωρίες: Μια νεόκοπη, προκλητική θεωρία που περιφρονεί ξεδιάντροπα έννοιες του διεθνούς δικαίου και μια που προτάσσει δυναμικά το νεο-οθωμανικό με-

γαλείο. Παρακάτω ακολουθούν οι τέσσερις αυτές θεωρίες που όλες τους όμως απείλησαν και απειλούν τον ελληνισμό.

1920, ο 'Εθνικός Όρκος' του Κεμάλ

Ο 'Εθνικός Όρκος'(MISAAK-I MILLI ή Ahd-i Milli) αφορά την παρακαταθήκη του Μουσταφά Κεμάλ, που ψηφίστηκε το 1920 στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση στο Ερζερούμ. Τότε, και ενώ ο Ελληνικός Στρατός είχε απελευθερώσει την Σμύρνη και μια σειρά από άλλες πόλεις και περιοχές της δυτικής Μικράς Ασίας, ο Μουσταφά Κεμάλ συγκάλεσε τους πολιτικούς ηγέτες της Ανατολίας και διοργάνωσε το Συνέδριο του Ερζερούμ και το Συνέδριο της Σεβάστειας.

Στα συνέδρια εκείνα, αφού εξασφάλισε και την υποστήριξη των ηγετών των φατριών των Κούρδων, αποφασίστηκαν οι βασικοί άξονες του 'Εθνικού Όρκου', που οριστικοποιήθηκε και δόθηκε από τους βουλευτές της τουρκικής Εθνοσυνέλευσης, σε μια συνεδρίαση που έγινε κεκλεισμένων των θυρών, τις 28 Ιανουαρίου 1920.

Ο 'Εθνικός Όρκος', που αποτελείται από έξι άρθρα, ανακοινώθηκε στην κοινή γνώμη στις 17 Φεβρουαρίου και περιελάμβανε τους όρους της ειρηνευτικής συμφωνίας που ήταν διατεθειμένη να υπογράψει η Τουρκία. Μάλιστα, για να γίνει αντιληπτό από όλους και να αποτελέσει την παρακαταθήκη του Μουσταφά Κεμάλ και τον οδηγό για τους μελλοντικούς κυβερνήτες της Τουρκίας ήταν συνημμένα του Εθνικού Όρκου ο Χάρτης με τις μελλοντικές διεκδικήσεις τις Τουρκίας. Σε αυτόν αναγράφονταν και αναφέρονταν όλες οι περιοχές που θα διεκδικούσε η Τουρκία. Δηλαδή, όπου υπάρχουν σήμερα τουρκικές διεκδικήσεις, στην Μοσούλη, στο Χαλέπι, στην Κύπρο, στα Δωδεκάνησα, στην Δυτική Θράκη κλπ.

Ο Χάρτης του Εθνικού Όρκου με τις εδαφικές διεκδικήσεις.

Για να μην υπάρχουν αμφιβολίες για το ποιες

είναι αυτές οι περιοχές που διεκδικεί το τουρκικό έθνος, «τα σύνορα της καρδιάς του», ο Ερντογάν πρόσφατα μίλησε για το Χαλέπι της Συρίας, τη Μοσούλη, το Κιρκούκ και το Αρμπίλ του Ιράκ, το Καραμπάχ της Αρμενίας, το Μπατούμ της Γεωργίας, τη ρωσική Κριμαία, τη Βάρνα της Βουλγαρίας, τη μουσουλμανική Βοσνία, τα Σκόπια και βεβαίως για την ελληνική Δυτική Θράκη, τη Θεσσαλονίκη (γενέτειρα του Μουσταφά Κεμάλ) και τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Στην ουσία όμως πρόκειται για τις περιοχές που αναφέρονται ακριβώς στον 'Εθνικό Όρκο'.

Δήλωσε επίσης ότι «η Τουρκία δεν είναι μόνο τα 82 εκατομμύρια των πολιτών της αλλά και τα εκατομμύρια αδέρφια μας στη γύρω γεωγραφική περιοχή». Πρόσθεσε ότι είναι καθήκον, αλλά και δικαίωμα της Τουρκίας να ενδιαφέρεται γι' αυτές τις περιοχές και κατέληξε: «Η στιγμή που θα παραιτηθούμε από αυτό, θα είναι η στιγμή που θα χάσουμε την ανεξαρτησία μας και το μέλλον μας».

1975, η 'Εθνική Θέση' του Ερμπακάν

Η δεύτερη είναι η 'Εθνική Θέση' (MILİ GÖRÜŞÜ), του μέντορα του Ερντογάν, του Νετσεμμεττίν Ερμπακάν. Το 1975, ο Ερμπακάν παρουσίασε το πλαίσιο ιδεών του για μια ισχυρή Τουρκία, το πρόγραμμα - κίνημα Εθνική Θέση. Με αυτό το πρόγραμμα-κίνημα της 'Εθνικής Θέσης', ο Ερμπακάν επεδίωξε να εισαγάγει μια ιδεολογική πλατφόρμα. Πρόκειται για ένα πλαίσιο ιδεών, αρχών και στόχων για την ευημερία και την ανάπτυξη της Τουρκίας και την ανέλιξη της σε σημαντική χώρα του παγκόσμιου συστήματος, όπως ήταν ακριβώς κάποτε η Οθωμανική αυτοκρατορία.

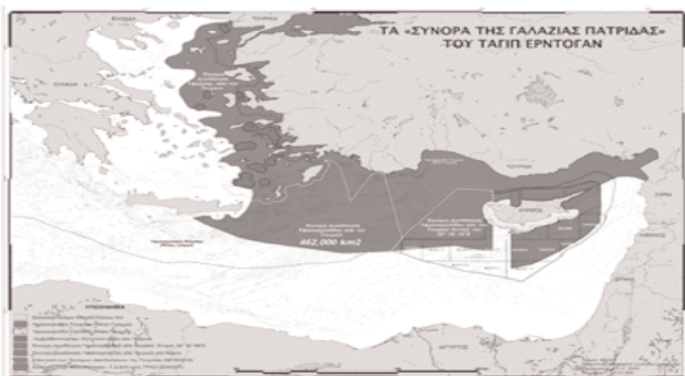
Σημαντικό στοιχείο στην 'Εθνική Θέση' κατέχει το Ισλάμ καθώς τότε ξεπήδησε το λεγόμενο πολιτικό Ισλάμ στην Τουρκία. Έτσι, στην ουσία η 'Εθνική

Θέση' ήταν η πολιτικοποίηση του Ισλάμ και η αναρρίχηση ενός Ισλαμικού κόμματος στην εξουσία. Ο στόχος αυτός επετεύχθη ήδη στην Τουρκία και ο αγαπημένος «πρίγκιπας της Κωνσταντινούπολης» του Ερμπακάν, ο νυν πρόεδρος της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, τον κατέκτησε με τον πιο εμφαντικό τρόπο.

2018, η 'Γαλάζια Πατρίδα' του Γιαϊτζί

Μέχρι πριν λίγα χρόνια οι επιδιώξεις της Τουρκίας ήταν εμφανείς και αποσκοπούσαν αφενός στην γκριζοποίηση νησίδων και βραχονησίδων, που δεν αναφέρονταν ονομαστικά στη συνθήκη της Λω

ζάνης και στη διχοτόμηση του Αιγαίου στον 25ο μεσημβρινό. Όμως πρόσφατα προέκυψε και ένας νέος όρος, με περισσότερες εδαφικές διεκδικήσεις.

Χάρτης της οραματιζόμενης γαλάζιας πατρίδας

Τα πάντα στα μισά διεκδικεί ουσιαστικά η Τουρκία. Είναι η «Γαλάζια Πατρίδα», που ακούμε συνεχώς τελευταία από την γείτονα χώρα. Η παράνομη και εξωφρενική για το Διεθνές Δίκαιο θεωρία της «Γαλάζιας Πατρίδας» δημιουργός της οποίας είναι ο ναύαρχος Τζιχάτ Γιαϊτζί. Την εν λόγω θεωρία προτάσσει τώρα η Άγκυρα προκειμένου να αμφισβητήσει τα δικαιώματα της Ελλάδας και της Κύπρου στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο.

Αναφερόμαστε σε μια θαλάσσια έκταση περίπου 465.000 τετραγωνικών χλμ, όπου η Τουρκία, αδιαφορώντας για το Διεθνές Δίκαιο και τη Συνθήκη UNCLOS του 1982 (Θαλάσσιο Δίκαιο), στηρίζει τις διεκδικήσεις της σε μια παγκόσμια νομική αυθαιρεσία. Θεωρεί ότι τα νησιά του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου δεν έχουν υφαλοκρηπίδα ούτε ΑΟΖ.

Έτσι η Τουρκία καλεί τα χερσαία κράτη, που είναι απέναντί της, την Αίγυπτο και την Λιβύη και κατ' επέκταση και την Ελλάδα, να χωρίσουν στη μέση τον θαλάσσιο χώρο που τους χωρίζει. Στην ουσία έχουμε μια γεωπολιτική επιχωμάτωση της Τουρκίας στο μισό της θαλάσσιας έκτασης της Ανατολικής Μεσογείου και του Αιγαίου. Θέλει δηλαδή, στη μέση το Αιγαίο (25ος μεσημβρινός) και στη μέση και την Ανατολική Μεσόγειο.

Φυσικά, όλα τα κράτη απέρριψαν την νεόκοπη και παράνομη θεωρία της Τουρκίας, καθόσον δεν υπάρχει περίπτωση αυτό να γίνει αποδεκτό από την διεθνή κοινότητα και φυσικά από το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Δηλαδή η Αγγλία, η Σαρδηνία, η Κορσική και τόσα νησιά και θαλάσσια κράτη δεν έχουν υφαλοκρηπίδα ή ΑΟΖ;

Παράλογες θεωρίες για την παγκόσμια κοινότητα και το Διεθνές Δίκαιο, που όμως η Τουρκία θέτει στο τραπέζι των διεκδικήσεων, προσπαθώντας συσσωρεύσει διεκδικήσεις, ώστε να υποχωρήσει μερικώς σε κάποιες διεκδικήσεις στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, όταν συρθούμε αναγκαστικά μετά από κάποιες εξελίξεις.

2001, το 'Στρατηγικό Βάθος' του Νταβούτογλου

Η ολοκληρωμένη γεωστρατηγική αντίληψη της νεοοθωμανικής Τουρκίας αποκαλύπτεται εντυπωσιακά, διαβάζοντας το βιβλίο του καθηγητή και πρώην πρωθυπουργού Αχμέτ Νταβούτογλου. Εκεί, αναλύεται η γεωπολιτική κατάσταση στο σύμπλοκο Βαλκάνια-Αιγαίο-Ανατολική Μεσόγειος, που αφορά ουσιαστικά τα δύο ελληνικά κράτη (Ελλάδα και Κύπρος) και τον σημαντικό ρόλο που πρέπει η Τουρκία να αναλάβει. Διαβάζουμε: «Μέσα σε αυτόν τον σχεδιασμό, το ζήτημα της Κύπρου, θα έλθει στο προσκήνιο με πιο ενεργό τρόπο». Ξεκαθαρίζει την τουρκική πολιτική απέναντι σε Ελλάδα και Κύπρο, τονίζοντας ότι «η Κύπρος πρέπει να βγει από την τουρκο-ελληνική εξίσωση». Και παρακάτω: «Η Κύπρος γίνεται με αυξανόμενη ταχύτητα ένα ζήτημα Ευρασίας και Μέσης Ανατολής-Βαλκανίων (Δυτικής Ασίας-Αν. Ευρώπης)». Και ακόμη δεν είχαν ανακοινωθεί τα ενεργειακά αποθέματα νοτίως της Κύπρου, οι ενεργειακές συμμαχίες και άξονες, που αλλάζουν τα γεωπολιτικά δεδομένα του προαναφερθέντος συμπλόκου.

Σε ότι αφορά την ισλαμοτουρκική πολιτική με τα βαλκανικά κράτη αναφέρει χαρακτηριστικά: «... Μια αδυναμία της Τουρκίας που θα φανερωθεί στο θέμα της ασφάλειας και της προστασίας της τουρκικής κοινότητας στην Κύπρο, μπορεί να εξαπλωθεί σαν κύμα στην Δυτική Θράκη και την Βουλγαρία και ακόμη στο Αζερμπαϊτζάν και την Βοσνία». Μόνο από τα μικρά αυτά αποσπάσματα του περίφημου βιβλίου του μέντορα του Ερντογάν για την Νέο-οθωμανική πολιτική του Τούρκου προέδρου.

Η Ελλάδα, με την πολιτική του κατευνασμού (Appeasement) τις τελευταίες δεκαετίες, θεωρεί ότι θα κατευνάσει το αδηφάγο θηρίο «χαϊδεύοντας το κατά την φορά του πέλους», οδηγώντας όμως σταδιακά την πατρίδα στην 'φινλανδοποίηση', παραχωρώντας εθνικά κυριαρχικά δικαιώματα χωρίς πόλεμο. Διατρέχουμε κίνδυνο αφανισμού ως έθνος αν συνδυαστεί η επιθετική αναθεωρητική πολιτική της Τουρκίας με την ελληνική πολιτική κατευνασμού, καθώς και με άλλους εθνοκτόνους παράγοντες.

Αναφερόμαστε φυσικά στην υπογεννητικότητα, τη μετανάστευση των καλύτερων και πολύ καλά εκπαιδευμένων νέων μας, όπως ήδη συμβαίνει σήμερα. Μόνη ελπίδα μας η διαμόρφωση νέας εθνικής στρατηγικής με κυρίαρχη την πολιτική αποτροπής (Containment), μαζί με ισχυρές συμμαχίες. Και για να είμαστε σαφείς, αποτροπή σημαίνει ισχύς, με δεδομένη την πολιτική εφαρμογή της, αν απαιτηθεί, για την προάσπιση των εθνικών μας συμφερόντων.

Το λάθος της Ελλάδας με την ΑΟΖ:

Στο τέλος θα μας οδηγήσουν σε μοίρασμα με την Τουρκία

Του κ. Θεοδώρου Καρυώτη

Οι Αμερικανοί ανακήρυξαν ΑΟΖ το 1983 και μετά την οριοθέτησαν με τα γειτονικά τους κράτη εφαρμόζοντας τη μέθοδο της μέσης γραμμής και όχι της ευθυδικίας.

Όπως αναφέρεται σε πρόσφατο άρθρο αυτής της ιστοσελίδας το State Department σε ερώτηση του Μιχάλη Ιγνατίου απάντησε ως εξής:

- Οι Ηνωμένες Πολιτείες «συνεχίζουν να υποστηρίζουν την ανάπτυξη μιας ακριβοδίκαιης λύσης (equitable solution) για την κατανομή των πλεονεκτημάτων των πόρων των υδρογονανθράκων της Κύπρου μεταξύ των δύο κοινοτήτων».

Διευκρινίζεται ότι η φράση «ακριβοδίκαιη λύση» για την κατανομή του φυσικού αερίου, δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο θέση για μοίρασμα του στους Ελληνοκύπριους και τους Τουρκοκύπριους στη βάση με ποσοστά 50-50 %, όπως απαιτεί η Τουρκία.

Η Ελλάδα από την ημέρα που εκδηλώθηκε η ελληνοτουρκική κρίση, υποστήριξε την οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ με βάση την μέση γραμμή (ίση απόσταση), ενώ η Τουρκία προτιμά την ευθυδικία (equity). Αυτό που φοβούμαι είναι ότι ο Αμερικανός πρέσβης στην Αθήνα Τζεφρι Πάιατ θα ζητήσει, κάποια στιγμή από την κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη να μοιράσουμε με τους Τούρκους την δική μας θάλασσα βάσει της αρχής της ευθυδικίας θεωρώντας την ως την πιο ακριβοδίκαιη λύση, όπως φυσικά προτείνεται και στην Κύπρο.

- Αξίζει να επισημάνουμε ότι το State Department δεν είχε άλλη επιλογή από το να καταδικάσει την παραβίαση των χωρικών υδάτων της Κύπρου από το τουρκικό γεωτρήπανο «Yavuz», διότι αυτή η παραβίαση σχετίζεται με θέμα κυριαρχίας και όχι κυριαρχικών δικαιωμάτων. Αυτό που ξεχνούν κάποιοι είναι ότι οι Αμερικανοί δεν καταδίκασαν την Τουρκία για την παραβίαση της Κυπριακής ΑΟΖ. Έτσι, αμέσως μετά την δήλωση των Αμερικανών, οι Τούρκοι αποφάσισαν να στείλουν το ερευνητικό σκάφος BARBAROS HAYREDDİN PAŞA για σειсмоγραφικές έρευνες εντός της οριοθετημένης Κυπριακής ΑΟΖ και εντός οικοπέδων που έχουν ήδη παραχωρηθεί σε ξένες εταιρίες.

Η ελληνική πλευρά γνωρίζει ότι η UNCLOS του 1982 για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας και της ΑΟΖ, μεταξύ κρατών των οποίων οι ακτές είναι παρακείμενες ή απέναντι, δεν ευνοεί απόλυτα την χώρα μας. Γιατί ενώ στην Σύμβαση της Γενεύης η οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας ορίζεται με την μέθοδο της μέσης γραμμής και της ίσης απόστασης, στο UNCLOS III, το άρθρο 83, που αναφέρεται σε τέτοιου είδους περιπτώσεις οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας, και το άρθρο 74 που αναφέρεται στην οριοθέτηση ΑΟΖ, δεν ορίζουν μέθοδο οριοθέτησης. Πιο συγκεκριμένα, οι δύο πρώτες παράγραφοι του άρθρου 74 αναφέρουν τα ακόλουθα:

1. Η οριοθέτηση της ΑΟΖ μεταξύ Κρατών με απέ-

ναντι ή παρακείμενες ακτές, θα πραγματοποιείται κατόπιν συμφωνίας με βάση το διεθνές δίκαιο, όπως αναφέρεται στο Άρθρο 38 του Καταστατικού του Διεθνούς Δικαστηρίου, για την επίτευξη μιας δίκαιης λύσης.

2. Αν δεν μπορεί να επιτευχθεί σ' ένα λογικό χρονικό πλαίσιο συμφωνία, τα ενδιαφερόμενα Κράτη θα προσφεύγουν στις διαδικασίες που προβλέπονται στο Μέρος XV (της Σύμβασης).

Το κύριο πρόβλημα της Ελλάδας στην ελληνοτουρκική διένεξη είναι ξεκάθαρα η στάση των Ηνωμένων Πολιτειών, που δεν έχει αλλάξει καθόλου τα τελευταία 37 χρόνια. Οι Αμερικανοί, από την εποχή του Ανδρέα Παπανδρέου μέχρι του Κυριάκου Μητσοτάκη, παίζουν το ίδιο βιολί διαμηνύοντας στις ελληνικές κυβερνήσεις ότι δεν πρέπει να προχωρήσουν σε μια μονομερή ανακήρυξη ΑΟΖ χωρίς να συμφωνήσουν με την Τουρκία, παραγνωρίζοντας ότι η ανακήρυξη ΑΟΖ είναι, πάντα, μια μονομερής πράξη, όπως ακριβώς έπραξαν και οι ίδιοι το 1983.

Μια από τις πιο σημαντικές και απaráδεκτες δηλώσεις, από αμερικανικής πλευράς, έγινε στις 27 Ιουλίου 2011 από τον βοηθό Υπουργό Εξωτερικών Φίλιπ Γκόρντον που ξεκαθάρισε ωμά σε συνάντησή του με δημοσιογράφους στην Αθήνα:

- «Πιστεύω ότι είναι σημαντικό να αποφεύγονται μονομερή βήματα. Οι Ηνωμένες Πολιτείες αναγνωρίζουν τα δικαιώματα των χωρών για την ανακήρυξη αποκλειστικών οικονομικών ζωνών, αλλά... δεν νομίζουμε ότι θα ήταν προς το συμφέρον της Ελλάδος να το πράξει χωρίς πλήρη συνεργασία με τους γείτονές της, της Τουρκίας συμπεριλαμβανομένης». Η σημερινή κυβέρνηση της Ελλάδας πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι αυτή η θέση των Αμερικανών ισχύει απaráγκλιτα μέχρι σήμερα.

Υποψιάζομαι ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες ετοιμάζονται να παγιδεύσουν όχι μόνο την Αθήνα αλλά και την Λευκωσία για μια συνολική επίλυση του «Κυπριακού» και της ελληνοτουρκικής διένεξης.

Το αμερικανικό σχέδιο δεν είναι καθόλου πλέον μυστικό. Οι Αμερικανοί θέλουν με ένα σμπάρο τρία τρυγόνια. Επιθυμούν, όπως το αποκαλούν, ένα «package deal» που να περιλαμβάνει την συνεκμετάλλευση ή συνδιαχείριση των υδρογονανθράκων της Κύπρου, της Ελλάδας και της Τουρκίας.

Το πρόβλημα με αυτή την συνεκμετάλλευση είναι ότι η Κύπρος και η Ελλάδα θα υποχρεωθούν να μοιράσουν τον πλούτο των υδρογονανθράκων τους με μια χώρα που δεν διαθέτει υδρογονάνθρακες στις θάλασσες της.

Η νέα κυβέρνηση Μητσοτάκη πρέπει να προετοιμαστεί για την επερχόμενη αμερικανική πίεση. Ο Θεός και η Παναγιά μαζί της.

<https://hellasjournal.com/2019/08/to-lathos-tis-elladas-me-tin-aoz-sto-telos-tha-mas-odigisoyn-se-moirasma-me-tin-toyrkia/>

Αποτροπή ή πόλεμος;

Του Υποναυάρχου ε.α. Δημήτρη Τσαϊλά

Ίσως ζούμε πάνω σε ροζ συννεφάκια, μάλλον τυφλοί και κουφοί, παρηγορούμαστε μέσα στο σκοτάδι από την πλούσια ιστορία και τη λεβεντιά μας, που θα την ξαναθυμηθούμε το 2021, σε δύο χρόνια από σήμερα, με τις λαμπρές εορταστικές εκδηλώσεις για τα διακόσια χρόνια από την παλιγγενεσία.

Πιστεύουμε ότι καταλαβαίνουμε την απειλή και ότι όλοι οι αντίπαλοί μας σε αυτό το νέο ανταγωνισμό ισχύος είναι περιτυλιγμένοι με την ίδια οργιαστική ομίχλη του πιθανού μελλοντικού πολέμου. Αλλά η αλήθεια είναι ότι δεν είμαστε πλέον ίσοι. Είμαστε σε μειονεκτική θέση σε αυτό το παιχνίδι. Βρισκόμαστε ακόμη στην εποχή του παρελθόντος και πρέπει να προβλέψουμε τις αλλαγές καθώς πολλαπλασιάζονται και αναπτύσσονται σε ένα παγκόσμιο σύστημα που βρίσκεται στη φάση της αναγέννησης του και της ανασύνταξης νέων δυνάμεων και πόλων ισχύος. Αγωνιζόμαστε με οράματα πιθανών μελλοντικών προοπτικών, πιστεύοντας ότι η τεράστια δύναμη του διεθνούς δικαίου και των αναπτυσσομένων συμφωνιών θα προστατεύσουν τις θέσεις μας, καθώς προσπαθούμε να "μετασχηματιστούμε" απαλά για να "αντιμετωπίσουμε" την απειλή. Δυστυχώς για όλους, οι γραμμικές υποθέσεις μας είναι λάθος.

Στην ανατολίτικη τέχνη του πολέμου, έχουνε ένα ρητό: "Σκότωσε, με ένα δανεικό μαχαίρι" Γενικά, πρόκειται για αναφορά σε συμμαχίες, αντιπροσώπους ή εχθρούς των εχθρών μας. Ωστόσο, στη δική μας περίπτωση, το μαχαίρι είμαστε εμείς οι ίδιοι. Οι Τούρκοι προσπαθούν να μας καταστρέψουν με τη χρήση της στρατηγικής τρομοκρατίας. Οι φόβοι θα προκαλέσουν τρόπο, ο τρόμος άσκοπες δαπάνες και τελικά την πτώση μας.

Αυτά που εφαρμόζουν οι Τούρκοι μας τα λένε ξεκάθαρα και με ρεαλισμό, και ίσως αν ζούσε ο Θουκυδίδης, με όλο το σεβασμό στον αρχαίο ιστορικό, θα έγραφε κάπως έτσι τους νέους διαλόγους Τούρκων προς Έλληνες αυτή τη φορά, αντί για Αθηναίους προς Μήλιους:

“Θα τροφοδοτήσουμε τους εφιάλτες σας, θα σας ενοχλούμε με οράματα πυρκαγιάς που θα πέφτουν πάνω σας ενισχύοντας τη θέση σας για αποφυγή κινδύνου, καθώς θα σας θυμίζουμε τον θάνατο χιλιάδων Ελλήνων προγόνων σας κατά τη μικρασιατική καταστροφή. Εσείς, μπουνταλάδες συνεχίστε, να ονειρεύεστε κλασικές ναυμαχίες, δοκιμάζοντας τη σκληρή ισχύ σας ενάντια στη δική μας. Με αυτή τη μέθοδο, σας τυφλώσαμε στην πολυπλοκότητα του αν-

ταγωνισμού μεταξύ των ισόρροπων δυνάμεων και καταφέραμε μετά από δεκαετίες, την αναδιοργάνωση μας, και αφού γίναμε περιφερειακοί παράγοντες τώρα είμαστε ηγεμόνας της περιοχής. Δεν είστε προετοιμασμένοι για θάνατο. Είστε προετοιμασμένοι για ακόμη λιγότερες αποτυχίες. Σε αντίθεση με εμάς.

Για να επαναλάβουμε, το σχέδιό μας είναι απλό: στρατηγική τρομοκρατία. Θέλουμε να σας τρομάζουμε. Θέλουμε να σας αναγκάσουμε να σκέπτεστε ότι είστε ξεπερασμένοι. Μάθαμε πολλά από την τουρκοφοβία σας μετά την εισβολή μας στην Κύπρο τις αμέτρητες παραβιάσεις και τελευταία την απερισκεψία σας στα Ίμια. Ήσασταν τόσο φοβισμένοι. Και στη συνέχεια ξέσπασε η Μεσογειακή διαφορά για τους υδρογονάνθρακες με την ανακήρυξη της ΑΟΖ, κάτι που από καιρό επεξεργαζόμασταν, ενώ εσείς κοιτούσατε αδιάφορα. Τώρα να είστε σίγουροι ότι και εκεί θα καταρρεύσετε, και ξαφνικά χωρίς να πέσει ένας πυροβολισμός θα μοιραστείτε τα πάντα μαζί μας, θέλετε δεν θέλετε.

Αυτό αποτελεί το δικό μας όραμα, που το ονομάσαμε, «Γαλάζια Πατρίδα». Θα τροφοδοτήσουμε περαιτέρω τους φόβους σας. Θα ενισχύσουμε περαιτέρω τη στρατιωτική ισχύ μας. Θα χρησιμοποιήσουμε την οικονομική μας στάση σε αμυντικά προγράμματα για να σας εκτοπίσουμε, κάθε χρόνο και περισσότερο, ως μεσίτης ισχύος της Μεσογείου. Βρισκόμαστε στη φάση της εφαρμογής, καθώς τα τεράστια σύνορα μας στην περιοχή και ο αεροναυτικός έλεγχος της θάλασσας της Μεσογείου καθιστούν αδύνατη την όποια αντίσταση στα σχέδια μας. Όλοι βλέπουν ότι η Κύπρος δεν είναι πλέον μέσα στην ικανότητά σας να την υπερασπιστείτε.

Υπάρχουν βέβαια, οι συμφωνίες σας με τους Ισραηλινούς και τους Αιγυπτίους, όπως και με τις εταιρείες συμφερόντων ΗΠΑ και ΕΕ, αλλά δεν έχουν αντιληφθεί την οικονομική τους αιμορραγία με τη διαρκή παρουσία τους στην περιοχή. Ταυτόχρονα, εσείς, μια μακρινή, συγκεντρωτική και απογοητευμένη χώρα, βλέπετε όλο και πιο αναξιόπιστες τις ΗΠΑ ως εταίροι του NATO. Γνωρίζουμε ότι οι σχεδιαστές της στρατηγικής βλέπουν αυτές τις τάσεις, και όμως δεν είναι σε θέση να τις αντιστρέψουν.

Θα ενισχύσουμε τους φόβους σας. Θα είμαστε παρόντες σαν ένα προειδοποιητικό σημάδι, σε καθημερινή βάση. Θέλουμε να βλέπετε κάθε ένα από τα αμυντικά και διεθνή αναπτυξιακά μας έργα και αποκτήματα ως δούρειο ίππο. Καταναλώνετε όλα αυτά τα

χρόνια το πολιτικό κεφάλαιο σας προσπαθώντας να κάψετε κάθε χαρτί μας, αλλά όταν παίζετε με τη φωτιά. . . καίγεστε κι εσείς. Επίσης όπως έδειξε η μέχρι τώρα ιστορία, τα συμφέροντα συχνά ακυρώνουν τη διατήρηση των σχέσεων και κανείς δεν αγαπάει το μικρό βοσκό που συνεχώς κλαίει και φωνάζει για το λύκο. Δικό σας ήταν ο Αίσωπος που το περιέγραψε στο μύθο του, αλλά δεν μάθατε τίποτα.

Το χειρότερο είναι όταν αυτός, ο μικρός βοσκός, είναι ο ηγέτης σας. Όταν οι πολίτες βλέπουν τον τρόπο να ζωγραφίζεται στα μάτια του επικεφαλής τους, θα διασκορπιστούν στους τέσσερις ανέμους, καθένας θα αγωνίζεται για τον εαυτό του. Και τότε θα έρθουμε. Θα σας χτυπήσουμε, και με ελάχιστους πόρους, θα σας σπάσουμε. Θα δείξουμε στους πολίτες σας πόσο ανήμποροι είστε, ίσα που μόλις μπορείτε να διαχειριστείτε τον εαυτό σας, πόσο μάλλον την εθνική ασφάλειά σας. Και τότε θα σας περικυκλώσουμε, και με το κοφτερό σπαθί μας, θα πείσουμε καθένα σας να έρθει μαζί μας ή να απομακρυνθεί από το διεθνές σύστημα και να μείνεται σε διεθνή απομόνωση. Οι συμμαχίες και οι αμυντικές συμφωνίες σας, το μεγαλύτερο πλεονέκτημα που έχετε συσσωρεύσει στη Μεσόγειο, θα λιώσει καθώς θα τσιγαρίζετε τυφλά στις μικρές προκλήσεις μας και αυτοί θα σας περιφρονούν στην παρακμή σας. Τίποτα δεν μάθατε από το 1922, όταν οι σύμμαχοί, σας γύρισαν τη πλάτη.

Αλλά ακόμα περισσότερο θα σας φοβίζουμε σε αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές που διαλύουν τις συνεργασίες σας και διαταράσσουν την παγκόσμια τάξη, ο στόχος μας είναι να σας κάνουμε να υποφέρετε. Αυτή είναι η στρατηγική μας καθώς, ο φόβος των ανθρώπων για απώλεια είναι, τελικά, μεγαλύτερος από τις ελπίδες τους για οφέλη. Εσείς είστε εθισμένοι στον αρνητισμό, και θα τροφοδοτούμε αυτό το συναίσθημά σας. Θα σπρώξουμε τη κάθε υπεράσπισή σας, ανακαλώντας φαντάσματα και τέρατα σε κάθε σκιά και όνειρο σας.

Βλέπετε, όταν πανικοβάλλεστε, αρχίζετε να ξεοδεύετε. Και ξεοδεύετε πλουσιοπάροχα. Αλίμονο όμως. Γιατί αυτός είναι ο εχθρός της ελληνικής οικονομίας, σωστά; Από την άλλη, το οπλοστάσιο του διεθνούς δικαίου, το μεγαλύτερο όπλο της δημοκρατίας, φαίνεται αρκετά κουρασμένο. Αλλά εσείς πιστεύετε ότι μπορείτε να εκκινήσετε την ατμομηχανή του δικαίου.

Ω, πώς αγαπάτε να το λέτε αυτό. Ποιος, άραγε, νοιάζεται για την δυναμική της αποτροπή σας, για το πόσο κοστίζει να οικοδομήσετε αξιόπιστη αποτροπή, να ωθήσετε τα όρια της σύγχρονης τεχνολογίας και να προετοιμαστείτε για το μεγαλύτερο πόλεμο στην ιστορία σας.

Με αυτό τον τρόπο θα κινηθούμε. Δεν έχουμε καμία επιθυμία να πολεμήσουμε, καθώς κανείς από εμάς δεν θα κερδίσει, αλλά δεν μπορείτε να το δείτε. Ο φόβος σας είναι το σκοτάδι που συγχέει και καταναλώνει. Το κλειδί είναι ότι σας αναγκάζουμε, μέσω στρατηγικής τρομοκρατίας, σε μη βιώσιμες δαπάνες, υπερεκμετάλλευση και τελική παρακμή.

Εμπρός λοιπόν, σας εκφοβίζουμε και εκμεταλλευόμαστε τις αδυναμίες του συστήματός σας. Αναζωογονούμε τις ανασφάλειες, τους φόβους και τα εφηβικά ερεθίσματα που η χώρα σας έχει επιδείξει τόσο καλά τα τελευταία χρόνια. Ο φόβος οδηγεί σε κακές αποφάσεις και παράνοια. Ο φόβος οδηγεί στην απομόνωση. Ο φόβος οδηγεί σε υπερβολική επιβάρυνση και σε πτώχευση των Ελλήνων. Ο φόβος κορυφώνεται με την ίδια την απώλεια που φοβάστε.”

Συμπεράσματα

Καθώς η Τουρκία αμφισβητεί τα κυριαρχικά δικαιώματα του Ελληνισμού, οι παρεξηγήσεις για τις ενέργειες και τις προθέσεις του άλλου, μπορούν να μας οδηγήσουν σε ένα θανατηφόρο παίγνιο πολέμου.

Το εξοπλιστικό πρόγραμμα της Τουρκίας παρουσιάζει ιδιαίτερες προκλήσεις, ως εκ τούτου οι πολιτικοί της Αθήνας πρέπει να μελετήσουν σε βάθος τις παρακάτω τέσσερις θεματικές Πολέμου, και να προχωρήσουν σε μια αξιόπιστη Πολιτική Εθνικής Ασφαλείας.

1. Ο πόλεμος ανάμεσα στις συμμαχικές δυνάμεις στη Μεσόγειο είναι τρέλα.

Τόσο η Τουρκία, όσο και ο Ελληνισμός δημιούργησαν όλα αυτά τα χρόνια, αεροναυτικά οπλοστάσια τόσο σημαντικά ώστε κανείς δεν μπορούσε να είναι σίγουρος για τη νίκη σε μια απόλυτη σύγκρουση. Αυτή η κατάσταση μπορεί να περιγραφεί ως "αμοιβαία ασφαλής καταστροφή" ή τρέλα. Σήμερα, η Τουρκία έχει αναπτύξει το δικό της ισχυρό αμυντικό οπλοστάσιο, ανατρέποντας την ισορροπία δυνάμεων. Από τις αντιπαραθέσεις στη Μεσόγειο Θάλασσα, μέχρι τη θύελλα που συγκεντρώνετε στη Κύπρο, όλοι πρέπει να αναγνωρίσουν ότι ο πόλεμος θα είναι αυτοκτονικός.

2. Οι ηγέτες πρέπει να είναι έτοιμοι να διακινδυνεύσουν έναν πόλεμο ακόμη και όταν δεν μπορούν να κερδίσουν

Αν κανένας δεν μπορεί να κερδίσει τον πόλεμο, και οι δύο, παραδόξως, πρέπει να επιδείξουν με προθυμία να διακινδυνεύσουν να χάσουν για να είναι σε θέση να είναι παρόντες στο παίγνιο ανταγωνισμού.

Εξετάστε κάθε ρήτρα αυτού του πολεμικού παράδοξου. Από τη μία πλευρά, αν συμβεί ο πόλεμος, και τα δύο έθνη χάνουν. Είναι μια επιλογή που δεν μπορεί να επιλέξει κανένας λογικός ηγέτης. Από την

άλλη πλευρά, εάν ένα έθνος δεν είναι πρόθυμο να διακινδυνεύσει τον πόλεμο, ο αντίπαλός του μπορεί να κερδίσει οποιοδήποτε στόχο αναγκάζοντας την πιο υπεύθυνη δύναμη να παραδοθεί. Επομένως, για να διατηρηθούν ζωτικά συμφέροντα, οι ηγέτες πρέπει να είναι διατεθειμένοι να επιλέξουν μονοπάτια που θα θέσουν σε κίνδυνο την ειρήνη.

3. Οι επιδόσεις στην εσωτερική πολιτική είναι καθοριστικές

Τα έθνη που προοδεύουν στο εσωτερικό τους, έχει αντίκτυπο τουλάχιστον σε μεγάλο βαθμό για ότι κάνουν στο εξωτερικό. Εάν η ελληνική οικονομία και οι δημοκρατικοί θεσμοί, ξεπεράσουν τα προβλήματα της περασμένης δεκαετίας, η Αθήνα θα μπορούσε να εδραιώσει τη θέση της στην ΕΕ και το ΝΑΤΟ.

Η διατήρηση μιας εξαιρετικής οικονομικής ανάπτυξης της Ελλάδας, η οποία παρέχει τη νομιμότητα για την κυριαρχία του πολιτικού συστήματος με ισχυρούς θεσμούς, είναι μια πράξη υψηλής ευθύνης.

4. Η ελπίδα δεν είναι στρατηγική.

Στη σημερινή Ελλάδα, η στρατηγική σκέψη συχνά περιθωριοποιείται. Η συνεκτική στρατηγική δεν εγγυάται την επιτυχία, αλλά η απουσία της είναι μια αξιόπιστη και σίγουρη διαδρομή αποτυχίας.

Αυτό που απαιτείται τώρα είναι μια νέα και ευφάνταστη πρωτοβουλία του Ελληνισμού με ισχυρή πολιτική βούληση από τη νέα κυβέρνηση. Σκοπός της κυβερνήσεως των Αθηνών, πρέπει να γίνει ο επαναπροσδιορισμός του στρατηγικού σχεδιασμού του Ελληνισμού υπό το πρίσμα των προκλήσεων που φέρνουν οι ανταγωνισμοί ισχύος στην περιοχή μας.

Αντί Επιλόγου

Ο Θουκυδίδης μας διδάσκει: «ο πόλεμος είναι πιθανότερος να γίνει από ό, τι να μη γίνει». Εάν ο Πρωθυπουργός μας και η νέα ομάδα του, στο συμβούλιο εθνικής ασφάλειας, ελπίζουν να αποφύγουν ένα καταστροφικό πόλεμο με την Τουρκία, προστατεύοντας παράλληλα και προωθώντας τα εθνικά συμφέροντα του Ελληνισμού, πρέπει να δώσουν αξιόπιστες απαντήσεις Πολιτικής Εθνικής Ασφαλείας. Υπάρχουν σπάνιες στιγμές που η ιστορία δίδει την ευκαιρία ώστε να επιτευχθεί αλλαγή πορείας. Πιστεύω ότι είναι ακριβώς η κατάλληλη στιγμή τώρα, με τη λύση που όπως φαίνεται είναι μια και μοναδική. «Αποτροπή ή πόλεμος».

liberal.gr

Ελλάδα: παίκτης ή θήραμα; - Η ανάγκη για μία νέα Μεγάλη Ιδέα

Του κ. Κωνσταντίνου Γρίβα

Μάλλον θα κομίζαμε γλαύκας εις Αθήνας, αν επισημαίναμε ότι μία από τις μεγάλες παθογένειες της Ελλάδας είναι η έλλειψη υψηλής στρατηγικής. Η έλλειψη αυτή εδράζεται πάνω σε μια διάχυτη στην κοινωνία φαταλιστική άποψη περί ανύπαρκτης, "τελειωμένης", Ελλάδας και αυτή με τη σειρά της στηρίζεται πάνω σε μια άτυπη αντίληψη περί "τέλους της Ιστορίας", που κυριαρχεί στις ελληνικές ελίτ. Δηλαδή στην πίστη ότι τα έθνη έχουν παρακμάσει ως διεθνοπολιτικά υποκείμενα και ότι πλέον ο έλεγχος στο παγκόσμιο σύστημα ασκείται και θα ασκείται από τις απρόσωπες δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης ή από μεταεθνικά γεωπολιτικά σχήματα όπως είναι η ΕΕ.

Αρα, η Ελλάδα καλώς έχει επιλέξει την γεωπολιτική αυτοεξάλειψή της, αφού "αυτό είναι το σωστό" ή έστω το "αναπόφευκτο". Όμως, ο πραγματικός κόσμος δεν έχει καμία σχέση με αυτές τις φαντασιώσεις. Το πραγματικό παγκόσμιο σύστημα είναι σκληρά, αδυσώπητα και ανελέητα εθνοκεντρικό και ανταγωνιστικό. Για την ακρίβεια, είναι πολύ περισσότερο εθνοκεντρικό και ανταγωνιστικό από ό,τι ήταν στο παρελθόν. Ο ανταγωνισμός αυτός μάλλον θα ενταθεί παρά θα κοπάσει, γιατί πολύ απλά βρισκόμαστε σε μια εξαιρετικά μεταβατική περίοδο της ιστορίας. Αυτή θα αναδείξει τους ηγεμόνες του δεύτερου μισού του 21ου αιώνα και θα προσδιορίσει ποιοι θα επιζήσουν και ποιοι θα περάσουν στην ιστορική μνήμη.

Έτσι, αν η Ελλάδα θέλει να επιβιώσει, πολλών δε μάλλον να ευημερήσει, οφείλει να εναρμονιστεί με τον ιστορικό χρόνο και να αντιληφθεί τον πραγματικό κόσμο, μέσα στον οποίο υπάρχει και λειτουργεί. Όμως, αυτό δεν αρκεί. Μια ακαδημαϊκού τύπου κατανόηση της πραγματικότητας δεν αρκεί για να βγάλει την Ελλάδα από το τέλμα που έχει βυθιστεί. Χρειάζεται και κάτι περισσότερο. Ένα μακρόπνοο στρατηγικό όραμα. Ένας μακρινός ιδεατός στόχος. Μια νέα Μεγάλη Ιδέα.

Μέλος των 20 ισχυρότερων;

Αυτή η νέα Μεγάλη Ιδέα μπορεί να είναι η στόχευση της Ελλάδας να εξελιχθεί σε μια από τις σημαντικότερες χώρες του πλανητικού συστήματος των επόμενων δεκαετιών. Να αποτελέσει, θα μπορούσαμε να πούμε, μέλος ενός άτυπου G20 που θα περιλαμβάνει, όχι τις χώρες με τα μεγαλύτερα ΑΕΠ του πλανήτη, αλλά αυτές με τη μεγαλύτερη επιρροή και σημασία.

Βέβαια, είναι δεδομένο ότι ένας παρόμοιος στόχος θα προκαλέσει τη θυμηδία και τον χλευασμό, αν όχι και την οργή, των πολυποίκιλων και ευάριθμων εθνομηδενιστών εν Ελλάδι. Εθνομηδενιστών όλων των πολιτικών αποχρώσεων και κατηγοριών, ιδιαίτερα δε αυτών που ενδύουν τον εθνομηδενισμό τους κάτω από έναν μανδύα "καταγγελτικού εθνικισμού". Και όμως, δεν είναι ένας στόχος που δεν μπορεί να επιτευχθεί.

Η Ελλάδα, με γνώμονα την κρισιμότητα γεωγραφική της θέση στο διαμορφούμενο διεθνές σύστημα, την τεράστια ιστορική και πολιτισμική της παράδοση (την καθιστά μια εν υπνώσει αλλά υπαρκτή πολιτισμική υπερδύναμη), αλλά και για μια σειρά από δευτερεύοντες παράγοντες, έχει μια βάση έδρασης, πάνω στην οποία θα μπορούσε να στηρίξει την προσπάθειά της να επιτύχει έναν παρόμοιο στόχο.

Και βέβαια η επίτευξη αυτού του στόχου δεν είναι αυτοσκοπός. Μια παρόμοια στόχευση μπορεί να λειτουργήσει σαν το γύρισμα του κλειδιού στη μίζα για να επανεκκινήσει η ελληνική γεωπολιτική μηχανή, αλλά και σαν φάρος για να την κατευθύνει προς το μέλλον. Όμως, το ταξίδι είναι αυτό που μετράει περισσότερο, παρά ο τελικός προορισμός.

Για να διεκδικήσει μια παρόμοια θέση η Ελλάδα θα πρέπει να μάθει να ξαναλειτουργεί εθνοκεντρικά.

Θα πρέπει να αναπτύξει κάποια στοιχειώδη υψηλή στρατηγική, έτσι ώστε να μπορεί να ελίσσεται ανάμεσα στις μεγάλες δυνάμεις. Να εκμεταλλεύεται τις συνέργειες και τις συνεργασίες μεταξύ τους, αλλά και τα ήρεμα νερά που προκύπτουν μεταξύ των ανταγωνισμών τους. Θα πρέπει, με δυο λόγια, να μάθει να σκέφτεται για τον εαυτό της. Και το κυριότερο να θυμηθεί ότι πρέπει να προστατεύει τον εαυτό της.

Αντίσταση στον τουρκικό ηγεμονισμό

Σημείο έναρξης αυτής της μακρόπνοης πολιτικής μπορεί και πρέπει να είναι μια αποφασιστική προσπάθεια της Ελλάδας να υπερασπίσει τη γεωπολιτική της υπόσταση, ακεραιότητα και συνέχεια έναντι της απόπειρας ακρωτηριασμού που δέχεται από την Τουρκία στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Κι αυτό, όχι μόνο γιατί το Αιγαίο και η Ανατολική Μεσόγειος είναι από τα πιο κρίσιμης σημασίας σημεία του πλανήτη. Η κυρίαρχη θέση σε αυτά θα αποτελέσει

ένα από τα κλειδιά για να εξελιχθεί κάποιος σε πρωταγωνιστή των διεθνών εξελίξεων στο μέλλον.

Η αποφασιστική αντίσταση κατά της Τουρκίας είναι έτσι και αλλιώς θεμελιώδες ζήτημα για την ίδια την επιβίωση της Ελλάδας σε βάθος χρόνου, ανεξαρτήτως του τι διακυβεύεται. Έχουμε φτάσει σε τέτοιο σημείο που αν υποχωρήσουμε και εδώ δια κάποιου "συμβιβασμού" τότε δύσκολα θα βρούμε σύντομα κάποιο σημείο στήριξης. Θα κινδυνεύσουμε να εγκλωβιστούμε σε έναν ολισθηρό δρόμο "υποχωρήσεων", "συμβιβασμών" και "επίδειξης ρεαλισμού" που περιπου αναπόφευκτα θα οδηγήσει στη γεωπολιτική εξάλειψη της Ελλάδας.

Με άλλα λόγια, έχουμε φθάσει στο σημείο χωρίς επιστροφή. Οφείλουμε να το καταλάβουμε. Αν, όμως, επιδείξουμε μια πολιτική αποφασιστικής και ανυποχώρητης αντίστασης και καταφέρουμε και αντιμετωπίσουμε επιτυχώς τον τουρκικό ηγεμονισμό, τότε θα έχουμε κάνει το πρώτο βήμα σε μια πορεία εθνικής αναγέννησης. Έτσι θα κινηθούμε προς έναν πρωταγωνιστικό ρόλο στην ευρύτερη περιοχή και σημαντικό ρόλο στο διεθνές σύστημα.

Η ίδια δε η ύπαρξη της Τουρκίας δίπλα μας αποτελεί δυνάμει στοιχείο αναβάθμισης της Ελλάδας. Όπως ο γράφων έχει υποστηρίξει σε προηγούμενο άρθρο του στο SLpress, στις διεθνείς σπουδές σήμερα έχει εμφανιστεί μια νέα αντίληψη για το τι σημαίνει Μεσαία Δύναμη (Middle Power). Μια Μεσαία Δύναμη, λοιπόν, δεν αναγορεύεται ως τέτοια χάρη στα μεγέθη της, αλλά για τη θέση που βρίσκεται, για τις ευρύτερες δυνατότητές της και κυρίως για το αν γειτνιάζει με μια φιλόδοξη αναθεωρητική χώρα, της οποίας μπορεί να λειτουργήσει ως ρυθμιστικός παράγοντας. Και η Τουρκία είναι ακριβώς μια τέτοια χώρα.

Αδιαίρετη ενότητα Ελλάδα-Κύπρος

Και όταν λέμε ότι η Ελλάδα μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο και να εξελιχθεί σε μέλος ενός άτυπου γεωπολιτικού G20 του πλανήτη, εννοούμε την "πλήρη" Ελλάδα, αυτήν που προκύπτει από τη σύν-

θεση των δύο κρατικών συνιστωσών του Ελληνισμού. Του ελλαδικού κράτους και της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αυτά τα δύο, ναι μεν είναι ξεχωριστά κράτη, πλην όμως είναι και τα οργανικά στοιχεία μιας αδιαίρετης γεωπολιτικής ενότητας τεράστιων δυνατοτήτων.

Αρα, η επίθεση που δέχεται σήμερα η Κύπρος είναι ξεκάθαρα και αναντίρρητα επίθεση στην Ελλάδα εν συνόλω. Και η αντιμετώπιση της Τουρκίας θα πρέπει να ξεκινήσει από εκεί. Το πώς θα γίνει αυτό είναι μια άλλη ιστορία. Όμως, αυτό είναι ένα τακτικό πρόβλημα για το οποίο υπάρχουν λύσεις. Για να εξετα-

στούν, όμως, αυτές οι λύσεις πρέπει να υπάρχει ένας στρατηγικός στόχος, ένα όραμα, το οποίο οι τακτικές επιλογές θα υπηρετούν. Και αυτό το όραμα μπορεί να είναι η διεκδίκηση από την Ελλάδα ενός πρωταγωνιστικού ρόλου στην ευρύτερη περιοχή μας.

Αυτή η προσπάθεια μπορεί να αποτελέσει τον καταλυτικό παράγοντα που θα οδηγήσει στην ανάπτυξη πολιτικών και στρατηγικών εθνικής αναγέννησης και προκοπής σε όλα τα πεδία. Φυσικά, θα είναι μια δύσκολη πορεία και κανείς δεν εγγυάται την επιτυχία της. Όμως,

από μόνη της, μια παρόμοια προσπάθεια θα επιτρέψει στην Ελλάδα να διεκδικήσει εκ νέου τον εαυτό της και τον έλεγχο της μοίρας της. Να ανακαλύψει ξανά τις δυνατότητές της και να επενδύσει σε αυτές. Και αυτά είναι πολύ σημαντικά. Το εν υπνώσει γεωπολιτικό δυναμικό της Ελλάδας είναι τεράστιο και αν έλθουν στην επιφάνεια ακόμη και κομμάτια του, οι θετικές συνέπειες μπορεί να είναι μεγάλες.

Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι η διεκδίκηση αυτού του πρωταγωνιστικού ρόλου ενδέχεται να μην είναι πολυτέλεια, αλλά υπαρξιακή αναγκαιότητα για τη χώρα μας στα χρόνια που έρχονται. Κι αυτό, πολύ απλά, γιατί η Ελλάδα βρίσκεται σε μια τόσο μεγάλης σημασίας περιοχή του διεθνούς συστήματος που μόνο με δύο τρόπους μπορεί να συμμετάσχει στο νέο μεγάλο παιχνίδι για την παγκόσμια ηγεμονία που στήνεται στην ευρασιατική σκακιέρα. Ή ως παίκτης-διεκδικητής ή ως θήραμα. Η επιλογή είναι δική της.

Η στρατηγική Ερντογάν ανησυχεί πλέον τις μεγάλες δυνάμεις...

Του κ. Βασίλη Κοψαχείλη
Διεθνολόγου

Καλοκαίρι 2019 και ο Ερντογάν έχει μπουκώσει (fusion strategy) τη διπλωματική ατζέντα με ζητήματα, απειλές και προβληματισμούς. Γεωτρήσεις, S-400, F-35, μεταναστευτικές ροές, πυρηνικά, Κυπριακό... και ο κατάλογος μοιάζει ατελείωτος.

Το κάθε ένα από τα ζητήματα που εγείρει είναι συγκοινωνούντα δοχεία μιας ενιαίας στρατηγικής, που δεν της δώσαμε ιδιαίτερη προσοχή όταν την έχετε σε εφαρμογή στις αρχές της δεκαετίας του 2000.

Σήμερα, από την Ουάσιγκτον ως την Ιερουσαλήμ, τρέχουν να δουν πως θα αντιμετωπίσουν τον ένοικο της λεωφόρου Cumhurbaskanligi στην Άγκυρα. Η Αθήνα παθητικά παρακολουθεί και ακολουθεί τις αποφάσεις των ΗΠΑ και του Ισραήλ. Καμία πρωτοβουλία κινήσεων, παρά εκείνες μόνο που ενίοτε την σπρώχνουν στο ρόλο του «λαού» για λογαριασμό τρίτων...

Πλέον οι κινήσεις Ερντογάν προβληματίζουν και ίσως επηρεάσουν τις σχέσεις Μόσχας – Πεκίνου, μετά το πρόσφατο εντυπωσιακό και ανατρεπτικό άνοιγμα του Τούρκου προέδρου στον Κινέζο ομόλογό του.

Η στρατηγική Ερντογάν και το πώς αντιμετωπίζεται είναι ένα τεράστιο ζήτημα. Στο σύντομο αυτό άρθρο, επιχειρώ να δώσω τους κύριους άξονες της τουρκικής στρατηγικής και τον προβληματισμό που δημιουργούν στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Η «θεωρία νίκης» Ερντογάν

Ο τούρκος Πρόεδρος έχει βαθιά Ισλαμιστική και Ολοκληρωτική σκέψη στον πολιτικό του σχεδιασμό. Αυτό σημαίνει κυρίως δυο πράγματα. Πρώτον, ότι οι συμμαχίες είναι εφήμερες. Δεύτερον, ότι το σύνολο της τουρκικής πολιτικής, οικονομίας και κοινωνίας θα πρέπει να μεταβληθεί ριζικά (ολοκληρωθεί) ως προς την ταυτότητα και τον σκοπό τους.

Η πολιτική σκέψη του τούρκου ηγέτη περιβάλλεται από την πεποίθηση ότι η Τουρκία θα πρέπει να κλείσει το (παρά φύση) ιστορικό κεφάλαιο της Κεμαλικής Τουρκίας και να ανοίξει ένα νέο κεφάλαιο γεφύρωσης και συμμόρφωσης της χώρας με την Οθωμανική της κληρονομιά (τουρκική «Μεγάλη Ιδέα»).

Υπό αυτή την έννοια, ο Ερντογάν οραματίστηκε την Τουρκία ως μια (Ερντογανική) Μουσουλμανική Δημοκρατία παγκόσμιας εμβέλειας και ως

τέτοια να την αποδέχονται και οι υπόλοιποι, με την ισχύ της να τρομάζει τους περιφερειακούς της αντιπάλους, «φιλανδοποιώντας», παράλληλα, λαούς και περιοχές φιλέτα της Οθωμανικής της κληρονομιάς.

Για να το πετύχει αυτό, ο Ερντογάν έκανε τις παρακάτω παραδοχές.

- Για να ελέγξει την χώρα πρέπει να απονομιμοποιήσει τον κύριο πολιτικό ανταγωνισμό (βλέπε Κεμαλιστές, Οτσαλάν, Ντεμιρτάς, Γκιουλέν), να δωροδοκήσει τους μικρούς πολιτικούς αντιπάλους και να αφήσει ήρεμο τον υπόλοιπο λαό. Παράλληλα, να ταυτίσει τα συμφέροντα του κράτους και του λαού με αυτά του συστήματος Ερντογάν. Στην προοπτική που το σύστημα Ερντογάν επιχειρηθεί να αποκοπεί από την κομματική του βάση (αντιστροφή της στρατηγικής απονομιμοποίησης), τότε το σύστημα Ερντογάν να είναι σε θέση να διαιρεί διαρκώς τους πρώην πολιτικούς του συμμάχους σε μικρά και διαχειρίσιμα μεγέθη, ώστε να είναι σχεδόν αδύνατη η ανατροπή!

- Για να έχει την άμυνα και την εξωτερική πολιτική που χρειάζεται, πρέπει να ενισχύσει τον πληθυσμό (αγορά) και την οικονομία της χώρας (σύγχρονη, με παραγωγική βάση και εξαγωγικό προσανατολισμό).

- Για να αποκτήσει διπλωματική ισχύ, πρέπει να έχει διπλωματία και υπηρεσίες πληροφοριών ολικής ποιότητας, που να βρίσκονται ένα βήμα μπροστά από τις κινήσεις των ανταγωνιστών. Είναι πολύ χαρακτηριστικό το πρόσφατο παράδειγμα, που ενώ η Άγκυρα ζητά από την Ουάσιγκτον συγκρότηση κοινής επιτροπής για τους S-400, παράλληλα γνωρίζοντας την αρνητική στάση του αμερικανικού ΥΠΕΘΑ, θέτει θέμα ασυμβίβαστου και εξαίρεσης του νυν αμερικανού υπουργού άμυνας Mark Esper, ως πρώην στελέχους της εταιρείας Lockheed Martin, κατασκευάστριας του αντιαεροπορικού συστήματος Patriot, την επίμαχη περίοδο που υποτίθεται ότι είχαν ζητήσει Patriot και ο Ομπάμα δεν τους έδινε!

- Για να αυξήσει την διεθνή παρουσία της χώρας και το κόστος των ανταγωνιστών, πρέπει να έχει πλοκάμια σε όλο το εύρος της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας, καθώς αλληλεξαρτήσεις, συμφέροντα και συμμετοχές σε όλο το φάσμα του διεθνοπολιτικού συστήματος.

- Για να επιβιώσει αν οι υπόλοιποι ανταγωνιστές (ή σύμμαχοι) εναντιωθούν στην άνοδο της Ερν-

τογανικής/Τουρκικής ισχύος, να είναι σε θέση να προσφέρει συνεργασία ως αντιστάθμισμα ισχύος στους ανταγωνιστές των ανταγωνιστών του.

- Αναγνωρίζει τα μέσα ήπιας ισχύος ως τα πλέον ενδεδειγμένα, προσαρμόζοντας τα μέσα σκληρής ισχύος στην υπηρεσία της ήπιας ισχύος. Υπό αυτή την έννοια, αποκηρύσσει την χρήση στρατιωτικής βίας με την επέμβαση στην Κύπρο το '74, αλλά ταυτόχρονα αναπτύσσει ρητορική «θύματος» ότι δεν είχαν άλλη επιλογή, όπως το ίδιο κάνει σήμερα για το casus belli στο Αιγαίο και τις γεωτρήσεις στην Ανατολική Μεσόγειο. Η στρατηγική ήπιας ισχύος συμπληρώνεται με υβριδικές επιχειρήσεις στα όρια των ασαφειών του διεθνούς δικαίου, επικοινωνιακή πολιτική στη βάση περί του κοινού (Μουσουλμανικού) δικαίου αίσθημα (βλέπε Παλαιστινιακό-Χαμάς, Αδελφοί Μουσουλμάνοι, αντι-Δυτική ρητορική), και με παραδειγματική ετοιμότητα σε ζητήματα ανθρωπιστικής υποστήριξης (βλέπε τουρκοί καταυλισμοί στη βόρεια Συρία).

Προβληματισμοί και σκέψεις...

Κάτω από τη μύτη όλων και με την ανοχή όλων, ο Ερντογάν πέτυχε στους στόχους του και ας γελάμε εμείς εδώ στην Ελλάδα με την εξίσωση ισχύος του Νταβούτογλου ή το «πολιτικό δίκαιο» που αντέταξε στο «Διεθνές Δίκαιο» του Έλληνα Προέδρου ο Ερντογάν, κατά την επίσκεψή του στην Ελλάδα τον Δεκέμβριο του 2017.

Πάντως, σίγουρα δεν γελούν μαζί του στην Ουάσιγκτον. Τα αμερικανικά πiónια στην παγκόσμια σκακιέρα φαίνονται εγκλωβισμένα από τα τουρκικά πiónια. Και αυτό που ανησυχεί περισσότερο τους Αμερικανούς είναι τι έχει σχεδιάσει να κάνει ο Ερντογάν απέναντι στις δικές τους πιθανές κινήσεις (που υπόκεινται αναγκαστικά σε περιορισμούς), καθώς και το γεγονός ότι δεν υπάρχουν διαρροές και πρόθυμοι από τον στενό πυρήνα του συστήματος Ερντογάν να συνεργαστούν με τις ΗΠΑ.

Στη γωνία της σκακιέρας περιμένουν οι Ρώσοι και εσχάτως οι Κινέζοι. Μόλις οι Ρώσοι διαφοροποιήθηκαν από τους Τούρκους στη Συρία, με μια κίνηση ματ ο Ερντογάν προσέγγισε τους Κινέζους, κάνοντας στροφή 180ο στο καυτό ζήτημα των Ουιγούρων.

Αυτό το άνοιγμα προς το Πεκίνο, η Ουάσιγκτον δεν το υπολόγιζε ή τουλάχιστο δεν το υπολόγιζε τόσο γρήγορα! Και γύρω από αυτό το θέμα είπε κά-

ποια πράγματα ο πρόεδρος Τραμπ προς τους Ρεπουμπλικάνους Γερουσιαστές και βγήκαν προβληματισμένοι από την πρόσφατη συνάντηση.

Για την οικονομία του χώρας, τούτη την ώρα εκεί που όλα τα σενάρια και οι σχεδιασμοί συγκλίνουν είναι ότι πρώτον η Τουρκία είναι σε θέση να κάνει ζημιά σε παγκόσμια συμφέροντα, δεύτερον ότι το κόστος διάλυσης της Τουρκίας ή του καθεστώτος Ερντογάν είναι μεγάλο διότι θα ενεργοποιήσει αλυσιδωτές αντιδράσεις που κανείς δεν μπορεί να υπολογίσει ή δεν είναι έτοιμος να αντιμετωπίσει, και τέλος, ότι συμφέρει η επιτάχυνση μιας στρατηγικής πολιτικού και πολιτικού μετασχηματισμού της Μεσοποταμίας που αναπόδραστα θα επηρεάσει την Τουρκία και θα της δημιουργήσει νέα δεδομένα που θα την απασχολήσουν για μεγάλο διάστημα στο εσωτερικό της. Προκρίνουν δηλαδή την πρόκληση μιας χαοτικής εξέλιξης στο εσωτερικό της Τουρκίας και στο άμεσο περιφερειακό της περιβάλλον, παρά του να συρθούν από μια χαοτική εξέλιξη σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οι παραπάνω σκέψεις δεν αφήνουν αδιάφορο το Ισραήλ διότι το επηρεάζουν έστω και έμμεσα. Οι προτάσεις που έρχονται από το Ισραήλ είναι πιο σκληροπυρηνικές από τις Μακιαβελικές της Ουάσιγκτον. Με τις προτάσεις του Ισραήλ δείχνει να συμφωνεί και η Αίγυπτος. Όμως ακόμη και αν προκριθούν στο τέλος οι προτάσεις του Ισραήλ, θα υπάρξει πολιτικό κόστος σημαντικό για την σημερινή Ισραηλινή κυβέρνηση.

Σε ότι αφορά τις ΗΠΑ, η Τουρκία έχει ένα χρονικό παράθυρο ως τις 9 Σεπτεμβρίου που θα λήξει η θερινή περίοδος στο Καπιτώλιο και οι επιτροπές θα αρχίσουν πάλι το έργο τους.

Σε ότι αφορά το Ισραήλ, η Τουρκία έχει ένα χρονικό παράθυρο ως τις 17 Σεπτεμβρίου που θα διεξαχθούν πάλι εκλογές στη χώρα.

Η Σαουδική Αραβία έχει τρομάξει μετά τη ζημιά που της έκανε η Τουρκία στην υπόθεση Κασόγκι, καθώς επίσης την ανησυχούν οι σχέσεις της Άγκυρας με την Τεχεράνη.

Ρωσία και Κίνα περιμένουν...

Ακόμη και η Ινδία προβληματίζεται, γνωρίζοντας τις στενές σχέσεις της Τουρκίας με το Πακιστάν!

Μένει να δούμε τι θα κάνει η Άγκυρα στο διάστημα που μεσολαβεί...

Πηγή:liberal.gr

**<https://www.facebook.com/elisme.gr>
είναι μία καλή πηγή πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες
του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών**

Είναι η Τουρκία ένα νέο Χομεϊνικό Ιράν;

Του κ. Αλέξανδρου Θ. Δρίβα*

Η «αποκεμαλοποίηση» που επιχειρεί ο Ερντογάν στην Τουρκία μπορεί να καταλήξει σε πολύ δυσάρεστες εξελίξεις για την περιοχή μας και την διεθνή ειρήνη

Ποιος, όμως, είναι ο πυρήνας της πραγματικότητας που πρέπει να τύχει αποδοχής όχι μόνον από την Ελλάδα, την Κύπρο και το Ισραήλ αλλά και από την Δύση συνολικά; Ότι η Τουρκία, ακόμη και αν φθαρεί ο Ερντογάν μέχρι της πτώσεώς του, δεν θα είναι ποτέ ξανά εκείνη των ψυχροπολεμικών ετών.

Σε άρθρο του που δημοσιεύεται στην ελληνική έκδοση του Foreign Affairs ο Αλέξανδρος Θ. Δρίβα εξετάζει, πολύ σωστά, τον ρόλο που μπορεί να παίξει στην περιοχή μας το τρίγωνο Ελλάδας-Ισραήλ-Κύπρου, ενδεχομένως με την συνεργασία της Αιγύπτου και της Ιορδανίας. Σε μία εποχή που, όπως φαίνεται, οι Οθωμανοί ξανάρχονται, αναλύσεις αυτού του επιπέδου είναι όσο ποτέ άλλοτε χρήσιμες

Κατά το έτος 2009-2010, η Τουρκία έκανε το πιο αποφασιστικό βήμα του επαναπροσδιορισμού της εξωτερικής της πολιτικής. Διαχώρισε την θέση της από το Ισραήλ όσον αφορά στα περιφερειακά ζητήματα της περιοχής. Το πάλαι ποτε στρατηγικό τρίγωνο της περιοχής (ΗΠΑ-Τουρκία-Ισραήλ, με τις ΗΠΑ να είναι ο υπερπόντιος εξισορροπιστής) υπέστη τις πρώτες του ρωγμές. Το Ισραήλ, μετά από αρκετές δεκαετίες, αντιμετώπισε το ενδεχόμενο μιας πλήρους περικύκλωσης από χώρες που διατηρούσαν από κακές έως εχθρικές σχέσεις με αυτό.

Μολονότι το δόγμα «ο εχθρός του εχθρού μου είναι φίλος μου» έχει πάντα μερίδιο στην αλήθεια της διεθνούς πολιτικής, το Ισραήλ ενδιαφερόταν να αποκτήσει δυτικό γεωστρατηγικό βάθος, οι δε Ελλάδα και Κύπρος έμοιαζαν οι ιδανικοί «συμπαίκτες» σε μία αρένα που φαινόταν από εκείνη την περίοδο πως περνά πάλι σε περίοδο έξαρσης των εντάσεων. Για την Ελλάδα και την Κύπρο, η δημιουργία μίας τριμερούς συνεννόησης, που είχε στόχο να αναβαθμίζεται συνετά, υπήρξε μία πρώτης τάξεως ευκαιρία για εξωτερική εξισορρόπηση απέναντι στην Τουρκία. Σήμερα, οι ευρύτερες εξελίξεις στην περιοχή αποδεικνύουν ότι η τριμερής αυτή σχέση έχει στρατηγικές απολήξεις και μπορεί να αναβαθμιστεί τα επόμενα χρόνια.

Ο «μύθος» της πτώσης του Ερντογάν

Τόσο στην Ελλάδα όσο και, πολύ περισσότερο, στο Ισραήλ και στην Δύση, πίστεψαν πως η έλλειψη συνεννόησης και συνεργατικού πνεύματος της Τουρκίας οφειλόταν απλά στον Ερντογάν. Αυτό αληθεύει μόνον εν μέρει, καθώς η άνοδος του ΑΚΡ στην εξουσία σηματοδότησε και την διαφοροποιημένη περιφερειακή πολιτική της Τουρκίας σε σχέση με τα ψυχροπολεμικά και πρώτα μετα-ψυχροπολεμικά έτη.

Ωστόσο, η λάθος ανάγνωση οφείλεται στην μη εξέταση μίας σημαντικής παραμέτρου, που ήρθε να επιβεβαιωθεί με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο τις μέρες που ακολούθησαν (και ακολουθούν) το τουρκικό πραξικόπημα. Ο Ερντογάν αποδεικνύει πως η τουρκική κοινωνία, αλλά και ό,τι συνιστά τον τουρκικό κρατικό μηχανισμό, έχει αλλάξει άρδην. Τα έτη 2003-2004 δεν ήταν απλά έτη ανόδου του ΑΚΡ στην εξουσία: Ήταν τα έτη που έθεταν την αρχή της «αποκεμαλοποίησης» της Τουρκίας. Ο Ερντογάν μετρά ήδη 13 έτη στην εξουσία και η πολιτική του κουλτούρα έχει περάσει σε κράτος και κοινωνία.

Στις εκλογές, βγήκε τόσο δυνατός ώστε μετά από μήνες να καθαιρέσει τον Νταβούτογλου, να διαπραγματεύεται για το προσφυγικό ζήτημα με την ΕΕ με απειλητικό τρόπο και, τελικά, να βγαίνει ισχυρότερος από την αποτυχημένη απόπειρα πραξικοπήματος.

Η αποδοχή της πραγματικότητας

Το μέλλον της Τουρκίας είναι απρόβλεπτο –αν και αυτή η έλλειψη προβλεψιμότητας του τουρκικού μέλλοντος ρέπει προς αρνητικά σενάρια. Πιθανή αστάθεια μίας τόσο μεγάλης χώρας με κρίσιμη γεωγραφική θέση, είναι ικανή να ανοίξει τον ασκό του Αιόλου. Ασκό που αφορά ακόμη και την Συμφωνία Sykes-Picot.

Ελλάδα, Κύπρος και Ισραήλ έχουν διαφορετικούς λόγους που οδηγούν στην αύξηση της καχυποψίας τους για τα όσα συμβαίνουν και τείνουν να συμβούν στην Τουρκία, που όλο και περισσότερο αποκλίνει από την διεθνή νομιμότητα. Η προσπάθεια του Ερντογάν να συσπειρώσει όλο και περισσότερο την τουρκική κοινωνία υπέρ του, δεδομένης της οικονομικής πτώσης που ήδη παρατηρείται, είναι πολύ πιθανό να βρει διέξοδο σε μία ακόμη πιο δυναμική

εξωτερική πολιτική με έντονο αντιδυτικό χαρακτήρα και «κυνήγι φαντασμάτων» που επιβουλεύονται την τουρκική συνοχή. Ποιος, όμως, είναι ο πυρήνας της πραγματικότητας που πρέπει να τύχει αποδοχής όχι μόνον από την Ελλάδα, την Κύπρο και το Ισραήλ αλλά και από την Δύση συνολικά; Ότι η Τουρκία, ακόμη και αν φθαρεί ο Ερντογάν μέχρι της πτώσεώς του, δεν θα είναι ποτέ ξανά εκείνη των ψυχροπολεμικών ετών.

Αυτό πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπ' όψη, τόσο για τα μελλοντικά ενεργειακά projects, όσο και για κάθε εμπορική συμφωνία που θα δώσει αρωγή στην ομαλοποίηση της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου.

Οι ΗΠΑ και η αναβάθμιση Ελλάδας και Κύπρου

Στην διεθνή πολιτική βασιλεύει η βραχυπρόθεσμη υφή των διακρατικών σχέσεων. Ακόμη και αν στην διπλωματική γλώσσα χρησιμοποιείται ο όρος «στρατηγική σχέση», τότε αυτή δεν ταυτίζεται επ' ουδενί με το «άνευ όρων και ορίων σχέση», πολλώ δε μάλλον με την «διαχρονική». Το «ποτέ» και το «πάντα», βρίσκονται εκτός πολιτικής πρακτικής.

Οι ΗΠΑ επένδυσαν στην Τουρκία για αρκετές δεκαετίες στο να γίνει η δεύτερη μεταφορέας βαρών για μία περιοχή που περιελάμβανε μεγάλο μέρος της Μέσης Ανατολής και της Κεντρικής Ασίας. Μαζί με το Ισραήλ, η Τουρκία υπήρξε ο άλλος πυλώνας σταθερότητας μίας κρίσιμης (γεωοικονομικής) περιοχής. Ο επαναπροσδιορισμός της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής και η χρήση του Ισλάμ από το ΑΚΡ παρερμηνεύθηκαν από τις ΗΠΑ, όπως είχε ήδη διαπιστώσει ο Edward Luttwak. Ειδικά κατά την πρώτη θητεία του προέδρου Obama, οι ΗΠΑ θεώρησαν πως η Τουρκία του Ερντογάν θα μπορέσει να γίνει η γέφυρα της Δύσης και του μουσουλμανικού κόσμου.

Οι στόχοι, όμως, του Ερντογάν δεν συνέπιπταν με τους αμερικανικούς. Για το δίδυμο Ερντογάν-Νταβούτογλου, η Τουρκία ήταν μια χώρα που μπορούσε να επιτύχει περιφερειακή ηγεμονία στην περιοχή της Μέσης Ανατολής.

Μετά την σταδιακή εξομάλυνση των σχέσεων με το Ιράν, οι ΗΠΑ, που είδαν τις σχέσεις τους με το Ισραήλ να φτάνουν σε ιστορικό χαμηλό λόγω και της αμερικανικής ανεκτικότητας απέναντι στον Ερντογάν,

παρατηρούν να γεννιέται ένα «νέο Ιράν». Η επιδείνωση των αμερικανο-τουρκικών σχέσεων, όσο ο Ερντογάν ισχυροποιείται στην Τουρκία, δεν είναι πιθανό να σταματήσει. Από την άλλη πλευρά, η οποιαδήποτε παρέμβαση μπορεί να φέρει επικίνδυνες εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή.

Μία καλή λύση για τις ΗΠΑ θα είναι να στηρίξουν την Ελλάδα, το Ισραήλ και την Κύπρο, ώστε να προχωρήσουν σε περαιτέρω εμβάθυνση των σχέσεών τους, και στο αρχικό αυτό τριμερές σχήμα να συμμετέχουν σε διαφορετικό βαθμό και άλλοι κρίσιμοι παράγοντες, όπως είναι η Αίγυπτος και η Ιορδανία.

Το τέλος του φοβικού συνδρόμου για την Ελλάδα

Γίναμε μάρτυρες της τουρκικής πραγματικότητας αλλά, σε αρκετές περιπτώσεις, και της τουρκικής ετοιμότητας –η οποία δεν διεκδικεί αριστείο– σε περίπτωση κρίσης σαν αυτή του αποτυχημένου πραξικοπήματος. Η κατάσταση στην Τουρκία αναφορικά με τις μειονότητες και τα ευρέα κοινωνικά ζητήματα θα γίνεται ολοένα και πιο καταθλιπτική.

Η Ελλάδα έχει ζωτικά συμφέροντα στην περιοχή και ταυτόχρονα δεν είναι χώρα που προκαλεί την εχθρότητα και την δυσπιστία. Η νατοϊκή «αλυσίδα» του Αιγαίου μόνον ως τέτοια δεν μπορεί πλέον να χαρακτηρίζεται με την τουρκική πολιτική συμπεριφορά. Με την διεθνή νομιμότητα αλλά και με όλα τα εργαλεία που ασκείται μία σύγχρονη εξωτερική πολιτική, η Ελλάδα οφείλει να συνεχίσει να επενδύει σε αυτόν τον –αρχικά– τριμερή άξονα σταθερότητας, όπως τον χαρακτηρίζουν όλο και περισσότερες φωνές στις ΗΠΑ, και να επαναπροσδιορίσει υπέρ της τις ελληνο-αμερικανικές σχέσεις.

Η γεωστρατηγική αναβάθμιση της Ελλάδας (και της Κύπρου) μπορεί να αγγίξει βαθμό που λίγα χρόνια πριν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ουτοπικός, αρκεί να επενδύσουμε πολιτικά στην ίδια μας την γειτονιά και να εντάξουμε τις διμερείς διαφορές μας με την Τουρκία σε περιφερειακό πλαίσιο σε ένα momentum όπου η Τουρκία θεωρείται ένας αδιάλλακτος δρων.

*Υποψήφιος διδάκτωρ Διεθνών Σχέσεων, αναλυτής στο Russian International Affairs Council

Είπαν για το φοβικό σύνδρομο:

«Όταν πρόκειται να κινδυνεύσεις για την πατρίδα σου, μη ρωτάς το μαντείο αν πρέπει να κινδυνεύεις»
Επικήτητος

Η ιστορική ευκαιρία, ο Στρατηγικός Διάλογος και το κράτος-πελάτης

Του κ. Σταύρου Αυγερού

Ο Στρατηγικός Διάλογος Ελλάδας-ΗΠΑ που εγκαινιάστηκε τον περασμένο Δεκέμβριο στην Ουάσινγκτον και θα επαναληφθεί τον Οκτώβριο στην Αθήνα με τη συμμετοχή του Πομπέο, ήταν μία σοβαρή καμπή στις διμερείς σχέσεις. Κι αυτό, επειδή εκ των πραγμάτων συνδυάζεται με τη σταθερή επιδείνωση των αμερικανoturκικών σχέσεων. Προφανώς κανείς δεν θα έλθει να πολεμήσει για την Ελλάδα, αλλά πάντα παίζει από σημαντικό ρόλο το πως αντιμετωπίζει τις δύο χώρες ο δυτικός παράγοντας που έχει και τον πρώτο λόγο στην περιοχή μας.

Η Ελλάδα μπορεί να βγήκε από τα Μνημόνια, αλλά παραμένει στην οικονομική μέγγενη, με ό,τι αυτό σημαίνει στο επίπεδο της στρατιωτικής ισχύος. Υπάρχουν, όμως, αυτές οι εξελίξεις που υπό προϋποθέσεις μπορούν να ανοίξουν μια θετική προοπτική. Για τη Δύση, η Ελλάδα ήταν παραδοσιακά μια χώρα δεύτερης γραμμής. Η χώρα πρώτης γραμμής στο δυτικό σύστημα ασφάλειας ήταν η Τουρκία από την ένταξη και των δύο χωρών στο ΝΑΤΟ, στις αρχές της δεκαετίας του 1950.

Όπως εδώ και μερικά χρόνια έχω επανειλημμένως υπογραμμίσει, η σταδιακή αλλαγή του τρόπου που οι Δυτικοί βλέπουν την Τουρκία, ως αποτέλεσμα της αυτονόμησης του Ερντογάν, αλλάζει σταδιακά και τον τρόπο που βλέπουν την Ελλάδα. Αυτό ισχύει κυρίως για τους Αμερικανούς, οι οποίοι έχουν πιο σφαιρική ματιά και όχι τη στενά οικονομίστικη ματιά της ΕΕ. Στην πραγματικότητα, η Ελλάδα αναδεικνύεται δυνητικά σε χώρα πρώτης γραμμής.

Τι σημαίνει αυτό; Αυτό σημαίνει ότι αρχίζουν να αντιμετωπίζουν την Ελλάδα όχι ως μια τυπική χώρα-μέλος της ΕΕ. Την αντιμετωπίζουν ως χώρα με ειδικό γεωπολιτικό ενδιαφέρον. Πιο συγκεκριμένα ως χώρα που μπορεί εν μέρει να καλύψει το κενό που αφήνει η άτυπη μετατόπιση της Τουρκίας προς τη Ρωσία.

Αυτό φάνηκε στα τελευταία χρόνια της θητείας του Ομπάμα. Υπενθυμίζουμε τις παρεμβάσεις των Αμερικανών υπουργών Οικονομικών Γκάιτνερ και Λιού προς το Βερολίνο. Οι παρεμβάσεις εκείνες είχαν σκοπό να αποτρέψουν το ενδεχόμενο οικονομικής κατάρρευσης της Ελλάδας και τη μετατροπή της σε γεωπολιτική μαύρη τρύπα. Οι Αμερικανοί δεν ήθελαν να σπάσει ο ελληνικός κρίκος που αποδεικνύεται ολοένα και πιο σημαντικός για το δυτικό σύστημα ασφαλείας. Όλα αυτά έγιναν επί Ομπάμα, αλλά ισχύουν και επί Τραμπ. Μπορεί ο σημερινός πρόεδρος να άλλαξε πολλά στην αμερικανική πολιτική, αλλά όχι στο συγκεκριμένο.

Τα τέσσερα μέτωπα και η Ελλάδα

Τα τέσσερα μέτωπα που απασχολούν την αμερικανική εξωτερική πολιτική με τον ένα ή τον άλλο τρόπο είναι τα εξής: Πρώτον, το μέτωπο έναντι της Κίνας. Δεύτερον, το μέτωπο έναντι της Ρωσίας. Τρίτον, οι ευρωαμερικανικές σχέσεις. Τέταρτον, η Μέση Ανατολή. Στα τρία τελευταία εμπλέκεται --με τον έναν ή τον άλλο τρόπο-- η Ελλάδα κι αυτό δείχνει τη γεωπολιτική σημασία της, ειδικά τώρα που οι αμερικανoturκικές σχέσεις επιδεινώνονται.

Η επιδείνωση αυτή αναβαθμίζει εκ των πραγμάτων τη σημασία της Ελλάδας στην ευρύτερη περιοχή. Εάν --όπως όλα δείχνουν-- βαθύνει το αμερικανoturκικό ρήγμα, οι ΗΠΑ δεν θα έχουν άλλη επιλογή από το να αναδείξουν την Ελλάδα σε χώρα πρώτης γραμμής, για πρώτη φορά μεταπολεμικά. Το γεγονός ότι υπάρχουν τα τρίγωνα στην Ανατολική Μεσόγειο (Ελλάδα-Κύπρος-Ισραήλ και Ελλάδα-Κύπρος-Αίγυπτος και τελευταία Ελλάδα-Κύπρος-Ιορδανία) συμβάλει και διευκολύνει αυτή την προοπτική. Με άλλα λόγια, υπάρχουν οι υποδοχές για να αναπτυχθεί ένας γεωπολιτικός ρόλος

για την Ελλάδα, ο οποίος θα έχει τις ευλογίες της Ουάσινγκτον. Αυτός είναι και ο λόγος που οι Αμερικανοί όχι μόνο ευνοούν τις τριμερείς συνεργασίες, αλλά και σε ορισμένα ζητήματα συμμετέχουν κιόλας.

Προφανώς, η μπίλια ακόμα δεν έχει καθίσει στο μέτωπο των ελληνοτουρκικών σχέσεων, αλλά η τάση είναι σαφής και η αλυσίδα των εξελίξεων την επιβεβαιώνει. Η αμερικανική εξωτερική πολιτική, άλλωστε, δεν αλλάζει ριζικά από τη μία στιγμή στην άλλη. Θυμίζει τάνκερ που για να στρίψει πρέπει να κάνει ένα μεγάλο κύκλο. Παίρνει χρόνο όχι μόνο για να ληφθεί η απόφαση για στρατηγικού χαρακτήρα αναθεώρηση, αλλά και η προσαρμογή του γραφειοκρατικού μηχανισμού του Στέιτ Ντηπάρτμεντ, του Πενταγώνου, της CIA κλπ.

Κράτος-πελάτης

Ούτως εχόντων των πραγμάτων, η Αθήνα έχει κάθε λόγο να μην εμπλακεί στην αμερικανoturκική αντιπαράθεση, την οποία, άλλωστε, δεν μπορεί να επηρεάσει. Αναμένοντας, έχει συμφέρον να διατηρεί χαμηλά τη θερμοκρασία στο Αιγαίο και να εμπλέκει όσο γίνεται περισσότερο τις ΗΠΑ και την ΕΕ. Το ίδιο και η Λευκωσία, η οποία δεν πρέπει να βιάζεται για επανέναρξη των διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό (όπως δυστυχώς κάνει) πριν ξεκαθαρίσει το τοπίο. Εάν η Ουάσινγκτον τα σπάσει οριστικά με την Άγκυρα, υποχρεωτικά θα αλλάξει και η θεώρησή της για το Κυπριακό. Για να μπορέσει να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες και να παίξει σημαντικό ρόλο, η Ελλάδα πρέπει να απαντήσει στις προκλήσεις που αφορούν στην ίδια την εθνική της ασφάλεια. Στην ιστορία οι ευκαιρίες δεν είναι πολλές. Δίνονται λίγες. Για να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες, όμως, χρειάζονται επεξεργασμένες --και ενταγμένες σε μία σφαιρική στρατηγική-- πρωτοβουλίες από το πολιτικό σύστημα που διαχειρίζεται τις τύχες μιας χώρας.

Όλα δείχνουν πως για την Ελλάδα αναδύεται μία μείζονος σημασίας γεωστρατηγική ευκαιρία. Η έναρξη του Στρατηγικού Διαλόγου με τις ΗΠΑ είναι μία σαφής ένδειξη ότι ανοίγει ο δρόμος. Η αμερικανική πλευρά δείχνει διατεθειμένη να τον βαδίζει. Υπάρχουν, ωστόσο, βάσιμες αμφιβολίες για το αν το ελληνικό πολιτικό σύστημα είναι σε θέση να αξιοποιήσει αυτή την ευκαιρία κατά τρόπο που να εξυπηρετεί τα εθνικά συμφέροντα.

Οι ΗΠΑ και το Ισραήλ επιδιώκουν να υπηρετήσουν τα δικά τους εθνικά συμφέροντα και το κάνουν. Το ίδιο πρέπει να πράξει και η Αθήνα, δεδομένου ότι για πρώτη φορά υπάρχει σύγκλιση συμφερόντων, εξ ου και ο Στρατηγικός Διάλογος. Η Αθήνα, όμως, δεν εξυπηρετεί τα εθνικά μας συμφέροντα, λέγοντας απλώς "ναι" σε ό,τι της ζητούν οι Αμερικανοί. Ούτε από την άλλη πλευρά είναι η καλύτερη τακτική ένα "μπακαλίστικο" πάρε-δώσε με την Ουάσινγκτον.

Η Αθήνα οφείλει να επεξεργασθεί ένα ρεαλιστικό συνολικό σχέδιο για τον τρόπο που αυτή η σύγκλιση και με τις ΗΠΑ και με το Ισραήλ μπορεί να αποβεί εθνικά επωφελής. Να εντοπισθούν τα θέματα, στα οποία "κουμπώνουν" τα εκατέρωθεν συμφέροντα και σ' αυτά να υλοποιηθούν συγκεκριμένες αμοιβαία επωφελείς δράσεις. Το κρίσιμο ζητούμενο για τον Ελληνισμό (Ελλάδα και Κύπρος) είναι να αξιοποιηθεί η σύγκλιση συμφερόντων και κατ' επέκταση οι γεωστρατηγικές και γεωοικονομικές συνεργασίες για να λειτουργήσουν σαν εγγύηση για την εθνική ασφάλεια. Ο τρόπος, όμως, που το πολιτικό μας σύστημα αντιλαμβάνεται τις διεθνείς σχέσεις και τον ρόλο της Ελλάδας δεν βοηθάει. Η παράδοση του κράτους-πελάτη ήταν και παραμένει ισχυρή.

Ήρθε, πράγματι, η σειρά της Τουρκίας;

Του κ. Παντελή Σαββίδη

Με ανακούφιση αναρωτήθηκαν στο διαδίκτυο αρκετοί Έλληνες αν ο Ερντογάν άφησε τον μάταιο τούτο κόσμο, μετά την αναπαραγωγή στον αρρωστημένο χώρο του διαδικτύου ενός fake news από αραβικά sites.

Όχι, ο «σουλτάνος» ζει και βασιλεύει. Η Τουρκία είναι, και θα παραμείνει, ένα διαρκές πρόβλημα για την Ελλάδα. Θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με έναν συνδυασμό σκληρής και ήπιας ισχύος. Η σκληρή ισχύς θα έχει τον χαρακτήρα της πειστικής αποτροπής και η ήπια θα επιστρατεύσει όλες τις δυναμικές δυνάμεις της χώρας. Στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Τα μηνύματα ότι θα φθάναμε στο σημερινό σημείο αδυναμίας ήταν γνωστά. Φρόντισε να τα μεταδώσει η ίδια η Τουρκία όταν άρχισε με σοβαρότητα τη σχετική προσπάθεια αλλά στην Αθήνα χόρευαν στο κατάστρωμα του Τιτανικού. Τώρα, γίνεται, ή θα γίνει προσπάθεια να καλυφθούν κενά αλλά η Τουρκία ενεργεί μεθοδικά και αποφασιστικά σε βάρος των ελληνικών και κυπριακών συμφερόντων.

Δεν μας φταίει ο Ερντογάν. Ο τούρκος πρόεδρος κάνει ό,τι είναι να κάνει για τη χώρα του και είναι ο λιγότερο προκλητικός από όλο το φάσμα των τουρκικών πολιτικών δυνάμεων. Ακόμη, φυσικά, και από τους «δυτικόστροφους» κεμαλιστές, οι οποίοι, την εβδομάδα που πέρασε, ζήτησαν από τον Ερντογάν να καταλάβει τα Αντικύθηρα. Και πριν προκληθεί ο γέλωτάς σας, σας υπενθυμίζω πως οι κεμαλιστές, πάλι, μαζί με κάποιους άλλους εθνικιστές, ήταν που αμφισβήτησαν την ελληνικότητα 18 κατοικημένων νησιών του Αιγαίου και η τουρκική πολιτική τα συμπεριέλαβε στις διεκδικήσεις της.

Η Τουρκία, ως γενική πολιτική, και όχι ο Ερντογάν, μόνο, αμφισβητούν τη Λωζάννη. Και από την εποχή του Θουκυδίδη είναι γνωστό πως ο ισχυρός διεκδικεί μέχρι εκεί που μπορεί να αντισταθεί ο ανίσχυρος. Οι συμμαχίες είναι καλές και χρήσιμες αλλά κανείς, την κρίσιμη ώρα, δεν θα συμπαραταχθεί μαζί σου. Το πολύ πολύ η υποστήριξη να είναι διπλωματική, όπως γίνεται και τώρα.

Η Ελλάδα φαίνεται να είναι η οριογραμμή της Δυτικής επιρροής, κυρίως των ΗΠΑ αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από την Τουρκία και σε ολόκληρη τη Μέση Ανατολή, χώρες, μπορεί να συντάσσονται με τις ΗΠΑ αλλά γνωρίζουν πως η Ουάσιγκτον είτε δεν θέλει είτε δεν μπορεί, πλέον, να καθορίσει μόνη της τις εξελίξεις και τις ισορροπίες στην περιοχή. Και αναζητούν και αλλού στηρίγματα, όπως στην Ρωσία και την Κίνα. Η Ελλάδα, ενταγμένη στην Ε.Ε. και το ΝΑΤΟ δεν έχει αυτήν την ευελιξία αλλά δεν είναι και σίγουρο ότι το Πεκίνο και η Μόσχα την θέλουν στις δικές τους συμμαχίες. Προτιμούν να έχουν με την Αθήνα καλές σχέσεις, να τους ικανοποιεί μερικά, στρατηγικής φύσεως αιτήματα αλλά την θέλουν στα Δυτικά κέντρα από όπου θα μπορούσε να τους παράσχει κάποια υποστήριξη.

Δύο είναι τα μεγάλα ζητούμενα που βρίσκονται σε εξέλιξη και θα επηρεάσουν και την Ελλάδα.

Το ένα είναι η προσπάθεια των τριών ισχυρών δυνάμεων, ΗΠΑ, Ρωσίας και Κίνας να διαμορφώσουν διμερή

συνεργασία που θα περιορίσει την τρίτη δύναμη. Σ αυτήν την προσπάθεια οι ΗΠΑ επιδιώκουν, μάλλον, μια συνεργασία με τη Ρωσία διότι ανησυχούν από την άνοδο και την παγκόσμια επιρροή της Κίνας. Η Ρωσία δεν έχει εκδηλώσει, ακόμη, την προτίμησή της και η Κίνα είναι σαφές ότι θα αντιμετωπίσει περισσότερες δυσκολίες με τις ΗΠΑ παρά με τη Ρωσία.

Η Ευρώπη χωρίς την προβολή σκληρής ισχύος δεν μπορεί να διαδραματίσει κανέναν παγκόσμιο ρόλο παρά, στην έκταση που της επιτρέπει η οικονομική της δύναμη.

Το άλλο είναι η ρευστότητα στο μικρασιατικό και μεσανατολικό χώρο. Εδώ, ο κύριος δρών που μας ενδιαφέρει είναι η Τουρκία. Δεν είναι σαφές αν η αναθεωρητική και ακραία προκλητική πολιτική της Άγκυρας είναι ένδειξη δύναμης ή αδυναμίας. Πάντως, πρέπει να θεωρείται δεδομένος ένας επαναπροσανατολισμός της γειτονικής χώρας προς την Ανατολή, επαναπροσανατολισμός με στρατηγικά χαρακτηριστικά. Η ένδειξη ότι η προκλητικότητα της Άγκυρας προέρχεται από αδυναμία και φόβο έλαβε σαφή χαρακτηριστικά με τη δήλωση του πρώην Υπαρχηγού του τουρκικού ΓΕΕΘΑ Εργκίν Σαύγκούν ότι μετά το Ιράκ και τη Συρία σειρά, στην αμερικανική ατζέντα, έχει η Τουρκία. Κατά τον απόστρατο στρατηγό, οι ΗΠΑ δεν θέλουν να δουν την Τουρκία να γίνεται περιφερειακή δύναμη, το μεγάλο θέμα τους είναι η ασφάλεια του Ισραήλ και η δημιουργία μιας κουρδικής υπόστασης είναι αποφασισμένη. Αυτός είναι ο τουρκικός εφιάλτης. Είπε και κάτι άλλο ο στρατηγός από το οποίο οι ελληνικές ένοπλες δυνάμεις έχουν οδυνηρή εμπειρία κατά την τουρκική αποβίβαση (όχι απόβαση) στην Κύπρο: Μπορούν- είπε- οι ΗΠΑ, να κλειδώσουν όλα τα όπλα που διαθέτουμε.

Αυτό είναι ένα δύσκολο παζλ, όχι τόσο για την αμερικανική υπερδύναμη όσο για τον πρόεδρό της ο οποίος διακατέχεται από μια επιχειρηματική λογική, ακόμη και όταν διακυβεύονται συμφέροντα του κράτους του.

Όλα τα κέντρα διαμόρφωσης αμερικανικής πολιτικής προτείνουν κυρώσεις κατά της Τουρκίας, όπως προβλέπουν οι αμερικανικοί νόμοι, λόγω της αγοράς των S-400 αλλά ο κ. Τράμπ προσπαθεί να παρακάμψει το νόμο. Εικάζεται, από ορισμένους ομιλητές ότι προκρίνει τα επιχειρηματικά του συμφέροντα, από τα συμφέροντα του κράτους που προεδρεύει.

Τέλος, από τα εν εξελίξει ζητήματα που αφορούν την Ελλάδα σε σχέση με την Τουρκία είναι και η προσπάθεια της Άγκυρας να οριοθετήσει ΑΟΖ με τη Λιβύη, κάτι που αν συμβεί θα δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα. Όπως έγραψε ο καθηγητής διεθνούς δικαίου Άγγελος Συρίγος, κάτι τέτοιο θα πρέπει να αποτραπεί διότι αν συμβεί η αναίρεσή του γίνεται στη συνέχεια είτε με την υποχώρηση της Λιβύης είτε με την προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο. Το δεύτερο αποκλείεται να το δεχθεί η Τουρκία. Η Λιβύη, όμως, και οι κυβερνήσεις της είναι μια άλλη υπόθεση την οποία θα προσεγγίσουμε σε επόμενο σχόλιο.

<http://www.anixneuseis.gr/>

Η λογική της στρατηγικής Τραμπ - Ο κόσμος των σκακιστών

Του κ. Γιώργου Μαργαρίτη

Στο προηγούμενο άρθρο μας είδαμε τους όρους και το υπόστρωμα, πάνω στους οποίους αρθρώνεται η σημερινή πολιτική των ισχυρών δυνάμεων και πιο ειδικά του πάλαι ποτέ κυρίαρχου δυτικού κόσμου, ο οποίος βλέπει την θέση του να αμφισβητείται από την άνοδο νέων ισχυρών κρατών. Όπως συμβαίνει συχνά στην ιστορία, το βασικό κληροδότημα που αφήνει πίσω της η κυρίαρχη θέση είναι οι στρατιωτικές δυνατότητες. Ο από καιρό ισχυρός είχε τον χρόνο και τις δυνατότητες να δημιουργήσει στρατιωτικούς μηχανισμούς, αντιστοιχούς με την οικονομική του ισχύ και ηγεμονία. Να κτίσει δηλαδή αυτό που ονομάζουμε συμβατικά στρατιωτική παράδοση, η οποία υπογράμμιζε εμφατικά και έκφραζε δυναμικά, εκεί όπου χρειαζόταν, την κυρίαρχη θέση. Δεδομένου ότι η δόμηση στρατιωτικού εργαλείου είναι μια επίπονη και μακρόχρονη υπόθεση, οι νέοι ανερχόμενοι ισχυροί υστερούν, για ένα σημαντικό διάστημα, σε αυτόν τον τομέα.

Για να το διευκρινίσουμε καλύτερα η σημερινή στρατιωτική ισχύς της Κίνας υπολείπεται της οικονομικής και παραγωγικής της ισχύος. Το ίδιο συμβαίνει με τις μικρότερες ανερχόμενες δυνάμεις. Στην ουσία, ενώ ο δυτικός κόσμος εκτοπίζεται από το οικονομικό και παραγωγικό προσκήνιο παραμένει ακόμα κυρίαρχος στο στρατιωτικό πεδίο. Πρόκειται για ένα πρόσκαιρο πλεονέκτημα. Στην πολιτική δε τα πλεονεκτήματα σπεύδει κανείς να τα αξιοποιήσει όσο αυτά ισχύουν ακόμα. Για το λόγο αυτό η Δύση --ή μάλλον οι ΗΠΑ-- είναι πολεμοχарες.

Η στρατιωτική ισχύς του δυτικού στρατοπέδου εκφράζεται --έχουμε και σε αυτό το σημείο μια σταθερά της ιστορίας-- στην κυριαρχία στις θάλασσες και στους ωκεανούς. Οι θάλασσες και οι ωκεανοί είναι σήμερα αυτό που πάντα ήταν στην ιστορία της ανθρωπότητας: οι διαδρομές, οι δρόμοι των αγαθών και του πλούτου. Σε αυτό λοιπόν το πεδίο συναντούμε σήμερα μια εντυπωσιακή αναντιστοιχία. Ενώ η Δύση έχει χάσει τα πρωτεία στην παραγωγή, διατηρεί τα σκήπτρα και τον έλεγχο του εμπορίου. Του μεγάλου εμπορίου, αυτού που διασχίζει θάλασσες και ωκεανούς και υφαίνει σε ένα πυκνό οικονομικό πλέγμα τον πολιτισμό μας.

Πρόκειται για μια αντίφαση που γεννά, χωρίς αμφιβολία, προστριβές και συγκρούσεις. Είναι ενδεικτικό ότι η οικονομική πίεση προς την Κίνα και τις ανερχόμενες περιφερειακές δυνάμεις εστιάζεται στον τομέα του εμπορίου. Η στρατηγική των Δυτικών δυνάμεων, των ΗΠΑ πλέον που δεσπόζουν σε αυτόν τον χώρο, έχει ένα βασικό στόχο: να συντηρήσει τα συγ-

κριτικά πλεονεκτήματα της ιστορικής κοιτίδας του καπιταλισμού απέναντι στους διεκδικητές που εμφανίζονται στη νέα εποχή.

Τα μέτωπα των ΗΠΑ

Για να το πετύχει αυτό πρέπει να λειτουργήσει σε δύο μέτωπα. Το πρώτο αφορά την Κίνα. Το δεύτερο τις ανερχόμενες περιφερειακές δυνάμεις. Αυτές --αν και κάποτε ήταν μέρος του δυτικού συστήματος διαμέσου της ιμπεριαλιστικής οικουμενικής παρουσίας των δυτικών-- τώρα προοδευτικά απογαλακτίζονται από αυτό. Προχωρούν σε πολιτική χειραφέτηση και χαράζουν την επανατοποθέτησή τους στο νέο κόσμο. Σε αυτά τα δύο μέτωπα το εργαλείο, το οποίο αντιτάσσει το παλαιό σύστημα δυνάμεων είναι το στρατιωτικό. Η στρατιωτική υπεροχή του δυτικού κόσμου με κεντρικό άξονα την ισχύ των ΗΠΑ.

Παρατηρήσαμε προηγουμένως ότι ετούτη η στρατιωτική υπεροχή δεν μπορεί να είναι παρά μια πρόσκαιρη κατάσταση. Οι οικονομικές ανατροπές και η ανακατανομή του παγκόσμιου πλούτου σε όφελος νέων ισχυρών, αργά ή γρήγορα θα προκαλέσει ανατροπές και στις στρατιωτικές ισορροπίες. Πριν γίνει αυτό θα πρέπει να αποδώσουν οι στρατηγικές της ανύσχεσης. Από την επιτυχία τους ή όχι θα καθοριστεί ο χρονισμός των ανατροπών και η βιαιότητα με την οποία θα ξεσπάσουν. Και κάπως έτσι ερχόμαστε στην "αλλοπρόσαλλη" πολιτική του Προέδρου Τραμπ.

Οι δημογραφικές ανατροπές --όπως συνήθως συμβαίνει στην ιστορία προηγούνται των οικονομικών-- έχουν αλλάξει τα δεδομένα και τις δυνατότητες χρήσης του στρατιωτικού εργαλείου. Έχουν αφαιρέσει από τον πίνακα επιλογών την έννοια "κατάκτηση". Οι δημογραφικές ισορροπίες έχουν σε τέτοιο βαθμό ανατραπεί σε βάρος του δυτικού κσμου (ΗΠΑ και δυτική Ευρώπη), ώστε να μην έχει νόημα η όποια κλασική στρατηγική: η κατοχή εδάφους, επικράτειας, και ο πολιτικός έλεγχος --υποδούλωση αν θέλετε πείτε το-- του πληθυσμού της. Η αποικιοκρατική εξάπλωση του δυτικού κόσμου έχει πλέον ξεθωριάσει βαθιά στο πιο ευνοϊκό γι αυτήν παρελθόν.

Η στρατιωτική κατοχή του Ιράν, λόγου χάρη, των 80 και εκατομμυρίων κατοίκων θα απαιτούσε 800.000 στρατό σε μία σχέση 1 στρατιώτης κατοχής για 100 κατοίκους. Ως μέτρο σύγκρισης να θυμίσουμε ότι στα 1944 ο γερμανικός στρατός κατοχής της Ελλάδας, μαζί με την Χωροφυλακή της Ελληνικής Πολιτείας και τα συνακόλουθα Τάγματα Ασφαλείας και τους αντικομμουνιστές "πρόθυμους", εξασφάλιζε μια σχέση 1:35 σε σχέση με τον πληθυσμό της χώρας. Ουδείς θα ισχυριζόταν ότι αυτό αρκούσε για να επιβληθεί

η ναζιστική κυριαρχία στη χώρα. Σε κάθε περίπτωση οι δυτικές δυνάμεις αδυνατούν να διαθέσουν σήμερα 800.000 στρατό.

Ο μη κλασικός πόλεμος

Έτσι, λοιπόν, απομένει η προοπτική ενός μη κλασικού πολέμου, όπου βασικός στόχος είναι η καταπόνηση και η εξασθένιση του αντιπάλου, η αποσύνθεση των κρατικών δομών του και, ως συνέπεια, η υπονόμευση των οικονομικών και στρατιωτικών δυνατοτήτων του. Ήταν η στρατηγική της "Αραβικής Άνοιξης". Ένα τέτοιο είδος πολέμου προϋποθέτει την σύμπραξη εσωτερικών δυνάμεων, την μόχλευση εσωτερικών αντιθέσεων (κοινωνικών, θρησκευτικών, εθνικών, φυλετικών κλπ), ή/και αντιθέσεων που σοβούν σε μια ευρύτερη περιοχή.

Για όποιον εξακολουθεί να έχει απορίες για το πως εφαρμόζεται αυτή η τακτική θα ήταν διδακτική μια προσεκτική ανάγνωση της Συμφωνίας των Πρεσπών, η οποία --αν δεν απατώμαι-- άμεσα μας αφορά. Πρόκειται για τον πόλεμο δια των μοχλεύσεων και των αντιπροσώπων.

Οι πολεμικές δυνατότητες του δυτικού κόσμου βασίζονται στην τεχνική υπεροχή. Είναι μικρές εκεί όπου εμπλέκονται πολλοί άνθρωποι, στο έδαφος, είναι ασύγκριτα ισχυρές εκεί όπου κυριαρχούν οι τεχνικές δυνατότητες: στη θάλασσα και στον αέρα. Το ερώτημα που βαραίνει αυτή τη στιγμή στα επιτελεία του δυτικού κόσμου (δηλαδή των ΗΠΑ και του παραρτήματός τους, του ΝΑΤΟ) είναι το πώς θα αξιοποιήσουν καλύτερα το συγκριτικό τους πλεονέκτημα. Σε αυτό το σημείο ξεκινά ο "διάλογος" της πολιτικής Τραμπ με τις αντίστοιχες πολιτικές των προκατόχων του.

Οι προηγούμενες είχαν βασικά αποτύχει. Η κλασική εκστρατεία και στρατιωτική κατάληψη του Ιράκ δεν απέδωσε πολιτικά αποτελέσματα, εξαιτίας της "αποσπασματικότητας" του όλου σχεδίου. Ολοκλήρωσε την κατάκτηση, χωρίς όμως να μπορέσει να την μεταβάλει σε κατοχή: σε μόνιμο στρατιωτικό και, ως εκ τούτου, πολιτικό έλεγχο. Το παράδειγμα του Αφγανιστάν ήταν ακόμα πιο οδυνηρό.

Στην περίπτωση της Συρίας η αποτυχία κτύπησε κόκκινο. Όχι μόνο δεν καταστράφηκαν οι κρατικές δομές και στρατιωτικές δυνατότητες της Συρίας, αλλά, το αντίθετο, συνυφάνθηκαν με αντίστοιχες του Ιράν και της Ρωσίας. Δημιούργησαν μαζί με την ενίσχυση της θέσης της Τουρκίας στην περιοχή, εξαιρετικά αρνητικές εξελίξεις για τα συμφέροντα των ΗΠΑ και της Δύσης στην στρατηγικά σημαντική αυτή περιοχή.

Οι "περαστικοί" Αμερικανοί

Λιγότερο διακριτές στρατηγικές πρωτοβουλίες των ΗΠΑ δεν είχαν καλύτερο αποτέλεσμα. Η περφόρμανς της Κίνας, λόγου χάρη, μέσα από ένα διπλό ή τριπλό στρατηγικό φράγμα νησιών και θέσεων έξω

από τις ακτές της, με την επιβλητική παρουσία και του 7ου αμερικανικού Στόλου, υποτίθεται ότι θα την υποχρέωνε να αποδεχθεί τη ναυτική κυριαρχία των δυτικών. Και ως εκ τούτου θα υποχρέωνε την Κίνα να υποτάξει τις εμπορικές φιλοδοξίες της στους κανόνες και τις επιθυμίες της Δύσης.

Με τον τρόπο αυτό θα ακυρωνόταν σε μεγάλο βαθμό η οικονομική-παραγωγική της ισχύς και ίσως επέρχονταν δυναμικές αναταράξεις στο καθεστώς, στην ενότητα και στην δυναμική της χώρας. Η αντίδραση της Κίνας στη νότια κινεζική θάλασσα, οδήγησε σε αδιέξοδο και αυτό το σχέδιο. Τα φαραωνικά έργα, η δημιουργία νησιών και στρατιωτικών βάσεων από το πουθενά στη μέση της θάλασσας έδωσαν το μέτρο των δυνατοτήτων της χώρας και αντίστοιχο σαφές μήνυμα στους εν δυνάμει συμμάχους των ΗΠΑ.

Προφανώς, οι περιοδικές επισκέψεις ναυτικών συγκροτημάτων των ΗΠΑ --με ή χωρίς αεροπλανοφόρο-- δεν ήταν σε θέση να ανατρέψουν τις εντυπώσεις που δημιουργούσε η κινεζική δραστηριότητα. Έτσι προκύπτει το ίδιο πρόβλημα: η Κίνα μπορεί να εγκατασταθεί μόνιμα επί της ξηράς (μάλλον επί των υδάτων στην προκειμένη περίπτωση) οι ΗΠΑ και οι στόλοι της ήταν μόνο "περαστικοί".

Αυτό το σκηνικό της γενικής αποτυχίας των στρατηγικών, του στρατηγικού αδιεξόδου, κληρονόμησε από τους προκατόχους της η Προεδρία Τραμπ. Ο τελευταίος κατανόησε αυτό που αδυνατούσαν να κατανοήσουν οι κύκλοι των Κλίντον και των Ομπάμα ή ακόμα, ένα μεγάλο μέρος των στρατιωτικών, οικονομικών και πολιτικών ελίτ της χώρας: Οι ΗΠΑ δεν ήταν πλέον σε δεσπόζουσα θέση σε ένα κόσμο ολοένα και πιο σύνθετο. Η πολιτική τους, λοιπόν, δεν μπορούσε πλέον να είναι πολιτική ηγεμόνα. Εκείνο που χρειαζόταν πλέον ήταν η είσοδος και η προσαρμογή σε μία νέα εποχή.

Εάν επιθυμούσαμε να ορίσουμε μονολεκτικά αυτήν την εποχή θα την ονομάζαμε, πολύ απλά, εποχή των σκακιστών. Η σκακιέρα πλέον γέμισε με όλα όσα μια σκακιέρα γεμίζει: βασιλιάδες και βασίλισσες, πύργια και ανάμεσα τους πλήθος ενδιάμεσοι -- πύργοι, άλογα, αξιωματικοί. Οι Κλίντον και Ομπάμα ανήκαν σε μια "αυτοκρατορική" εποχή. Ο Τραμπ ανήκει στην γενιά των σκακιστών, στην ίδια που ανήκουν ο Πούτιν, ο Ερντογάν οι ηγέτες της Κίνας και οι ηγέτες του Ιράν. Αυτή την τόσο πραγματική και τόσο αντίστοιχη με τα δεδομένα του κόσμου μας πολιτική έσπευσαν να την ονοματίσουν «αλλοπρόσαλλη πολιτική του Προέδρου Τραμπ». Πρόκειται μάλλον για ψευδεπίγραφο τίτλο.

Τα χαρακτηριστικά, τις προοπτικές και ίσως τα αδιέξοδα αυτής της νέας προσέγγισης θα τα εξετάσουμε πιο διεξοδικά σε επόμενο άρθρο.

«Οι Σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας στη Μεταψυχροπολεμική Εποχή»

Της κ. Κατερίνας Βαθρακογιάννη

M.Phil «Νεοελληνική Λογοτεχνία» (Modern Greek Studies), Πανεπιστήμιο του Birmingham, Ηνωμένο Βασίλειο

M.A. «Μεσογειακές Σπουδές», Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων

Ο σκοπός του άρθρου αυτού είναι να εξετάσει τις σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας στη μεταψυχροπολεμική περίοδο, όπως δηλαδή διαμορφώθηκαν στην περίοδο της διάλυσης της ΕΣΣΔ (1989) και της εκ νέου ανάδυσης της Ρωσίας ως διαδόχου της πρώτης.

Οι ευρωρωσικές σχέσεις έχουν ως υπόβαθρο μία υπερχιλιετή ιστορία ανταγωνισμού, στρατιωτικής σύγκρουσης και αμοιβαίας καχυποψίας, αλλά και δημιουργικής συνύπαρξης και συνεργασίας. Από την εποχή του Μεγάλου Πέτρου, η Ρωσία διαδραματίζει έναν καθοριστικό ρόλο στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι άλλοτε ως «απελευθερωτής» και άλλοτε ως «ηγεμόνας» και κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, ως ιδεολογικο-πολιτικός και στρατηγικός αντίπαλος.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ρωσία επιδόθηκαν μετά τη διάλυση της ΕΣΣΔ σε μία προσπάθεια οικοδόμησης στενότερων δεσμών, με προφανή σκοπό την ενίσχυση της αμοιβαίας σταθερότητας και ασφάλειας και της οικονομικής και ενεργειακής συνεργασίας στην γηραιά ήπειρο. Άλλωστε θα ήταν εξαιρετικά δύσκολο να διατηρήσουν για μεγάλο χρονικό διάστημα την ψυχροπολεμική ένταση, καθώς και οι δύο εταίροι συγκατοικούν στην ίδια ήπειρο και διαχειρίζονται εν πολλοίς τα ίδια, προβλήματα και τις ίδιες προκλήσεις, είτε στην Ευρώπη, είτε παγκοσμίως. Αυτό δεν σημαίνει βέβαια, ότι δεν έχουν διαφορετική άποψη για τον τρόπο προσέγγισης και επίλυσης αυτών των προβλημάτων.

Εντούτοις, παρά την εντυπωσιακή ανάκαμψή της (οικονομική, ενεργειακή και πολιτικο-διπλωματική) στο διεθνές σύστημα, η Ρωσία συνεχίζει να πάσχει από μία κρίση ταυτότητας αφού ακόμα δεν έχει ξεκαθαριστεί (και ξεκαθαρίσει η ίδια) εάν είναι τμήμα του ευρωπαϊκού κόσμου, μία αναγεννημένη Μεγάλη Δύναμη που αρνείται ωστόσο, και λόγω του πρώην ένδοξου παρελθόντος της, να ενταχθεί στον ευρωπαϊκό (μικρό)κόσμο ή απλά συνιστά μία αχανή και συνάμα ισχυρή χερσαία γέφυρα ανάμεσα στην (Απω) Ανατολή και τη Δύση. Την ανασφάλεια της ρωσικής πλευράς επιτείνει η ευρωπαϊκή αμφισημία και αντιγνωμία και εν τέλει η έλλειψη κοινής ευρωπαϊκής αντιμετώπισης της Ρωσίας. Η πολιτική βούληση για συνεργασία με τη Μόσχα δεν είναι πάντα δεδομένη αφού συχνά εξαρτάται από τους ενδοευρωπαϊκούς συσχετισμούς ισχύος και συμφερόντων, καθώς και από τις συχνές, άκομμες και μη, παρεμβάσεις των ΗΠΑ στους ευρωπαϊκούς εταίρους της ΕΕ.

Η Ρωσία βλέπει την ΕΕ και κατ' επέκταση μεγάλο μέρος της Δύσης ως ένα εν δυνάμει επιδρομέα-ανταγωνιστή απέναντι στον οποίο πρέπει να είναι προετοιμασμένη να αμυνθεί, ενδεχομένως και στρατιωτικά. Αυτή η αντίληψη έχει βαθύτερες ιστορικές ρίζες πίσω στην Ναπολεόντεια επίθεση το 1812 και εν τέλει την κατάκτηση της Μόσχας, τη Γερμανική Αυτοκρατορία και τις επιθέσεις των Ναζί την περίοδο 1941-44 και την απάνθρωπη αντιμετώπιση του Κόκκινου Στρατού και του Ρωσικού λαού από τους Ναζί, το «Σιδηρούν Παραπέτασμα» και τις μάχες «αντιπροσώπων» του Ψυχρού Πολέμου. Η δεκαετία του '90 έφερε μια σύντομη ανάπαυλα στις ταραγμένες σχέσεις Ρωσίας-Δύσης ακριβώς επειδή η Ρωσία βγήκε «λαβωμένη» γεωπολιτικά, γεω-στρατηγικά και οικονομικά από τον Ψυχρό Πόλεμο, ωστόσο το γενικό θέμα

παραμένει το ίδιο: η Ρωσία αισθάνεται να απειλείται και να περικυκλώνεται από τη Δύση και τους πολιτικο-στρατιωτικούς συνασπισμούς αυτής, δηλαδή την ΕΕ αλλά πρωτίστως το ΝΑΤΟ. Η συνεχιζόμενη ουκρανική κρίση αποτελεί την πιο πρόσφατη εκδήλωση αυτού του γεγονότος. Η προσπάθεια επέκτασης της ΕΕ στις όμορες με τη Ρωσία χώρες της πρώην ΕΣΣΔ, αντιλαμβάνεται από τη Μόσχα ως προσπάθεια εγκλωβισμού της Μόσχας σε αντιρωσικές κινήσεις, διείσδυσης της Δύσης στο ζωτικό χώρο της Ρωσίας που μέχρι πρότινος ήταν τμήμα της ΕΣΣΔ και ως το μακρύ χέρι του ΝΑΤΟ και κατ' επέκταση των ΗΠΑ. Φυσικά, λοιπόν, η Ρωσία αισθάνεται φιλόποπτα.

Στο συμβατικό τομέα, η ΕΕ και η Ρωσία συνεργάζονται σε ένα ευρύτατο φάσμα τομέων στο πλαίσιο της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας, των τεσσάρων Κοινών Χώρων και της Εταιρικής Σχέσης για τον Εκσυγχρονισμό. Μάλιστα, το 1999 τα δύο μέρη διακήρυξαν μια «στρατηγική εταιρική σχέση», την οποία όμως αντιλαμβάνονταν διαφορετικά. Όσον αφορά στον οικονομικό τομέα, οι δύο εταίροι διατηρούν πολύ στενές σχέσεις. Η ΕΕ είναι για τη Ρωσία ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος και επενδυτής ενώ η Ρωσία αποτελεί ζωτικής σημασίας προμηθευτή ενέργειας (ιδίως φυσικού αερίου και δευτερευόντως πετρελαίου) για την ΕΕ. Ωστόσο, οι σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας σε πολιτικά ζητήματα χαρακτηρίζονται από εντάσεις και διαφωνίες, οι σημαντικότερες από τις οποίες αφορούν στον ανταγωνισμό τους στην περιοχή της Ανατολικής Ευρώπης και του Νότιου Καύκασου και στην παραβίαση δικαιωμάτων και ελευθεριών από τη Ρωσία.

Η Ρωσία αποτελεί αναμφίβολα έναν από τους πιο σημαντικούς εταίρους της ΕΕ ήδη από την προψυχροπολεμική εποχή για ποικίλους λόγους. Πρώτον, η χερσαία γεωγραφική εγγύτητα των δύο προσδίδει στις μεταξύ τους σχέσεις βαρύνουσα σημασία. Η Ρωσία είναι η μεγαλύτερη γειτονική χώρα της ΕΕ, η οποία συνορεύει με τη Ρωσία μέσω αρκετών κρατών-μελών της, όπως της Φινλανδίας, της Λετονίας, της Πολωνίας, της Λιθουανίας (θύλακας του Καλίνινγκραντ) και της Εσθονίας. Πέραν της άμεσης γειτνίασης, η Ανατολική Ευρώπη και ο Νότιος Καύκασος αποτελούν κοινή γειτονιά για τους δύο εταίρους και πεδίο αντιπαράθεσης, με την ΕΕ να προσπαθεί να προσεταιριστεί τις χώρες αυτές εγγύτερα στην κοινότητα.

Δεύτερον, η Ρωσία είναι εξαιρετικά σημαντικός εταίρος για την ΕΕ λόγω της περιφερειακής και παγκόσμιας δύναμής της. Διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον Καύκασο και την Κεντρική Ασία και ασκεί σημαντική επιρροή στις γειτονικές της χώρες, ενώ σε παγκόσμιο επίπεδο θεωρείται ως ανεξάρτητη μεγάλη δύναμη που χρησιμοποιεί το σημαντικό ενεργειακό της πλεονέκτημα προκειμένου να επηρεάσει (οικονομικώς και μη), τη διεθνή τάξη. Επιπλέον, η Ρωσία αποτελεί ένα από τα πέντε μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, κάτι που δεν ισχύει για την ΕΕ συλλογικά παρά μόνον για δύο κράτη-μέλη της ατομικά, γεγονός το οποίο ενισχύει τη θέση της ως παγκόσμια δύναμη, με δυνατότητα αρνησικυρίας των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας. Τρίτον, όσον αφορά καθαρά στον

οικονομικό και επιχειρηματικό τομέα, η Ρωσία δεν παύει να είναι μια τεράστια δυναμική αγορά για τα προϊόντα της ΕΕ καθώς και βασικός προμηθευτής ενεργειακών προϊόντων προς όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ. Τέταρτον, ακόμα και εάν βρίσκεται, συγκριτικά με την πρώην ΕΣΣΔ, σε δυσχερέστερη θέση αναφορικά με τον αριθμό των πρώην «δορυφόρων» της, συμμάχων και εταίρων της, διατηρεί παγκοσμίως, έναν σημαντικό αριθμό φιλικά διακείμενων προς αυτήν, κρατών, ακόμα και μέσα στην ΕΕ.

Η εξέχουσα, λοιπόν, σημασία της Ρωσίας ως ευρωπαϊκού εταίρου δικαιολογεί τις συνεχείς προσπάθειες της ΕΕ για οικοδόμηση, διατήρηση εμβάθυνση αλλά και διεύρυνση των ήδη στενών της σχέσεων με τη γειτονική χώρα. Η στενή τους συνεργασία προσμετρά ήδη δύο ολόκληρες δεκαετίες από την υπογραφή της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας και καλύπτει ένα ευρύ φάσμα τομέων, όπως η προαγωγή της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, το εμπόριο και οι επενδύσεις, η σταθερότητα και ασφάλεια τόσο στην κοινή τους γειτονιά όσο και διεθνώς, η ενέργεια και η πυρηνική ασφάλεια, η προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η συνεργασία σε πολιτιστικά θέματα, η αντιμετώπιση της τρομοκρατίας και του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος, η προσφυγική κρίση και η λαθρομετανάστευση, η παγκόσμια περιβαλλοντική υποβάθμιση και άλλα.

Ωστόσο, σε αντίθεση με το εκτεταμένο και αισιόδοξο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις διμερείς σχέσεις, στην πραγματικότητα παρατηρείται ότι η εν λόγω εταιρική σχέση κλονίζεται κάθε άλλο παρά σπάνια. Διεθνή συμβάντα, όπως για παράδειγμα η πρόσφατη (και συνεχιζόμενη) κρίση στην Ουκρανία, η προσάρτηση ολόκληρης της Κριμαίας και οι επακόλουθες ευρωπαϊκές κυρώσεις, ο πόλεμος στη Γεωργία το 2008 και ως επακόλουθό του η προσάρτηση της Βόρειας Αμπχαζίας και Οσσετίας στη Ρωσία, η Ρωσική ανάμιξη στη Υπερδνειστερία και στη Μολδαβία, η συνεχής υποστήριξη της Ρωσίας στο καθεστώς Άσσαντ στη Συρία και στο Ιράν κ.α. φέρνουν στην επιφάνεια τις διαφορετικές αντιλήψεις και πρακτικές των δύο εταίρων και υπενθυμίζουν το τεράστιο χάσμα τους σχετικά με τις αξίες και τις αρχές που πρεσβεύει η Ευρωπαϊκή Ένωση και προσπαθεί να μεταγγίσει, ενδεχομένως πολύ πειστικά και στη Ρωσία.

Με όπλο την (πόσο κοινή άραγε;) εξωτερική της πολιτική, η ΕΕ προωθεί παγκοσμίως αξίες, όπως η εθνική κυριαρχία και η μη παρέμβαση στα εσωτερικά των κρατών και ο σεβασμός των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, ενώ η Ρωσία θεωρεί τις αξίες αυτές δευτερογενούς σημασίας και διαμορφώνει την πολιτική της με βάση κυρίως τα στενά γεω-οικονομικά και εθνικά (γεωπολιτικά/γεωστρατηγικά) της συμφέροντα, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και του Καυκάσου αποτελούν τη στρατηγική «γειτονιά» και ουδέτερη ζώνη προστασίας της πάλαι ποτέ ΕΣΣΔ και η Ρωσία απαιτεί να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη της όταν η ΕΕ προσπαθεί να προσεταιριστεί την εύνοια των κρατών αυτών.

Δεδομένου λοιπόν ότι η Ρωσία είναι πολύ μεγάλη για να την αγνοήσεις ποιά πρέπει να είναι η στάση της ΕΕ απέναντι σε έναν ατίτασο και αντιδραστικό εταίρο;

Μπορεί πράγματι η ΕΕ να σχεδιάσει και να υλοποιήσει μία ουσιαστική εξωτερική πολιτική προς τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και του Καυκάσου, χωρίς να λαμβάνει υπόψη της τις, δικαιολογημένες και μη, φοβίες, αγωνίες και ανησυχίες της Ρωσίας;

Πρέπει η ΕΕ να το πράξει ή μήπως η επιδεικτική αγνόηση της Ρωσίας ενδεχομένως θα αυξήσει το βαθμό ανησυχίας της και θα οδηγήσει σε περαιτέρω όξυνση και καχυποψία τους δύο ευρωπαϊκούς συγκατοίκους;

Και εάν πρέπει η ΕΕ να λαμβάνει υπόψη της τις (δικαιολογημένες;) Ρωσικές ανησυχίες, μέχρι ποίου σημείου ώστε να μην καθίσταται η εξωτερική πολιτική της ΕΕ «όμηρος» της Ρωσίας;

Μπορεί να υπάρξει μία πραγματική Ανατολική Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας, χωρίς τη Ρωσία και με δεδομένες τις τριβές μεταξύ της Ρωσίας και των υπολοίπων μερών που συμμετέχουν στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας;

Ποιά είναι (και θα είναι) η τύχη των διάφορων, παράλληλων πολύπλευρων ευρωπαϊκών σχεδίων και σχεδιασμών (π.χ. TACIS, Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας) προς την Ανατολική Ευρώπη και τον Καυκάσο, όταν προσκρούουν και θα προσκρούουν στην Ρωσική καχυποψία και επιφυλακτικότητα; Μπορεί να υπάρξει ένας ειλικρινής (μόνιμος και διαρθρωμένος) διάλογος ΕΕ-Ρωσίας; Ποιός ο μελλοντικός ρόλος του Οργανισμού Συνεργασίας Εύξεινου Πόντου με δεδομένη τη διαφορετικότητα στις θέσεις και στις απόψεις των μελών του;

Υπάρχει άραγε πεδίο ουσιαστικής πολιτικής συνεργασίας και σύμπραξης μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας πέραν της οικονομικής, επενδυτικής, επιχειρηματικής και ενεργειακής συνεργασίας ή οι δύο εταίροι απλώς θα συνεχίσουν να αλληλεπιδρούν, έστω στενά, μονάχα στο οικονομικό και στο ενεργειακό επίπεδο ως σαν μια γιγαντιαία ΕΖΕΣ η οποία θα όμως θα υπολείπεται σε ουσιαστική πολιτική συνεργασία; Και εν τέλει, που αρχίζει και που τελειώνει ο γεωγραφικός όρος «Ανατολική Ευρώπη»;

Νομίζω, εν τέλει, ότι οι σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας θα συνεχίσουν να δοκιμάζονται με σοβαρές και απρόβλεπτες διακυμάνσεις, λόγω ιστορικών καταβολών, αμοιβαίας καχυποψίας, εδραιωμένων στερεοτύπων και εσφαλμένων μικροαντιλήψεων, καθώς και αμοιβαίων χρόνιων προκαταλήψεων. Σε αυτό συμβάλει, βέβαια και η διαφορετική προσέγγιση των κρατών-μελών της ΕΕ που άλλα επιθυμούν στενότερες σχέσεις με την Ρωσία, λόγω και της ενεργειακής τους εξάρτησης από αυτή, άλλα επηρεάζονται αρνητικά από τα χρόνια που ήταν υπό τον ασφυκτικό εναγκαλισμό της για 50 χρόνια, κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, αλλά ενδιαφέρονται να ενισχύσουν τους δεσμούς τους με τη Ρωσία προσπαθώντας έτσι να εξισορροπήσουν την Αμερικανική πίεση και επιρροή σε αυτά και άλλα είναι αρνητικά διακείμενα προς την Ρωσία καθώς επηρεάζονται από το φιλοαντλαντισμό τους. Όσο η ΕΕ δεν μπορεί να «μιλήσει» με μία φωνή τόσο θα επικρατεί κακοφωνία στις σχέσεις της με άλλα κράτη, μεταξύ των οποίων και η Ρωσία.

Τούτων λεχθέντων, η ΕΕ και η Ρωσία, παρά την ενδεχόμενη ιδεολογική τους αρχική θέση στην ιστορία, διαφορετική βάση εκκίνησης, τρόπο αντιμετώπισης προβλημάτων και αντίληψης του κόσμου με αντικρουόμενα γεω-πολιτικά, γεω-στρατηγικά και γεω-οικονομικά συμφέροντα, πρέπει να συνεργαστούν και σε πολλά θέματα έχουν αποκτήσει συναντίληψη και κοινό βηματισμό. Αναμφίβολα, τα προβλήματα και οι συγκρούσεις θα συνεχιστούν και κατά καιρούς θα υπάρξουν οξύνσεις και έντονες αντιπαράθεσεις, αλλά η κοινή ιστορική και ευρωπαϊκή κληρονομιά και των δύο γειτόνων, πιστεύω ότι θα επικρατήσει, προς όφελος όλης της Ευρωπαϊκής ηπείρου.

Προοπτικές της Ελληνικής Οικονομίας και η σχέση της με την ΕΚΤ

Του κ. Δημητρίου Α. Ζακοντίνου

Οικονομολόγου, Mcs Στρατηγικές & Αμυντικές σπουδές

Μέλους & τ. Αντιπρόεδρου Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών

Τα Ελληνικά ομόλογα ποτέ δεν εντάχθηκαν στην Ποσοτική Χαλάρωση (QE) παρά τις εξαγγελίες για ανάκαμψη, ανάπτυξη, θετικές αξιολογήσεις ξένων οίκων κλπ. πράγμα που μπορεί να ερμηνευθεί ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα διατηρεί επιφυλάξεις για την ομαλή εξέλιξη της Οικονομίας της χώρας και το κυριότερο, η συμπεριφορά αυτή συνιστά διαφορετική μεταχείριση της χώρας μας στα πλαίσια της μεγάλης Ευρωπαϊκής Οικογένειας.

Αν και η θητεία του σημερινού Διοικητού της Ε.Κ.Τ. λήγει στις 31/10/19 πάντα αιωρείται το ερώτημα τι ήταν εκείνο που έκανε τον κο Μ. Draghi να έχει επιφυλάξεις. Οι αιτίες είναι πολλές και πάντα πριν από κάποια αιτία προτάσσεται ένα ΓΙΑΤΙ και θα ήταν ευχής έργο να θελήσουμε κάποτε να επισημάνουμε και τα αίτια της Ελληνικής μας κακοδαιμονίας.

"Felix qui potuit rerum cognoscere causas" (Vergilius).

Ωστόσο μέχρι τότε ας επιχειρήσουμε να δούμε μερικά ΓΙΑΤΙ που μας έφεραν σ' αυτή την θλιβερή πραγματικότητα.

- δεν υπήρξε το σθένος και η ικανότητα ώστε να προστατευθεί η Οικονομία της χώρας από από άσκοπο δανεισμό για κάλυψη άσχετων δημοσιονομικών δαπανών αλλά ούτε και να προστατευθεί ο Ελληνικός λαός από τις σειρήνες των Τραπεζών που διαφήμιζαν φθινό χρήμα το οποίο αντλούσαν από την ΕΚΤ, διαθέτοντας ομόλογα του υπερχρεωμένου Ελληνικού Δημοσίου..

- δεν υπήρξε στη συνέχεια το σθένος να προστατευθεί η χώρα από κακόβουλες, αλλά και όχι πάντα άδικες κατηγορίες που ωστόσο δημιουργούσαν όλες εκείνες τις ικανές και αναγκαίες συνθήκες ώστε να στοχοποιηθεί από το σύνολο των Οικονομικών και Πολιτικών κερδοσκοπών.

- δεν αξιολογήθηκε ότι η Οικονομία πάντοτε ακολουθεί και ποτέ δεν προηγείται των ενεργειών της Πολιτικής και έχει άμεση σχέση με την ανθρώπινη ψυχολογία και συμπεριφορά η οποία μπορεί να περιθωριοποιήσει όλα τα Οικονομικά μοντέλα, πράγμα που στη χώρα μας το διαπιστώνουμε συνεχώς και αδιαλείπτως τα τελευταία χρόνια μέχρι και σήμερα.

Εδώ εννοείται η επιλογή συμπεριφοράς των πολιτών που άλλαξε τα ήθη της καλώς εννοούμενης συναλλακτικής παράδοσης: π.χ. όπως να μην εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους προς τους συνεργάτες τους, το κράτος, στις τράπεζες, από τις οποίες δανειζόταν υπερβολικά ποσά, στην αγορά, ή τρίτους.

Ωστόσο τη μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων την δίδαξαν διάφορα πολιτικά σχήματα ενώ οι τράπεζες διευκόλυναν με την πολιτική τους. (ποιός δεν θυμάται το πρόγραμμα μιάς τράπεζας με την ονομασία, "ΑΡΣΗ ΒΑΡΩΝ" που το διαφήμιζε ο συμπαθής αρσιβαρίστας αθλητής).

Εννοείται ότι ανάλογη συμπεριφορά επέδειξαν και οι επιχειρήσεις.

- δεν υπήρξε αντίδραση όταν σε καθημερινή βάση η χώρα βομβαρδιζόταν με δημοσιεύματα περί πτώχευσης, περί Τιτανικού, περί αδυναμίας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων, περί ενός τεμπέλη λαού.

- εφαρμόστηκαν επακριβώς οι τυποποιημένες υποδείξεις υπαλλήλων της Ε.Ε. και του Δ.Ν.Τ. που δεν ελάμβαναν καθόλου υπόψη την ιδιαιτερότητα της Ελληνικής Οικονομίας και συνεχιζόταν η εφαρμογή τους παρά τα καταστροφικά αποτελέσματα που γίνονταν ορατά μέρα με τη μέρα και δυστυχώς ακόμα συνεχίζεται.

- δεν υπήρξε αντίδραση του γεγονότος όταν αυτοί οι ίδιοι (ΔΝΤ) που επέβαλαν τα καταστροφικά προγράμματα παραδέχτηκαν ότι εφάρμοσαν λανθασμένη τακτική που κατέστρεψε την Ελληνική Οικονομία.

Ας ελπίσουμε ότι η νέα επικαφαλής της ΕΚΤ και τέως ισχυρή κυρία του ΔΝΤ κα Lagarde να εννοεί αυτά που λέει.

- δεν έγινε η παραμικρή εκμετάλλευση όλων των παραπάνω "assets" και ακολουθήθηκε μια διαδικασία ασκόπων διαπραγματεύσεων με αποτέλεσμα, τη δέσμευση της κρατικής Ελληνικής περιουσίας για 99 χρόνια η οποία εκχωρείται σταδιακά και μάλιστα σε συνθήκες καταναγκαστικής πώλησης.

Αυτό σημαίνει ότι η κάλυψη των κρατικών δαπανών θα επαφίεται μόνο στην υπερφορολόγηση ενός λαού του οποίου η φοροδοτική ικανότητα έχει εξαντληθεί ενώ οι φορολογική αρχή χαρακτηρίζεται από αναποτελεσματικότητα αδυνατώντας να συλλάβει την μεγάλη φοροδιαφυγή.

- όλα τα παραπάνω που δεν αφήνουν περιθώρια ανάκαμψης της παραγωγικής Οικονομίας και εξακολουθούν να τα αναφέρουν ότι γίνονται στην προοπτική μείωσης του χρέους που περιέργως μετά από 9 χρόνια λιτότητας, υποχώρησης του ΑΕΠ κατά 25% αυτό όχι μόνο δεν μειώθηκε, αλλά αυξήθηκε φτάνοντας σε ποσοστό 182% έναντι 115% το 2009 και μαζί του αυξήθηκε η ανεργία ενώ η μετανάστευση κυρίως των νέων βρίσκεται στα επίπεδα της μετεμφυλιακής εποχής.

- δεν κατέσται δυνατόν να πεισθεί η ντόπια οικονομική "elite" που διατηρεί καταθέσεις δις ευρώ & δολλαρίων σε φορολογικούς παραδείσους και ξένες τράπεζες, πράγμα που είναι γνωστό τοις πάσι και ιδίως στους ξένους, να επαναπατρίσουν τα κεφάλαια τους ή και να προβούν σε επενδύσεις.

- η χώρα εξακολουθεί να μαστίζεται από διαφθορά που αναφέρεται ακόμα και σε ξένα ΜΜΕ, από υπογεννητικότητα, από την μετανάστευση των νέων, από μια υποτονική αγορά που λειτουργεί στη βάση της φοροκλοπής και της μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της, αλλά κ.α.

Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες το έργο της Νέας Κυβέρνησης είναι φοβερά δύσκολο ενώ οι εξαγγελίες για προ-

σέλκυση ξένων παραγωγικών επενδύσεων στην παρούσα φάση μάλλον θυμηδία προκαλούν και την κατάσταση δεν θα την αλλάξουν οι επενδύσεις του τύπου δημιουργίας Καζίνο, mall, & ουρανοξυστών όπως αυτή που σχεδιάζεται στο Ελληνικό.

Φυσικά δεν πρόκειται για καμία παραγωγική επένδυση & που σε τελική ανάλυση απ' ότι देखνουν τα πράγματα μάλλον θα γίνει με Ελληνική χρηματοδότηση ενώ ελάχιστο θα είναι το όφελος της παραγωγικής οικονομίας απ' αυτήν.

Αναμφίβολα η σημερινή πραγματικότητα επιδεινώνεται από τις υπάρχουσες Ευρωπαϊκές οδηγίες περί τήρησης των υποχρεώσεων και της δημιουργίας δημοσιο-νομικών πλεονασμάτων που ωστόσο αποτελούν τροχοπέδη στην προοπτική ουσιαστικής ανάπτυξης της Χώρας.

Αν τηρηθούν με ευλάβεια είναι κάτι παραπάνω από σίγουρο ότι αυτό που θα προκαλέσουν, θα είναι ο μόνιμος ακρωτηριασμός της Ελληνικής Οντότητας καθόσον η Κυβέρνηση μη έχοντας τη δυνατότητα κατάρτισης "Ελληνικού" προυπολογισμού θα αδυνατεί να προωθήσει Δημόσιες επενδύσεις, θα αδυνατεί να χρηματοδοτήσει την Παιδεία, την Αμυνα και Ασφάλεια της χώρας κάτι που μέχρι σήμερα είναι ορατό από όλους.

Η μόνη ορατή λύση θα ήταν η επιστροφή σε μιας μορφής Κενσινανικής Πολιτικής ειδικά τώρα που το φάσμα της ύφεσης πλανάται πάνω από την Ευρώπη και ειδικά πάνω από τη Γερμανία η οποία με την επιλογή των Γερμανικών κυβερνήσεων στην εφαρμογή του δόγματος του ορθού φιλευλευθερισμού "ordoliberalismus" της σχολής του FREIBURG δείχνει να έχει σοβαρά προς το παρόν προβλήματα που απειλούν την Γερμανική Οικονομία της οποίας το 55% της παραγωγής της αφορά εξαγωγές.

Αρα μέχρι την "θεραπεία" των αναφερομένων παραπάνω και με βάση την παραδοχή ότι κανείς Κεφαλαιούχος δεν "ρискάρει" τα Κεφάλαιά του σε μία χώρα που μαστίζεται από αρνήσεις στον ορθολογισμό, μόνο η Κυβέρνηση κάνοντας τις απαραίτητες κινήσεις που θα πρέπει να αποδεχθούν ομαλά οι εταίροι μας, μπορεί να ξεκινήσει μια αναπτυξιακή προσπάθεια αλλά με απόλυτη διαφάνεια και με στόχο την επανεκκίνηση της Οικονομίας.

Βέβαια στο ερώτημα από που θα αντλήσει τα απαραίτητα κεφάλαια όταν ο δανεισμός είναι πλέον απαγορευτικός, ας ξεκινήσει από την μείωση των άσκοπων κυβερνητικών δαπανών και της σπατάλης και φυσικά από τον εξορθολογισμό του φορολογικού συστήματος.

Εξυπακούεται ότι εφόσον διαπιστωθεί ρεαλισμός, σοβαρότητα και γνώση των αναπτυξιακών σχεδιασμών ίσως να αλλάξει και η συμπεριφορά των εταίρων μας αλλά τότε να δούμε ουσιαστικές παραγωγικές επενδύσεις στη χώρα μας..

Το αληθινό νόημα της Οδύσσειας!!

Είναι πολύ σημαντικό, αυτές τις κρίσιμες ώρες, να ρίξουμε μια ματιά στα ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ και να διδαχτούμε, έστω και την τελευταία στιγμή, από το πνεύμα του Οδυσσέα. Δηλαδή: Να κρατήσουμε την ψυχραιμία μας, να ελέγξουμε την παρόρμηση να έχουμε τις αισθήσεις μας και τις αντένες μας ΑΝΟΙΧΤΕΣ και να μην παρασυρθούμε από την οργή και το μένος που μας διακατέχει, ώστε να γίνουμε βορρά, στους σύγχρονους "μνηστήρες".

Όταν ο Οδυσσέας φτάνει στην Ιθάκη, η μεγίστη επιθυμία του είναι ΝΑ ΠΑΡΕΙ ΠΙΣΩ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ, τον κόσμο που του έκλεψαν. Παρά την μεγάλη του λαχτάρα, διατηρεί την ανωνυμία του και μεταμορφωμένος σε ζητιάνο από την ΘΕΑ ΑΘΗΝΑ, πηγαίνει στο παλάτι ώστε να ελέγξει την κατάσταση και να πάρει τις πληροφορίες που θέλει, υπομένοντας καρτερικά τις προσβολές και την χλεύη των μνηστήρων.

Γιατί αυτό που τον ενδιαφέρει, είναι η επίτευξη του στόχου και όχι η στείρα αντιπαράθεση. Γι αυτό τον λόγο και είναι ο αγαπημένος της Θεάς Αθηνάς, της Θεάς που αντιπροσωπεύει την ΝΟΗΣΗ του Διός, την ΣΟΦΙΑ, την ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ της ΣΚΕΨΗΣ και ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. Της Θεάς που μελετά τον εχθρό και τον πολεμά με τα ίδια του τα όπλα. Όταν όμως έρχεται η ώρα, όταν τους έχει στριμώξει όλους άοπλους σε ένα δωμάτιο, όταν φανερώνεται άνοπλος, τότε εκφράζει την ΟΡΓΗ του. Και δεν δείχνει οίκτο. Γιατί ο κόσμος του είναι το ΒΙΟΣ του, που δημιούργησε με τον δικό του ιδρώτα, είναι η ΠΑΤΡΙΔΑ του που οι μνηστήρες καταχράστηκαν και καπηλεύτηκαν μαζί με την φιλοξενία του οίκου του που τίμησε τον ΞΕΝΙΟ Δία.

Ο ισχυρότερος αντίπαλός του είναι ο ΑΝΤΙΝΟΟΣ. Η λέξη μιλά από μόνη της. Είναι η ΑΝΤΙ-ΝΟΗΣΗ, είναι αυτό που μας κάνουν ΤΩΡΑ, είναι ο τρόπος με τον οποίο θολώνουν τις καταστάσεις και την πραγματικότητα ώστε να ΜΗ ΣΚΕΦΤΟΜΑΣΤΕ καθαρά ώστε να μας ΕΛΕΓΧΟΥΝ. Είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την καθυπόταξη και δουλεία του ανθρώπου.

Ο επόμενος είναι ο ΕΥΡΥ-ΜΑΧΟΣ. Αυτός που μάχεται με κάθε τρόπο, με εύρος, με ΚΑΘΕ ΜΕΣΟΝ, ο δεινός και αδίστακτος μαχητής.

Ο ΑΜΦΙ-ΝΟΜΟΣ! Αυτός που διαστρεβλώνει τον ΝΟΜΟ και την τάξη των πραγμάτων, ο επικίνδυνος γιατί είναι ΕΤΣΙ και ΑΛΛΙΩΣ!

Ο ΑΓΕ-ΛΑΟΣ! Αυτός που άγει τον λαό, που τον παρασύρει με την βοήθεια του ΑΝΤΙ-ΝΟΟΥ. Που τον μετατρέπει σε κατευθυνόμενη ΑΓΕΛΗ!

Κανένα όνομα στα Ομηρικά έπη δεν είναι δοσμένο στην τύχη! Κρύβουν βαθύτατα νοήματα και στο χέρι μας είναι να τα αποκρυπτογραφήσουμε και να διδαχτούμε, ή καλύτερα να συζητούμε. Οι πρόγονοί μας μιλούν. Οι πρόγονοί μας μάς υποδεικνύουν τι να ΚΑΝΟΥΜΕ, μας λένε πως να ΠΟΛΕΜΗΣΟΥΜΕ, μας λένε πως να τινάξουμε τον ζυγό. ΑΡΚΕΙ, να τους ΑΚΟΥΣΟΥΜΕ!

Και ο Αντίνοος, ο στόχος της πρώτης φονικής βολής του Οδυσσέα. Είναι αυτός ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ να πεθάνει πρώτος. Γι' αυτό, μακριά από την προπαγάνδα των ΜΜΕ. Και τον σκοτώνει ρίχνοντας του το βέλος στον ΛΑΙΜΟ, το ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ δηλαδή της επικοινωνίας που την χρησιμοποιεί ενάντια στην νόηση των ανθρώπων! .."

Η τρομερή υπηρεσία πληροφοριών και ο υβριδικός πόλεμος του ISIS

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Αθ. Μπαλτζώη

Η παρούσα ανάλυση αποτελεί προδημοσίευση μέρους του βιβλίου του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών (ΕΛΙΣΜΕ), με τίτλο «Υβριδικοί Πόλεμοι», που πρόκειται να εκδοθεί στο άμεσο μέλλον. Είναι μια συλλογική συγγραφική προσπάθεια, που θα αναφέρεται στην ιστορία και σε διάφορες μορφές και εφαρμογές του Υβριδικού Πολέμου σε περιοχές στην Ευρώπη και στην Μέση Ανατολή. Το παρόν απόσπασμα, αφορά μέρος του κεφαλαίου για τον Υβριδικό Πόλεμο του Ισλαμικού Κράτους, με πολλά άγνωστα μέχρι σήμερα στοιχεία.

Εισαγωγή.

Ο Υβριδικός Πόλεμος (ΥΠ) , Hybrid Warfare (HW) έχει γίνει ο πλέον δημοφιλής όρος στους ακαδημαϊκούς, στρατιωτικούς και πολιτικούς κύκλους. Αλλά τι σημαίνουν όντως ο όρος και πώς εφαρμόζεται αυτή η προσέγγιση του πολέμου από τους κρατικούς και μη κρατικούς φορείς στην πράξη; Ο όρος υβρίδιο σημαίνει κάτι ετερογενές, πολυμορφικό ή πολλαπλά ποικίλο. Όμως, όσον αφορά τον πόλεμο, τι σημαίνει αυτό; Ο όρος χρησιμοποιήθηκε ευρέως και διεθνώς μετά την αριστοτεχνική και πρωτοποριακή στην μεθοδολογία επιχείρηση κατάληψης της Κριμαίας από τους Ρώσους το 2014. Έτσι θα λέγαμε ότι ο ορισμός για τον Υβριδικό Πόλεμο χρησιμοποιήθηκε για να περιγράψει τις αλλαγές στον χαρακτήρα του πολέμου από το 2005. Ο όρος χρησιμοποιήθηκε για να περιγράψει τη στρατηγική της Χεζμπολά στον πόλεμο του Λιβάνου το 2006. Ωστόσο, ορισμένοι παρατηρητές και στρατηγικοί αναλυτές υποστήριξαν ότι η σύγχρονη προέλευσή της βρίσκεται στον βαλκανικό πόλεμο και στην κατάρρευση της Γιουγκοσλαβίας. Άλλοι ισχυρίστηκαν ότι στοιχεία υβριδισμού έχουν συμβεί σε πολλούς πολέμους μετά την άνοδο του «πολιτισμένου» πολέμου. Συμβαίνει όταν ένας δρώντας (κρατικός ή μη κρατικός) που το ασκεί εναντίον ενός αντιπάλου εισάγει ένα «κοκτέιλ» συμβατικών στρατιωτικών δυνατοτήτων, πολιτικού πολέμου, τρομοκρατίας, ανατροπής, αντάρτικου πολέμου, οργανωμένου εγκλήματος και, στη σύγχρονη εποχή, κυβερνο-πόλεμου. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει παραβιάσεις των διεθνών νόμων του πολέμου από τον χρήστη του υβριδικού πολέμου. Όταν ο όρος εμφανίστηκε για πρώτη φορά να περιγράφει αυτό που ορισμένοι αναλυτές όπως ο Frank Hoffman[1] είδαν ως αναδυόμενες τάσεις, κάποιοι αναρωτήθηκαν αν ο όρος πρόσθεσε κάτι νέο για να περιγράψει πολέμους διαφορετικούς από τους καθαρά συμβατικούς ή συμμετρική δύναμη στις συγκρούσεις δύναμης μεταξύ παρόμοιων στρατών. Άλλοι αναρωτιόντουσαν αν ο όρος πρόσθεσε κάτι στην υπάρχουσα πληθώρα όρων που περιγράφουν πολέμους διαφορετικούς από καθαρά συμβατικούς, όπως ακανόνιστοι, ανταρτοπόλεμοι, χαμηλής έντασης, τέταρτης γενιάς, ασυμμετρικοί, νέοι πόλεμοι, πόλεμος για πάντα, κλπ. Τελικά, ο Υ.Π. είναι ένας χρήσιμος όρος επειδή αναδεικνύει - επισημαίνει ορισμένα χαρακτηριστικά του σύγχρονου πολέμου από τα κράτη και τους μη κρατικούς φορείς που τον διεξαγάγουν[2].

ISIS. Περίπτωση Μελέτης.

Μία από τις πιο γνωστές και σύγχρονες περιπτώσεις ασύμμετρης υβριδικής απειλής, η ακόμη καλύτερα Υβριδικού Πολέμου, που θα εξετάσουμε, είναι το λεγόμενο Ισλαμικό Κράτος (Ι.Κ.) ή ISIS. Είναι γνωστόν σήμερα ότι το Ι.Κ. έχει περίπου εξαφανιστεί από τα εδάφη της Συρίας και του Ιράκ, εκτός από κάποιες απομονωμένες ολιγομελείς ομάδες του στην έρημο της Συρίας. Φυσικά υπάρχουν πολλοί μαχητές του ISIS, καθώς και άλλες ακραίες Ισλαμιστικές Οργανώσεις, παρόμοιας ιδεολογίας στον θύλακα του Ιντλίμπ, μια επαρχία στα ΒΔ της Συρίας, όπου εκεί έχουν μεταφερθεί σκόπιμα και με την έγκριση του ΟΗΕ δεκάδες χιλιάδες ξιγαντιστών μαχητών με τις οικογένειές των. Το ISIS είχε χαρακτηριστεί ως υβριδική απειλή λόγω της αποτελεσματικής ικανότητάς του να αναπτύσσει, μια σειρά από συμβατικές και τρομοκρατικές τακτικές ταυτόχρονα. Επιπλέον το ISIS είχε τη δυνατότητα να λειτουργεί παγκόσμια δίκτυα προσηλυτισμού και στρατολόγησης προκειμένου να συσπειρώσει χιλιάδες μαχητές στη θρησκευτική ιδεολογία του. Ο πρώην Πρόεδρος των ΗΠΑ Barak Obama, υπογράμμισε αυτή την ιδέα όταν είπε ότι το ISIS αντιπροσώπευε, «ένα είδος ενός υβριδικού δικτύου και όχι μόνο ένα τρομοκρατικό τοιούτο, αλλά ένα δίκτυο με εδαφικές φιλοδοξίες, αλλά και με ένα πρόσωπο στρατηγικής και τακτικής ενός συμβατικού στρατού.» Το ISIS είχε τη δυνατότητα για σχηματισμό, να αναπτύσσεται, καθώς και να διατηρεί συμβατικές δυνάμεις, και ταυτόχρονα να μεγιστοποιεί τη χρήση των παράνομων τακτικών του, προσαρμόζοντας το συνδυασμό του για να εκμεταλλευτεί την αδυναμία των αντιπάλου του[3]. Το ISIS, αν και μη κρατικός φορέας, παρουσίασε μια σχεδόν απaráμιλλη ικανότητα για χρήση και λήψη πληροφοριών και αποτελεσματικού ψυχολογικού πολέμου. Το ISIS ήταν ιδιαίτερα έμπειρο στη χρήση των δικτύων των «social media» και ιδιαίτερα το «YouTube», το «Twitter» και το «blog posts», για το σχεδιασμό, την πρόσληψη, την συγκέντρωση χρημάτων, το μάρκετινγκ, και επωφελείται από την αποκεντρωμένη φύση των δικτύων και την ικανότητα των υποστηρικτών του, να δημιουργήσει και να λειτουργήσει το δικό του τμήμα δημοσίων σχέσεων για τη στήριξη της οργάνωσης. Ο πρωτοφανής αριθμός των ξένων μαχητών που είχαν επανδρώσει την οργάνωση, αποδεικνύει την επιτυχία της πολιτικής του και της εκστρατείας του.

EMNI. Η Τρομερή Υπηρεσία Πληροφοριών του ΙΚ.

Μια εξαιρετική και αποκαλυπτική μελέτη δημοσιεύτηκε στην πρώτη έκδοση του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού «Perspectives on Terrorism» (Απόψεις Τρομοκρατίας) για το έτος 2017[4]. Αναφέρεται στην άγνωστη μέχρι τότε υπηρεσία πληροφοριών του ΙΚ, γνωστή στα αραβικά ως EMNI, όπου εκτός από εκπληκτικές πληροφορίες για την υπηρεσία αυτή μας παρέχει τα πάντα για την εσωτερική λειτουργία του ΙΚ από τη γέννηση του μέχρι και σήμερα και πως η EMNI[5] είχε βοηθήσει σε αυτό. Δηλαδή όσα μάθαμε για τον υβριδικό πόλεμο του Ι.Κ. είναι στο μεγαλύτερο ποσοστό από αυτή την αποκάλυψη. Φυσικά μετά από αυτά πλείστες άλλες πληροφορίες είδαν το φως της δημοσιότητας, ώστε σήμερα να γνωρίζουμε πως λειτούργησε όλο το σύστημα πληροφοριών, προπαγάνδας και μεταβίβασης εντολών του Ι.Κ. Η μελέτη αυτή έγινε από την Anne Speckhard [6] και τον Ahmet S. Yayla[7] και βασίζεται σε συνεντεύξεις από 42 πρώην μέλη-αποστάτες της τρομοκρατικής οργάνωσης Ισλαμικό Κράτος αλλά και προηγούμενες επιστημονικές μελέτες, όπως το δημοσιογραφικό ερευνητικό έργο του Christoph Reuter της Der Spiegel, ο οποίος πρώτος δημοσίευσε την ανακάλυψη των αρχείων του Haji Bakr, που ήταν ο δημιουργός της EMNI, όπως θα δούμε παρακάτω. Τα χαρακτηριστικά και η μεθοδολογία των συνεντεύξεων επεξηγούνται από τους ερευνητές και είναι πρωτοπόρα και ενδιαφέροντα[8].

Η προέλευση της EMNI αποκαλύφθηκε από σύμπτωση με την ανεύρεση το 2014 εγγράφων, που ανήκαν στον Haji Bakr (Χάτζι Μπακρ), (δηλαδή του Σαμίρ Αμπντ Μωχάμεντ αλ-Καχλιφάουι), ενός πρώην σημινάρχου της υπηρεσίας πληροφοριών του Santam Hussein, ο οποίος ήταν ο αρχιτέκτονας και δημιουργός της EMNI. Είχε προηγουμένως φυλακιστεί στις φυλακές Abu Ghraib και στη Βάση Buka, μαζί με τον ηγέτη του ΙΚ Abu Bakr al Baghdadi, όπου εκεί γνωρίστηκαν. Μαζί του και άλλοι πικραμένοι πρώην εθνικιστές αξιωματικοί πληροφοριών του Ιράκ.

Ο Haji Bakr εστάλη από την οργάνωση στη Συρία, τα τέλη του 2012, ως μέλος ενός μικροσκοπικού πυρήνα, με αποστολή να βοηθήσει στο σχεδιασμό των βημάτων για το μελλοντικό «Ισλαμικό Κράτος», ώστε να κατακτήσει όσο περισσότερο έδαφος γίνεται στη Συρία και το Ιράκ.. Τα έγγραφα με τις σημειώσεις του, που βρέθηκαν μετά το θάνατο του (2014), αποτελούνταν από 31 σελίδες χειρόγραφων σημειώσεων, οργανογραμμάτων, λιστών, και προγραμμάτων και περιγράφουν βήμα-βήμα πώς να υποτάξεις ένα έθνος. Ο Christoph Reuter[9], ο οποίος πρώτος ανέλυσε τα έγγραφα, έγραψε: «Αποκαλύπτουν μία πολυεπίπεδη σύνθεση και οδηγίες δράσης, μερικά ήδη δοκιμασμένα και άλλα καινούργια για κατάσταση αναρχίας στις περιοχές που κρατούν οι αντάρτες στη Συρία. Κατά ένα τρόπο, τα έγγραφα είναι ο πηγαίος κώδικας για το πιο επιτυχημένο τρομοκρατικό στρατό στη πρόσφατη ιστορία». Επιπρόσθετα, ήταν ο κώδικας για μία ομάδα αποφασισμένων τρομοκρατών να ενωθούν όχι μόνο για ανούσιες βάρβαρες τρομοκρατικές οργανώσεις, αλλά επίσης για ένα απολυταρχικό κράτος, ικανό να κυριαρχεί αδίστακτα στους πολίτες και τη περιοχή του.

Μεθοδολογία του Ι.Κ.

Συνοπτικά να αναφέρουμε μερικές μεθόδους που εφάρμοσε το ΙΚ: Νέα έγγραφα που βρέθηκαν στο Χαλέπι επιβεβαιώνουν το εσωτερικό σύστημα παρακολούθησεων στο ΙΚ όπως επίσης και ένα υψηλής πολυπλοκότητας σύστημα διείσδυσης και παρακολούθησης σε όλες τις οργανώσεις που τους εναντιώνονταν. Στα κατασχεθέντα αρχεία του ΙΚ από το Χαλέπι υπήρχαν μεγάλες λίστες με πληροφοριοδότες εγκατεστημένους σε κάθε επαναστατική ομάδα και ακόμη και στον κυβερνητικό στρατό. Οι λίστες επίσης επιβεβαιώνουν σαφείς οδηγίες προς τα στελέχη του ΙΚ να παντρεύονται γυναίκες από ισχυρές οικογένειες πριν τη κατάληψη των χωριών, ώστε να κερδίζουν πίστη και συμμαχία από τις ισχυρές οικογένειες του χωριού, προτού το ΙΚ πάρει τον πλήρη έλεγχο[10].

Το χειρόγραφο οργανόγραμμα[11] του Haji Bakr δείχνει το όραμα του για την EMNI, καθώς σχεδίασε την αλυσίδα συλλογής, ταξινόμησης, αξιολόγησης, και εκμετάλλευσης των πληροφοριών, καθώς και την διοίκηση που περιλαμβάνει έναν εμίρη, ή διοικητή, να είναι υπεύθυνος για δολοφονίες, απαγωγές, ελεύθερους σκοπευτές, επικοινωνίες, και κρυπτογράφηση, όπως επίσης και έναν εμίρη να επιβλέπει τους άλλους εμίρηδες «για τη περίπτωση που δε κάνουν καλά τη δουλειά τους». Δηλαδή ένα ολοκληρωτικό σύστημα παρακολούθησης όλων, που ομοιάζει πολύ με το σοβιετικό σύστημα παρακολούθησης των πάντων, από τα πιο χαμηλά, μέχρι τα πιο υψηλά επίπεδα της δημόσιας και κομματικής ιεραρχίας.

Τα κεντρικά της EMNI βρίσκονταν στη Συριακή πόλη Αλ-Μπαμπ. Ο τελευταίος γνωστός αρχηγός ήταν ο 39χρονος εκπρόσωπος τύπου του ΙΚ, ο Σύριος Abu Mohamed al Adnani, που σκοτώθηκε τον Αύγουστο του 2016 από βομβαρδισμό των ΗΠΑ στη πόλη αλ-Μπαμπ. Στην μελέτη αναφέρεται ότι στην EMNI εργαζόταν πολύ μεγάλος αριθμός Μπααθιστών Αζκών, που υπηρετούσαν στις υπηρεσίες πληροφοριών του Saddam Hussein (Σαντάμ Χουσεϊν), καθώς και την μεθοδολογία που εφάρμοζαν για συλλογή και αξιολόγηση των πληροφοριών κάθε μορφής, για ανακρίσεις, βασανιστήρια, για εξόντωση αντιπάλων και διαφωνούντων, για οργάνωση διαφόρων μορφών επιχειρήσεων για την επίτευξη ενός ΑΝΣΚ, σε μεγάλο βαθμό παρεμφερή με την μεθοδολογία που εφαρμόζονταν στο Ιράκ επί Σαντάμ Χουσεϊν. Τα στελέχη της EMNI θεωρούνταν η «αφρόκρεμα» της οργάνωσης και επιλέγονται ανάλογα, βάση της πίστης και των ικανοτήτων τους[12].

Η Παρακολούθηση και η Χρήση του Διαδικτύου

Ας δούμε τώρα πως λειτουργούσε όλο το σύστημα πληροφοριών, ενημέρωσης και έκδοσης διαταγών για τρομοκρατικές ενέργειες ή άλλης μορφής δράσεις. Πρόσβαση στο διαδίκτυο παρείχτο σε μαχητές του ΙΚ και πολίτες, σε καφετέριες που το ΙΚ αποκαλούσε «ταχυδρομεία». Το ΙΚ δεν βασίζετο σε οποιαδήποτε υψηλού επιπέδου τεχνική παρακολούθησης της χρήσης του διαδικτύου, αλλά αντίθετα τοποθετούσε στελέχη του ΙΚ στα «ταχυδρομεία» για να ακούνε και να βλέπουν τι επικοινωνίες γίνονται. Δηλαδή εδώ γίνεται ευρεία και αριστοτεχνική χρήση της αρχαιότερης μεθόδου συλλογής πληροφοριών, του ανθρώπινου πα-

ράγοντα, της γνωστής μεθόδου HUMINT (Human Intelligence). Από τεχνικής πλευράς, οι υπολογιστές παρακολουθούνται με χαμηλού επιπέδου τεχνικές για το ιστορικό επισκέψεων, ενώ ευρέως διαδεδομένα δωρεάν προγράμματα παρακολουθούν εάν γίνεται πρόσβαση σε ιστοσελίδες που απαγορεύουν. Πρόσβαση στο διαδίκτυο δίχως παρακολούθηση είναι εφικτή μέσω κινητών τηλεφώνων σε συγκεκριμένες περιοχές του εδάφους του ΙΚ αλλά όποιος το κάνει κινδυνεύει να ανακαλυφθεί τι έκανε εάν εντοπιστεί και κάνουν έρευνα στη συσκευή του. Η Χισμπαχ, ή αστυνομία του ΙΚ, συχνά σταματούσε όσους είναι στις περιοχές του ΙΚ και έκανε sporadικούς ελέγχους στις συσκευές κινητής τηλεφωνίας των πολιτών και των ίδιων των μαχητών τους.

Για τις προσωπικές τους επικοινωνίες, τα μέλη της EMNI έμαθαν από τις προκάτοχες τρομοκρατικές οργανώσεις, να μη χρησιμοποιούν e-mail ή τηλέφωνα που μπορούν να εντοπιστούν από ξένες υπηρεσίες πληροφοριών. Προτιμούσαν την επικοινωνία πρόσωπο με πρόσωπο. Αυτό ήταν δύσκολο, ωστόσο, ειδικά στις περιπτώσεις όπου η EMNI χρειάζονταν να επικοινωνήσει με ξένους μαχητές που είχαν στρατολογηθεί και επιχειρούσαν εκτός Συρίας και Ιράκ. Για αυτές τις περιπτώσεις υπήρχαν ειδικές διαδικασίες. Αν και τα απλά μέλη του ΙΚ συχνά χρησιμοποιούν τηλεφωνικές επικοινωνίες μέσω κρυπτογραφημένων εφαρμογών μέσων κοινωνικής δικτύωσης όπως το Telegram και το Whats App, η EMNI αποφεύγει τη χρήση τους. Αντίθετα, για την αποφυγή εντοπισμού και μέτρων ασφαλείας, τα στελέχη της EMNI βασίζονται σε προκαθορισμένες επικοινωνίες μέσω βιντεοπαιχνιδιών, κάνοντας χρήση βιντεοκλήσεων ή λειτουργίες συνομιλιών μέσα στο παιχνίδι. Η επικοινωνία μέσα από πλατφόρμες παιχνιδιών είναι εφευρετική, καθώς κρύβονται και αναμειγνύονται ανάμεσα από εκατοντάδες ανθρώπους που παίζουν, συζητούν, και επικοινωνούν κάθε στιγμή στο παιχνίδι. Επιπρόσθετα, χρησιμοποιούν VPN (Εικονικά Ιδιωτικά Δίκτυα: μία τεχνολογία που εγκαθιστά μία κρυπτογραφημένη σύνδεση επάνω από ένα λιγότερο ασφαλή δίκτυο για απόκρυψη της ταυτότητας, των πακέτων δεδομένων και της επικοινωνίας) για να κρύψουν της διευθύνσεις IP από όπου συνδέονται. Οι αποστάτες επίσης ανέφεραν ότι η EMNI έδινε στους νέους που στρατολογούσε στην Ευρώπη, λογισμικό όπως το «CCleaner», ένα πρόγραμμα που διαγράφει το ιστορικό επισκέψεων του χρήστη. Επίσης τους ζητούνταν να χρησιμοποιούν διάφορα προγράμματα κρυπτογράφησης και καθοδηγούνταν να ανεβάζουν κρυπτογραφημένα μηνύματα σε ανενεργούς λογαριασμούς email σε ένα τουρκικό εξυπηρετητή για αποφυγή εντοπισμού. Αντίστοιχα, η EMNI επίσης χρησιμοποιούσε νέους μυστικούς πράκτορες της στην Ευρώπη για υπηρεσίες όπως πρόσωπο-με-πρόσωπο επαφή και μεταφορά μηνυμάτων και σε άλλα επιχειρησιακά στελέχη. Σύμφωνα με αναφορές ανακρίσεων από συλληφθέντα μέλη του ΙΚ στην Ευρώπη και Αυστραλία, η EMNI έχει στείλει επιχειρησιακά στελέχη σε Αυστρία, Γερμανία, Ισπανία, Λίβανο, Τυνησία, Μπαγκλαντές, Ινδονησία και Μαλαισία. Εσωτερικές αναφορές από πληροφοριοδότες του ΙΚ αποκάλυψαν ότι η EMNI έχει τοποθετήσει εκατοντάδες στελέχη της σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μαζί με εκατοντάδες ακόμα στη Τουρκία. Σήμερα

είναι γνωστό ότι η EMNI εκπαιδευσε τους δράστες όλων των επιθέσεων στην Ευρώπη, πριν διαταχθούν να εκτελέσουν την τρομοκρατική ενέργεια!! . Στελέχη της EMNI έχουν επίσης εμπλακεί στο σχεδιασμό και εκτέλεση πολύ περισσότερων επιθέσεων παγκοσμίως, συμπεριλαμβανομένων πολλών επιθέσεων σε Τουρκία, Τυνησία, και Μπαγκλαντές. Μία μελέτη των καταγεγραμμένων ανακρίσεων που παρείχαν οι Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες στο New York Times αποκάλυψε ότι τα στελέχη της EMNI επιλέγονταν βάση εθνικότητας και ομαδοποιούνται με βάση γλώσσας (ιδιαίτερα της μητρικής των, για την καλύτερη επικοινωνία, αλλά και εμπιστοσύνη μεταξύ των) σε μικρές, διακριτικές ομάδες για την εκτέλεση των επιχειρήσεων[13].

Τόσο το Ι.Κ. με την EMNI, όσο και οι άλλες εξτρεμιστικές Ισλαμιστικές οργανώσεις αναπτύσσουν υβριδικές τεχνολογίες, όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η μίμηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Αυτές επιτρέπουν σε τρομοκρατικές οργανώσεις να μεταδίδουν τα μηνύματά τους με σκοπό την στρατολόγηση νέων μελών, καθώς και την δημιουργία ιστότοπων, ή e-mails με δυνατότητα το hacking εχθρικού ιστοτόπου. Η υβριδική τεχνολογία επιτρέπει επίσης σε τζιχαντιστές να αμυνθούν από επιθέσεις που δέχονται από τις υπηρεσίες ασφαλείας, ή από αντιπάλους τους. Επίσης αναπτύσσουν κρυπτογραφικές επικοινωνίες. Η κρυπτογραφία είναι η τέχνη να στέλνεις και να λαμβάνεις μηνύματα με κωδικούς. Πολλές τρομοκρατικές οργανώσεις δημιουργούν τις δικές τους πλατφόρμες για να προωθήσουν τα σχέδιά τους, κάνοντας δύσκολη κάθε προσπάθεια των υπηρεσιών ασφαλείας να σπάσουν τους κωδικούς, όπως είδαμε πιο πάνω με το Ισλαμικό Κράτος[14].

Τρόποι Χρήσης των ΜΚΔ από το Ισλαμικό Κράτος.

Ζούμε σήμερα στην εποχή της «δικτατορίας» των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τα λεγόμενα NEW MEDIA, που είναι πανίσχυρα όπλα επιρροής, προπαγάνδας, επικοινωνίας, παραπλάνησης κλπ. Πρόκειται για το «Facebook, το Twitter, το Flickr, το YOUTUBE, το Instagram» κ.α, τα οποία έχουν ξεπεράσει τα μέχρι τώρα παντοδύναμα ΜΜΕ. Είναι σημαντικότερα «εργαλεία» στην διάθεση των πάντων με συλλεπτασιαστικό δίκτυο επικοινωνίας και που χρησιμοποιούνται από οργανώσεις, κρατικές οντότητες, υπηρεσίες, εταιρίες, οργανισμούς και άτομα για διάχυση μηνυμάτων, προώθηση πληροφοριών, απόκτηση δυνατοτήτων μεγαλύτερου ακροατηρίου ενώ παράλληλα μέσω της επικοινωνίας ανταλλάσσονται πολύ γρήγορα σκέψεις, ενημέρωση, πληροφορίες και ενέργειες κάθε φύσης και περιεχομένου. Μέσω αυτών μπορείς επίσης να ενημερώσεις, να αποκαλύψεις, να παραπλανήσεις, να αποκρύψεις, να κατευθύνεις να προωθήσεις ιδέες, πράγματα και καταστάσεις και να κινηθείς σε εντελώς διαφορετικά πλαίσια από τα μέχρι τώρα δεδομένα.

Για να καταλάβουμε καλύτερα πως γίνεται η χρήση του διαδικτύου θα αναφερθούμε στην δομή του. Το διαδίκτυο, World Wide Web (WWW) χωρίζεται σε τρία μέρη. Το πρώτο είναι το «επιφανειακό διαδίκτυο, αυτό που χρησιμοποιούμε στις καθημερινές μας επαφές, με εφαρμογές όπως, Google, Twitter, Facebook, Yahoo, In, Gmail, YouTube κλπ, το οποίο είναι το 10% του χρησιμοποιούμενου διαδικτύου. Το επόμενο είναι το Deep Web, το οποίο

αποτελεί το 90% του διαδικτύου. Και τέλος είναι το Dark Web, για το οποίο δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία και απαιτούνται ειδικά προγράμματα και εφαρμογές, όπως το TOR, καθώς και ειδικές τεχνικές και γνώσεις για να κάνεις χρήση.

Το Ισλαμικό Κράτος, χρησιμοποιούσε τα ανωτέρω ΜΚΔ ως πλατφόρμες προπαγάνδας, προώθησης ιδεολογικών θέσεων και τάσεων, ενημέρωσης των ομοϊδεατών για τακτικές ενέργειες της οργάνωσης σε διάφορα επίπεδα, για παρατεταμένες ψυχολογικές επιχειρήσεις, με πραγματικά εντυπωσιακούς ρυθμούς, κάτι που απαιτεί τεράστια προσπάθεια και ενισχυμένη φαντασία από πλευράς κρατών και αντιτρομοκρατικών οργανώσεων για να το αντιμετωπίσεις. Το κυβερνο-τζιχάντ (Cyber-jihad) έχει πραγματοποιήσει εκπληκτική πρόοδο στην χρήση του κυβερνοχώρου, που εκ των πραγμάτων προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες προς κάθε κατεύθυνση. Μέσα από τον κυβερνοχώρο προωθείται η ενημέρωση και η ριζοσπαστικοποίηση στελεχών, η προβολή και προπαγάνδα και η στρατολόγηση νέων μελών, ο εκφοβισμός και ο έλεγχος των μαζών διεθνώς, με άμεσες και πολύ δυνατές επιπτώσεις για την διεθνή ασφάλεια και όχι μόνο. Σήμερα, όποιος έχει ένα Smart Phone μπορεί να προωθήσει πολύ άνετα ριζοσπαστικά μηνύματα. Βρισκόμαστε σε εποχή μετασύγχρονων πολέμων. Το Ισλαμικό Κράτος χρησιμοποιεί «ελεύθερους συνεργάτες» μέσω των οποίων επιδιώκει τη δημιουργία επαφών και σχέσεων με Δυτικούς υποστηρικτές. Οι συνομιλίες γίνονται μέσω ειδικής πλατφόρμας όπως το «Telegram» και το «Surespot. Οι γνωστές εφαρμογές στο twitter είναι η «Αυγή» και ο «Ισλαμικός Κόμβος»: Η Αυγή είναι προσβάσιμη μέσω του “google play store”, της πλατφόρμας δηλαδή του Google για κινητά που χρησιμοποιούν αυτό το λογισμικό, ενώ ο Ισλαμικός Κόμβος είναι διαθέσιμος για τους χρήστες του Iphone. Έχουμε μπροστά μας μια νέα γενιά κυβερνοτρομοκρατών. Έχουμε μπροστά μας ένα νέο «ALUMNI», πτυχιούχων από τα μέτωπα του Ιράκ της Συρίας και της Λιβύης. Το «cyber jihad» είναι πλέον η πραγματικότητα που συνεχώς εξελίσσεται.[15].

Είναι πλέον γνωστό, ότι το Ισλαμικό Κράτος, όπως και άλλες εξτρεμιστικές οργανώσεις σήμερα, ήταν η οργάνωση με την πιο επιτυχημένη διαδικτυακή προπαγάνδα. Έτσι τίθεται το ερώτημα πως οι τρομοκράτες έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο και με ποιο τρόπο το χρησιμοποιούν. Σύμφωνα με άρθρο του Spiegel, που αναδημοσιεύτηκε στο CNN Greece πίσω από την παροχή δικτύου βρίσκεται η Ευρώπη, τη στιγμή που υποτίθεται η Ε.Ε. και όλες οι χώρες του Δυτικού κόσμου, συμμετέχουν στη συμμαχία κατά των τζιχαντιστών. Όπως αποκαλύπτεται στο ρεπορτάζ, ευρωπαϊκές εταιρίες δίνουν τη δυνατότητα σε πολλές ακραίες οργανώσεις ακόμη και σήμερα, να έχουν πρόσβαση σε πλατφόρμες για να συνεχίζουν την προπαγάνδα τους και η απορία είναι γιατί δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί. Αυτό που δεν γνωρίζουμε με βεβαιότητα, είναι εάν οι συγκεκριμένες εταιρίες, που παρέχουν διαδικτυακές υπηρεσίες γνωρίζουν, αν ανάμεσα στους «πελάτες» τους βρίσκονται και οι τζιχαντιστές. Όμως το Spiegel υποστηρίζει ότι έχει στην κατοχή του έγγραφα που αποδεικνύουν ότι η παροχή Ιντερνετ ενδέχεται να γίνεται εν γνώσει αυτών των εταιριών. Τούτο σημαίνει πως θα μπορούσαν

να προχωρήσουν στην παύση παροχής διαδικτύου στον ISIS. Όπως αποκαλύπτει το γερμανικό περιοδικό, η τεχνολογία που χρειάζεται για να έχει κανείς διαδικτυακή πρόσβαση σε Ιράκ ή Συρία, πρέπει να αγοραστεί στην επαρχία Χατάι, στην Τουρκία κοντά στα συριακά σύνορα. Ο συνολικός εξοπλισμός φτάνει περίπου 500 δολάρια στη Συρία, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται στην τιμή οι χρεώσεις από τον εκάστοτε πάροχο. Και ιδού μια άλλη απόδειξη για τον ύποπτο και επικίνδυνο ρόλο της Τουρκίας, εκτός των άλλων, για την δημιουργία και γιγάντωση των τζιχαντιστικών οργανώσεων που δρούσαν και δρουν ακόμη στην Συρία και δη στον θύλακα του Ιντλίμπ. Άλλωστε υπάρχουν χιλιάδες δορυφορικά πιάτα που επιτρέπουν στους χρήστες την πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δορυφόρου. Σύμφωνα πάντα με το Spiegel, τα δορυφορικά πιάτα φτάνουν στη Μέση Ανατολή μέσω Ρότερνταμ, μέσα σε κοντέινερ και να αποστέλλονται από το λιμάνι κάθε χρόνο σε προορισμούς σε όλο τον κόσμο, ενώ από τις εταιρίες που παρέχουν δορυφορική κάλυψη συγκαταλέγεται και μία γαλλική. Πρόκειται για τον γαλλικό όμιλο Eutelsat, ο οποίος βρίσκεται στην κορυφή της λίστας των εταιριών που προσφέρουν στους τζιχαντιστές τη δυνατότητα να συνεχίζουν την προπαγάνδα του τρόμου. Το περιοδικό επικοινωνήσε με την εταιρία, η οποία όμως υποστήριξε ότι δε μπορεί να ελέγξει πώς χρησιμοποιούνται τα τεμαχικά της και ότι δεν έχει επαφή με τους πελάτες. Και το Spiegel εξηγεί, ότι αυτός ο ισχυρισμός δεν ευσταθεί, καθώς οι χρήστες για να έχουν ολοκληρωμένη πρόσβαση στο Διαδίκτυο πρέπει μέσω GPS να δώσουν την ακριβή τοποθεσία τους. Την ίδια ώρα, πέρα από τη γαλλική εταιρία, η βρετανική Avanti Communications και η λουξεμβουργιανή SES, εικάζεται ότι «συνεργάζονται» με τις περιοχές που έχουν περάσει στα χέρια των τζιχαντιστών.

«Τα στοιχεία GPS που έχει στην κατοχή του το Spiegel από το 2014 έως και το 2015, ξεκάθαρα αποδεικνύουν ότι τα δορυφορικά πιάτα εντοπίζονται με ακρίβεια σε σημεία που τελούσαν υπό τον έλεγχο του Ισλαμικού Κράτους», αναφέρει το δημοσίευμα. Οι δε σύγχρονοι Αμερικανικοί, Ρωσικοί, Ισραηλινοί και λοιποί δορυφόροι έχουν ακρίβεια και ευκρίνεια εκατοστών στην λήψη εικόνων.

Τρόποι Αντιμετώπισης. Η Κυβερνοεπίθεση στα πλαίσια του Διεθνούς Δικαίου. Το εγχειρίδιο του Ταλλίν.

Σύμφωνα με την τελευταία παρουσίαση που έκανε ο Διευθυντής της Εθνικής Ασφάλειας των ΗΠΑ, (DNI) Dan Coats, «Ο ISIS έχει ακόμα στην υπηρεσία του χιλιάδες μαχητές στη Συρία, στο Ιράκ και παγκοσμίως. Διατηρεί την παρουσία του σε οκτώ χώρες και έχει υποστηρικτές στο Διαδίκτυο. Η ηγεσία της Αλ Κάιντα ενδυναμώνει τη δομή της οργάνωσης διεθνώς και συνεχίζει να υποστηρίζει τις επιθέσεις της κατά της Δύσης και των ΗΠΑ»[16].

Πριν αναφερθούμε σε τρόπους και μεθόδους αντιμετώπισης ας εξετάσουμε τον κυβερνοπόλεμο από άποψη διεθνούς δικαίου. Το Άρθρο 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ [17], ορίζει πως «Καμιά διάταξη αυτού του Χάρτη δε θα εμποδίσει το φυσικό δικαίωμα της ατομικής ή συλλογικής άμυνας, σε περίπτωση που ένα Μέλος των Ηνωμένων Εθνών δέχεται ένοπλη επίθεση, ως την στιγμή, που το Συμβούλιο Ασφαλείας θα πάρει τα αναγκαία μέτρα

για να διατηρήσει την διεθνή ειρήνη και ασφάλεια». Δηλαδή καθορίζεται σαφώς το δικαίωμα κάθε κρατικής οντότητας για νόμιμη άμυνα, έναντι ενόπλου όμως επιθέσεως. Έτσι μέχρι σήμερα δεν έχει καθοριστεί με σαφήνεια η έννοια της κυβερνοεπίθεσης, ούτε έχει επέλθει πλήρης διακρατική συμφωνία για το αν τελικά αυτή μπορεί να θεωρηθεί ή να εξομοιωθεί ως ένοπλη επίθεση, σύμφωνα με το δίκαιο του πολέμου (Jus ad bellum), όπως αυτό καθορίζεται από τον Καταστατικό Χάρτη του ΟΗΕ και στο «Δίκαιο των Ενόπλων Συγκρούσεων» και αφετέρου τα κράτη είναι υποχρεωμένα να εφαρμόσουν και να σεβαστούν τους κανόνες του "Jus in bello"[18].

Για τον λόγο αυτό, το NATO πριν λίγα χρόνια δημιούργησε μια ομάδα εργασίας, ανεξάρτητων νομικών και τεχνικών εμπειρογνομόνων, προκειμένου να συντάξουν μια μελέτη για το πώς οι διεθνείς κανόνες δικαίου μπορούν να έχουν εφαρμογή στον κυβερνοπόλεμο. Έτσι δημιούργησαν το λεγόμενο «Εγχειρίδιο του Τάλλιν» (The Tallin Manual), όπου συμφώνησαν (εκτός των άλλων) ομόφωνα, πως οι υφιστάμενες κανόνες δικαίου, οι οποίοι ρυθμίζουν το "Jus ad Bellum" (το δίκαιο που εφαρμόζεται προ της έναρξης των εχθροπραξιών), αλλά και το "Jus in Bello" (το δίκαιο που εφαρμόζεται αμέσως μετά την έναρξη των εχθροπραξιών) ισχύουν και για τις επιχειρήσεις στον κυβερνοχώρο[19].

Τα μέτωπα πλέον των πολέμων δεν είναι γραμμικά ούτε ευκρινή. Είναι παράλληλα και σε άλλους χώρους όπου διεξάγονται δαιδαλώδεις ψυχολογικές, πληροφορικές και επιχειρήσεις επιρροής με βασικό χώρο το διαδίκτυο. Σε αυτό τον χώρο οι τρομοκράτες έχουν προνομιακή θέση και προπαγανδίζουν, εκφοβίζουν, στρατολογούν στελέχη και προετοιμάζουν τις επόμενες πολύνεκρες τρομοκρατικές τους επιθέσεις. Και αυτός ο πόλεμος είναι επίσης πολύ δύσκολος και θα απαιτηθεί χρόνος από την Δύση να επικρατήσει. Κάποιοι μιλάνε για πόλεμο που μπορεί να κρατήσει 20-30 χρόνια.

Έτσι είναι όσο ποτέ άλλοτε απαραίτητη μια Στρατηγική Επικοινωνίας σε μεσαίο επίπεδο για να αντιληφθεί ο μέσος πολίτης της κάθε χώρας την φύση και το μέγεθος των κυβερνοαπειλών. Κάθε χώρα θα πρέπει να έχει μια κρυστάλλινη Εθνική Στρατηγική για τον Κυβερνοχώρο με δεδομένη ανεξάρτητη Αρχή, υπεύθυνη για τα θέματα της ασφάλειας στο διαδίκτυο και η οποία θα έχει ευρύτερη συνεργασία με τις μυστικές υπηρεσίες και τις υπεύθυνες αρχές για την ασφάλεια στο διαδίκτυο. Θα πρέπει να αναγνωριστεί επίσημα και υπεύθυνα από όλα τα κράτη ότι οι κυβερνοαπειλές αποτελούν ξεκάθαρη μορφή απειλών για την εθνική, συμμαχική, περιφερειακή και παγκόσμια ασφάλεια. Είναι απαραίτητο οι διάφορες Κοινωνίες της Πληροφορίας και άλλοι μη-κυβερνητικοί οργανισμοί να υποστηρίζουν πρωτοβουλίες που να έχουν ως στόχο την σωστή λειτουργία του διαδικτύου.

Ιδιαίτερη σημασία για την καταπολέμηση της ισλαμικής τρομοκρατίας έχει ο αποτελεσματικός έλεγχος των μαχητών του ISIS και της Αλ Κάιντα, που έχουν ευρωπαϊκά διαβατήρια και έχουν επιστρέψει στην Ευρώπη. Ειδικότερα θεωρείται πως αποτελούν μεγάλο κίνδυνο οι Βαλκάνιοι ισλαμιστές που προέρχονται από το Κόσοβο, την Αλβανία, τη Βόρεια Μακεδονία και τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και εδώ θα πρέπει να στραφεί η προσοχή των Εθνικών Υπηρεσιών

Ασφαλείας των κρατών της Ε.Ε. και ιδιαίτερα των Βαλκανικών κρατών, που μας αφορά άμεσα.

*Πρώτη δημοσίευση στο 1ο τεύχος του νέου ηλεκτρονικού περιοδικού Militaire Magazine (κάντε κλικ να το ξεφυλλίσετε)

[1] Ο Dr. Hoffman, πρώην Αξχος του Πολεμικού Ναυτικού των ΗΠΑ, ήταν αναλυτής και ήταν καθηγητής στο theNational Defense University, καθώς και στο Institute for National Strategic Studies. Περισσότερα στο <https://www.fpri.org/contributor/frank-hoffman/>

[2] Βλ. Καθηγητής Ahmed S. Hashim, <https://www.oxford-research-group.org.uk/blog/state-and-non-state-hybrid-warfare>

[3] Βλ. Tim Cross, «Syria air strikes: Can the West win this new kind of hybrid war against Isis?», Independent, 26/9/14, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <https://goo.gl/mMFP8h> (πρόσβαση 15/5/19)

[4] Βλ. PERSPECTIVES ON TERRORISM Volume 11, Issue 1, Feb 2017. P2-14, επίσης: Anne Speckhard, Ahmet S. Yayla, «The ISIS Emni: The Origins and Inner Workings of ISIS's Intelligence Apparatus», Perspectives on Terrorism, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <https://goo.gl/7QV5qk> (πρόσβαση 31-7-18)

[5] Το όνομα EMNI είναι παράγωγο της αραβικής ρίζας «amn», το οποίο στα αραβικά σημαίνει «εμπιστοσύνη», «ασφάλεια», και «προστασία και στα τούρκικα, η λέξη «emniyet» σημαίνει «ασφάλεια» και πάλι από την ίδια αραβική ρίζα. ο.π.

[6] Anne Speckhard, Ph.D. is Adjunct Associate Professor of Psychiatry at Georgetown University in the School of Medicine and Director of the International Center for the Study of Violent Extremism (ICSVE). Ο.π.

[7] Ahmet S. Yayla, Ph.D. is Adjunct Professor of Criminology, Law and Society at George Mason University. Ο.π.

[8] Σύμφωνα με την μελέτη οι συνεντεύξεις ελήφθησαν από 32 Σύριους στη Τουρκία, 5 πολίτες των Βαλκανίων, 3 Δυτικούς Ευρωπαίους, και 2 Ασιάτες κατά τη περίοδο από τον Οκτώβριο του 2015 έως το Φεβρουάριο του 2017. Τα άτομα είχαν ηλικίες από 15 έως 52 ετών και αποτελούνταν από 6 γυναίκες και 36 άντρες. Οι ρόλοι τους στο ΙΚ διέφεραν από μαχητές, διοικητές, προσωπικό υλικοτεχνικής υποστήριξης, φύλακες, αστυνομικοί – συμπεριλαμβανομένης και γυναικείας αστυνομίας, και σύζυγοι μαχητών. Κάθε συνέντευξη είχε διάρκεια από μία έως πέντε ώρες η τεχνική συνεντεύξεως ήταν ημι-δομημένη, πρώτα επιτρέποντας στο άτομο να πει την ιστορία του ή της και έπειτα γίνονταν μία σειρά από 45 ερωτήσεις εμβαθύνοντας στο τομέα όπου το άτομο είχε προσωπικές εμπειρίες. Οι αποστάτες κρίθηκαν αυθεντικοί με βάση το ότι έχουν καταδικαστεί για κατηγορίες τρομοκρατίας σε 10 υποθέσεις, ή μέσω πληροφοριών και επιβεβαίωσης από γνωστούς αποστάτες ή διακινητές σε 32 ακόμα υποθέσεις. Επιπρόσθετα αξιολογήθηκαν ως πραγματικοί αποστάτες του ΙΚ βάση συσχέτισης των ιστοριών τους με γνωστά στοιχεία για το ΙΚ και με ανάλυση των μετατραυματικών απαντήσεων τους ενώ μιλούσαν για τη βαρβαρότητα της οργάνωσης. Βλ. PERSPECTIVES ON TERRORISM Volume 11, Issue 1, p2-14

[9] Βλ. Βιογραφικό Christoph Reuter στο Spiegel on line, διαθέσιμο στο <https://goo.gl/iQ3yjd> (πρόσβαση 12/4/19)

[10] Βλ. PERSPECTIVES ON TERRORISM Volume 11, Issue 1, ο.π, σ 2-14

[11] Βλ. C. Reuter, «Secret Files Reveal the Structure of Islamic State», Spiegel, 18/4/15, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <https://goo.gl/Jakffz> (πρόσβαση 3/5/19)

[12] Βλ. PERSPECTIVES ON TERRORISM Volume 11, Issue 1, p2-14, ο.π. <https://goo.gl/7QV5qk>

[13] Βλ. PERSPECTIVES ON TERRORISM Volume 11, Issue 1, ο.π

[14] Βλ. Σπύρου Μπαμιατζή «Οι νέες επιχειρησιακές τακτικές του ISIS και της Αλ Κάιντα», διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <https://slpress.gr/die-thni/oi-nees-epicheirisiakes-taktikes-toy-isis-kai-tis-al-kainta> (πρόσβαση 11/7/19)

[15] Βλ. Philip Seib & Dana M. Janbek, Global Terrorism and New Media, Routledge, New York 2011, p58-62

[16] Βλ. Σπύρου Μπαμιατζή «Οι νέες επιχειρησιακές τακτικές του ISIS και της Αλ Κάιντα», διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <https://slpress.gr/die-thni/oi-nees-epicheirisiakes-taktikes-toy-isis-kai-tis-al-kainta> (πρόσβαση 11/7/19)

[17] Βλ. «Καταστατικός Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών», διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <https://goo.gl/bTnG5H> (πρόσβαση 12/6/19)

[18] Βλ. Διακλαδική Επιθεώρηση ΑΔΙΣΠΟ, Ανχη (NOMIKOY) Θωμά Σκότη, τεύχος 360, σ 38

[19] Βλ. περισσότερα στο: Schmitt, Michael, Tallinn Manual on the International Law Applicable to Cyber War. N.Y, Cambridge University Press, 2013

Μία άλλη ερμηνεία της τουρκικής επιθετικότητας - Ο γεωπολιτικός αφανισμός της Ελλάδας

Του κ. Κωνσταντίνου Γρίβα

Τους τελευταίους μήνες η τουρκική επιθετικότητα έχει φθάσει σε πρωτοφανή σημεία. Άποψη του γράφοντος είναι ότι μάλλον βρισκόμαστε στην αρχή του φαινομένου. Σε αντίθεση δε με ό,τι γενικώς πιστεύεται, αυτή η επιθετικότητα δεν είναι εκδήλωση ανταγωνισμών στο πολιτικό σύστημα της χώρας, ούτε προσωπική επιλογή του "σουλτάνου" Ερντογάν. Αποτελεί προϊόν της γεωπολιτικής μετάλλαξης της Τουρκίας.

Η μετάλλαξη αυτή ξεκίνησε με την πολιτική "εναντίον όλων" που εφάρμοσαν οι ΗΠΑ εναντίον της Κίνας, της Ρωσίας και του Ιράν. Έσπρωξαν έτσι τις τρεις ευρασιατικές δυνάμεις τη μία στην αγκαλιά της άλλης, σχηματίζοντας το πρόπλασμα αυτού που θα μπορούσε να ονομαστεί ως η πρώτη "Πολλαπλή Δύναμη" (Multi-Power) στην ιστορία. Η προσέγγιση Ρωσίας-Κίνας-Ιράν διαμορφώνει ένα τρίγωνο μέσα στην Ευρασία, η γεωπολιτική βαρύτητα του οποίου ελκύει προς αυτό και άλλες χώρες.

Μια εξ αυτών είναι η Τουρκία. Τυχόν ενσωμάτωση της Τουρκίας σε αυτήν τη δομή θα μετατρέψει το τρίγωνο σε έναν σχεδόν πλήρη δακτύλιο στην ευρασιατική περιφέρεια, ο οποίος θα κλείσει στο εσωτερικό του τις χώρες της Κεντρικής Ασίας και θα τις ενσωματώσει, γιγαντώνοντας την ευρασιατική Multi Power. Το σύστημα εξουσίας στην Τουρκία δείχνει ότι εξετάζει σοβαρά τη δυνατότητα να αποτελέσει μέρος αυτής της δομής.

Παρεμπιπτόντως, αυτός είναι και ένας εκ των λόγων που ερμηνεύουν την "αφύσικη" μακροημέρευση και εμβάθυνση των τουρκορωσικών σχέσεων, εις βάρος των ανταγωνιστικών στοιχείων στις γεωπολιτικές ταυτότητες των δύο χωρών. Δηλαδή, οι σχέσεις Τουρκίας-Ρωσίας επηρεάζονται πλέον και από τις σχέσεις Τουρκίας-Κίνας, Κίνας-Ρωσίας, Ρωσίας-Ιράν, Ιράν-Τουρκίας κλπ. Με άλλα λόγια εντάσσονται σε μια ευρύτερη συστημική δομή και συνακόλουθα αποκτούν νέα δυναμική.

Όμως, οι σχέσεις των συμμετεχόντων σε αυτό το σχήμα δεν είναι μόνο συνεργατικές, αλλά και ανταγωνιστικές. Έτσι και η Τουρκία, για να μπορεί να διαπραγματεύεται επί ίσοις όροις με τις άλλες βασικές δυνάμεις αυτής της πανευρασιατικής δομής, οφείλει να ενισχύσει τα γεωπολιτικά της μεγέθη. Και για να καταφέρει κάτι τέτοιο "υποχρεούται" να επεκτείνει την κυριαρχία της στην κρίσιμη σημασία περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και του Αιγαίου. Συνακόλουθα, η Τουρκία είναι "αναγκασμένη" να ασκήσει πολιτική γεωπολιτικού ακρωτηριασμού της Ελλάδας και της Κυ-

πριακής Δημοκρατίας.

Άρα, ο τουρκικός αναθεωρητισμός ήλθε για να μείνει και θα εντείνεται αντί να μειώνεται σε βάθος χρόνου. Ούτε υπάρχει κάποιο περιθώριο συμβιβασμού με την Τουρκία γιατί, πολύ απλά, τα θέλει όλα. Και αυτό συμβαίνει, επαναλαμβάνουμε, όχι γιατί τέτοιες είναι οι προσωπικές επιλογές των Τούρκων ηγητόρων αλλά γιατί έτσι επιβάλλει η γεωπολιτική ταυτότητα της νέας "ευρασιατικής" Τουρκίας.

Λελογισμένη σύγκρουση με ΗΠΑ-ΕΕ

Η νέα αυτή λειτουργία της Τουρκίας εξηγεί και την επιμονή της στην αγορά των ρωσικών συστημάτων αεράμυνας S-400, αλλά και την αδιαφορία της έναντι των (όποιων) αντιδράσεων για την εισβολή στον θαλάσσιο χώρο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα, από τη στιγμή που η νέα Τουρκία θέλει να εξελιχθεί σε έναν αυτόνομο και αυτόφωτο πόλο στο διαμορφούμενο πολυπολικό διεθνές σύστημα, οφείλει να πάψει να θεωρείται μέλος της δυτικής γεωπολιτικής αρχιτεκτονικής. Κι αυτό, χωρίς να οδηγηθεί σε πλήρη ρήξη των σχέσεων της με τις δύο βασικές συνιστώσες του δυτικού κόσμου, τις ΗΠΑ και την ΕΕ.

Έτσι, απαιτείται μια λελογισμένη αντιπαράθεση με τις ΗΠΑ και την ΕΕ, η οποία θα "επισημοποιήσει" την ανεξάρτητη πορεία της Τουρκίας στο διεθνές σύστημα. Και την ευκαιρία αυτή προσφέρει το δίδυμο της απόκτησης των S-400, εις βάρος των αμερικανικών αιτιάσεων και η "ήπια" εισβολή σε μια χώρα-μέλος της ΕΕ. Οι ενέργειες αυτές της Άγκυρας είναι τόσο επιθετικές όσο χρειάζεται. Τόσο ώστε να προκαλέσουν τις αντιδράσεις της Ουάσιγκτον και των Βρυξελλών, χωρίς όμως να είναι τόσο ακραίες ώστε να αναγκάσουν τις ΗΠΑ αλλά και πολλά κράτη της ΕΕ να οδηγηθούν στην οδυνηρή απόφαση να θυσιάσουν την τεράστια γεωπολιτική επένδυση που έχουν κάνει στην Τουρκία.

Οι τηλεοπτικές εικόνες, λοιπόν, των ρωσικών μεταγωγικών αεροσκαφών που ξεφόρτωναν τα τμήματα των S-400 σε τουρκικά αεροδρόμια, καθώς και των τουρκικών ερευνητικών πλοίων και πολεμικών σκαφών στον θαλάσσιο χώρο της Κύπρου, αποτελούν την διακήρυξη ανεξαρτησίας της Τουρκίας από τη δυτική γεωπολιτική αρχιτεκτονική και τη μετατροπή της σε έναν αυτόνομο ευρασιατικό πόλο ισχύος.

Συνακόλουθα, οι επιμένουσες εν Ελλάδι αντιλήψεις ότι κάποιος ξένος παράγοντας θα αντιμετωπίσει την Τουρκία για λογαριασμό μας είναι μάλλον εκτός πραγ-

ματικότητας. Η Ελλάδα και η Κυπριακή Δημοκρατία θα πρέπει κάποια στιγμή να αντικρίσουν την πραγματικότητα ως έχει. Να σχεδιάσουν στη συνέχεια και να υλοποιήσουν μια μακρόπνοη, εθνοκεντρική, στρατηγική για την αντιμετώπιση της Τουρκίας, η οποία θα βασίζεται στη δραστική ενίσχυση των αποτρεπτικών ικανοτήτων, χωρίς να περιμένουν από ξένες δυνάμεις τίποτε περισσότερο από εκδηλώσεις συμπάθειας και ρητορική στήριξη.

Αντίσταση ή γεωπολιτικός αφανισμός;

Κατά την άποψη του γράφοντος, ο μόνος τρόπος για να φρενάρουμε την Άγκυρα από το να προχωρήσει σε ακόμη πιο ακραίες ενέργειες, όπως είναι η διεξαγωγή ερευνών στην ελληνική υφαλοκρηπίδα, είναι η ξεκάθαρη και αδιαπραγμάτευτη θέση ότι σε παρόμοια περίπτωση η Ελλάδα δεν θα έχει πλέον καμιά άλλη επιλογή παρά τη στρατιωτική αντίδραση. Και αυτό σημαίνει, κατά τα ιστορικά λόγια του Γεωργίου Παπανδρέου, ότι «θα ανοίξει η πύλη του φρενοκομείου».

Τίποτε άλλο δεν μπορεί να έχει κάποια αποτελέσματα έναντι της σημερινής Τουρκίας, η οποία προσπαθεί να εξελιχθεί σε μια αυτόνομη και αυτόφωτη δύναμη ευρασιατικής εμβέλειας. Θέλει να κυριαρχήσει στην κρίσιμης σημασίας περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και του Αιγαίου, έτσι ώστε να διεκδικήσει έναν σημαίνοντα ρόλο στο διαμορφούμενο πολυπολικό διεθνές σύστημα.

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η νέα Τουρκία θα καλοδεχόταν τις όποιες αντιδράσεις της ΕΕ και των ΗΠΑ, αξιοποιώντας την "ανυπακοή" της ως διακήρυξη ανεξαρτησίας από τη δυτική γεωπολιτική αρχιτεκτονική. Από την άλλη, η Τουρκία δεν είναι έτοιμη για πόλεμο με την Ελλάδα, καθώς η εσωτερική της κατάσταση δεν της επιτρέπει περιπέτειες τέτοιου μεγέθους.

Ούτε, επίσης, διαθέτει σήμερα υπεροπλία, εις

βάρος φαταλιστικών, ηττοπαθών και εν τέλει ύποπτων ως προς την προέλευσή τους αντιλήψεων που προσπαθούν να επιβληθούν στην ελληνική κοινή γνώμη. Οι δε αυτοκρατορικές φιλοδοξίες της σε μεγάλο βαθμό αποτελούν ένα είδος φυγής προς τα εμπρός για να ξεπεραστούν εσωτερικές αδυναμίες και αντιφάσεις.

Και αν δεν πιάσει η αποτροπή;

Βέβαια, αυτή η αποτρεπτική πρόταση από πλευράς της Ελλάδας δεν είναι απολύτως σίγουρο ότι θα λειτουργήσει. Και ένας από τους λόγους για να συμβεί κάτι τέτοιο είναι ότι οι επιλογές του παρελθόντος έχουν περάσει ένα σαφές και διαρκές μήνυμα υποχωρητικότητας στην Άγκυρα. Οπότε, δεν είναι απίθανο να το ρισκάρει. Και το θέμα είναι αν η Ελλάδα μετά θα κάνει το μόνο πράγμα που θα της έχει απομείνει, ή θα επιλέξει για μια ακόμη φορά την υποχώρηση.

Πολλοί θα υποστηρίξουν με μένος ότι θα πρέπει να πράξει το δεύτερο για «μην χυθεί αίμα για τα πετρέλαια». Όμως, η Ελλάδα δεν υπερασπίζεται τα πετρέλαια, αλλά την ίδια της την υπόσταση. Και βρίσκεται στην τελευταία γραμμή άμυνας. Αν υποχωρήσει και τώρα, απύσως αλλά ουσιαστικώς αποδέχεται ότι είναι μια χώρα μειωμένης υπόστασης έναντι της Τουρκίας. Κάτι που δεν έχει συμβεί ποτέ μετά την ανακήρυξη του ελλαδικού κράτους, μετά την Επανάσταση του 1821.

Η χώρα μας θα μετατραπεί σε ένα γεωπολιτικό φάντασμα που συνεχώς θα ξεθωριάζει μέχρι που κάποια στιγμή θα αντιμετωπίσει τον κίνδυνο ιστορικής έκλειψης. Αρα, οι πολιτικές ηγεσίες αλλά και η ελληνική κοινωνία θα πρέπει να πάρουν τις αποφάσεις τους. Είναι αποφασισμένες να αναλάβουν το ρίσκο για τη συνέχεια της Ελλάδας, ή το 2021, αντί να εορτάσουμε τα 200 χρόνια του σύγχρονου ελληνικού κράτους, θα βάλουμε τους τίτλους τέλους;

slpress.gr

Για την Γλώσσα μας

Του κ. Κωνσταντίνου Ζάγκαλη*

Το 1976 η ελληνική γλώσσα έπαθε μεγάλη (ιστορική) ζημιά. Ήταν τότε που πετάξαμε την Καθαρεύουσα. Μαζί με την Καθαρεύουσα πετάξαμε θησαυρό. Οδηγηθήκαμε εκεί από πάθη και όχι από μυαλό. Δεν ήταν η Καθαρεύουσα που έπρεπε να είχαμε πετάξει, αλλά οι δύο λέξεις: καθαρεύουσα» και «δημοτική».

Στην θέση των δύο αυτών λέξεων έπρεπε να είχαμε βάλει τις λέξεις «Αυστηρή ελληνική» και «Απλή ελληνική». Όπως το κάνουν όλες οι γλώσσες του κόσμου. Και όχι μόνον οι γλώσσες αλλά και όλες οι επιστήμες και τέχνες του κόσμου. Διότι το κύριο επιχείρημα για την κατάργηση της Καθαρεύουσας ήταν ότι ο λαός δεν την καταλαβαίνει, δεν την μιλάει στο σπίτι του. Ατοπο επιχείρημα! Δεν είναι μόνο την Καθαρεύουσα που δεν καταλαβαίνει ο λαός, αλλά και τα ανώτερα/ανώτατα μαθηματικά, την κλασσική μουσική, την ανώτερη ζωγραφική κτλ. Κανείς όμως δεν διανοήθηκε να κλείσει την μαθηματική σχολή του πανεπιστημίου, τα ωδεία, την συμφωνική μουσική, τις οπερες, τις ανώτατες σχολές καλών τεχνών. Αν αγαπάμε τον λαό πρέπει να τον μορφώνουμε (να τον υψώνουμε) και όχι να κατεβάσουμε την Γνώση στο επίπεδο του λαού.

Πράγματι, για μας τους έλληνες είναι πολύ δύσκολο να συμβιβάσουμε την απλή με την αυστηρή γλώσσα. Και αυτό για δύο ισχυρους λόγους, που δεν τους συναντούν οι άλλοι ευρωπαϊκοί λαοί. Ο πρώτος λόγος είναι η μακρά ιστορία της γλώσσας μας, που ήταν όλη της παραγωγική και απέδωσε γλώσσα ιδιαίτερα αναπτυγμένη/πλούσια, μακράν πρώτη στην Ευρώπη και στον κόσμο. Ο δεύτερος λόγος είναι ότι το 1453 αυτή η πορεία σταμάτησε, ο ελληνισμός έμεινε χωρίς σχολές και χωρίς δασκάλους. Η αυστηρή ελληνική χάθηκε. Αν κάτι συνεχίστηκε, ήταν η απλή ελληνική, που έμεινε στο στόμα του λαού. Η γλώσσα μας από εκεί και πέρα περπάτησε προφορικά, χωρίς γραπτό λόγο, χωρίς γραμματική. Σε αυτά τα χρόνια εξογκώθηκαν οι διαφορές μεταξύ των διαλέκτων, σε βαθμό που να μη καταλαβαίνει η μια ακρη του ελληνισμού την άλλη. Ελάχιστα παπάδες/καλόγεροι και λόγιοι ξέρανε αυστηρή ελληνική. Έτσι, η διάσταση μεταξύ αυστηρής και απλής ελληνικής έγινε τεράστια, όσο σε καμμία άλλη ευρωπαϊκή γλώσσα. Διότι, διάταση μεταξύ των δύο βαθμίδων στην γλώσσα υπάρχει σε όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες, μόνο που αυτή είναι μικρή, ελεγχόμενη και διδάσκεται στα σχολεία, ώστε ο πολίτης να ξέρει και την αυστηρή και την απλή γλώσσα σε ίσο βαθμο και να ξέρει που/πότε θα χρησιμοποιήσει την μία και που/πότε την άλλη. Όπως είναι στην Ευρώπη σήμερα θα ήταν και στη Ελλάδα αν δεν έπεφτε το Βυζάντιο. Ο ελληνισμός θα συνέχιζε την εκπαιδευτική του πολιτική, η οποία στηριζονταν στη αυστηρή ελληνική. Δεν θα ξέραμε τις λέξεις

Καθαρεύουσα, Δημοτική. Δεν θα ξέραμε τον Ψυχάρη. Ασφαλώς θα υπήρχαν κινήματα εκσυγχρονισμού και απλοποίησης της ελληνικής γλώσσας, κανείς όμως δεν θα διανοούνταν να φτιάξει δύο ελληνικές γλώσσες από την μια που σέρναμε τρεις χιλιάδες χρόνια. Και όμως, το κακό έγινε. Το νεο ελληνικό κράτος (1830), παρότι καθιέρωσε μία γλώσσα, στην πραγματικότητα εγκαινίασε την μακρά περίοδο της διγλωσσίας στην Ελλάδα. Τι σαν η Δημοτική δεν αναγνωρίζονταν επισήμως, η δύναμή της ήταν τόσο

που 150 χρόνια αργότερα σκότωσε την Καθαρεύουσα. Σε όλα αυτά τα 150 χρόνια διεξάγονταν ανελέητος αλληλοεξοντωτικός πόλεμος μεταξύ Καθαρεύουσας και Δημοτικής, μπλεγμένος με τον πολιτικό-ταξικό πόλεμο της εποχής, που αν κάτι έφερε ήταν ο βαθύς διχασμός-φανατισμός του λαού και καθόλου η προετοιμασία για την επιστημονική λύση του προβλήματος της γλώσσας. Μέχρι το 1975 η Καθαρεύουσα προσπαθούσε να εξοντώσει την Δημοτική, το 1975 η Δημοτική πήρε ρεβάνς καινομικώς εξόντωσε την Δημοτική. Στην πραγματικότητα, όμως καμία από τις δυο αυτές εξοντώσεις δεν έγινε. Διότι υπάρχουν και νομοτέλειες: η Καθαρεύουσα και η Δημοτική δεν είναι δύο ξεχωριστές γλώσσες, αλλά δύο βαθμίδες της ίδιας γλώσσας. Η μία δεν μπορεί να κάνει χωρίς την άλλη. Κοντά 200 χρόνια γλωσσικού ζητήματος αυτό έπρεπε να το είχαμε καταλάβει και να καταπιανόμασταν μετην συγκόλληση των δύο βαθμίδων σε μια Ενιαία Ελληνική Γλώσσα. Το σχολείο να δίδασκε σε ίσον βαθμό και τις δύο βαθμίδες. Σήμερα οι συνθήκες είναι πολύ ευνοϊκότερες: δεν υπάρχει ο αναλφαβητισμός του 19-ου και του πρώτου ημίσεως του 20-του αιώνα, όλα τα παιδιά βγάζουν λύκειο, όλα μαθαίνουν αγγλικά. Εκείνο, όμως, που βοηθάει ιδιαίτερα είναι η εμπειρία των δεκαετιών. Κάναμε αφύσικα πράγματα στον τομέα της γλώσσας: μέχρι το '75 αφήναμε τον λαό στο σκοτάδι (ο χωρικός δεν μπορούσε να καταλάβει το γράμμα του γιου του που τον έστειλε στην πόλη να σπουδάσει), μετά το '75 υπομένουμε αμήχανοι τους περιορισμούς της επίσημης γραμματικής και παρακολουθούμε ανήμποροι να φθίνει η διδασκαλία της ελληνικής στα πανεπιστήμια του κόσμου.

Υπάρχει λοιπόν, πρόβλημα γλώσσας και τώρα. Ας κάνουμε εδώ ένα σύντομο «ανθολόγιο» με τα κουσούρια της επίσημης σήμερα ελληνικής. Η ελληνική γραμματική του 1976 δεν έχει απαρέμφατο στα ρήματα. Επίσης δεν χρησιμοποιεί μετοχές υποχρεωτικά (χρησιμοποιεί αραιά). Την απουσία των μετοχών καλύπτει μια ολόκληρη φράση με το αντίστοιχο ρήμα και το απανταχού παρόν «που» (π.χ. αντι «ο προερχόμενος από την Αρκαδία παππάς» ευκολότερα γράφουμε: «ο παππας που προέρχεται από την Αρκαδία»). Η ελληνική του 1976 προκλητικά δεν κάνει διάκριση μεταξύ των δύο περιπτώσεων του ρήματος: την ενεργητική και την παθητική. Π.χ. «ο πατέρας πάει στην δουλειά - η μητέρα πάει το παιδί στον παιδικό σταθμό». Άλλο παραδειγμα: «Ο Γιάννης χτύπησε τον Μανώλη - ο Θανάσης έπεσε και χτύπησε». Η επίσημη γλώσσα μας δεν περιλαμβάνει την Δοτική. Η ζωντανή γλώσσα μας, όμως, βρίθει από λέξεις και φράσεις δοτικής. Π.χ. «δόξα τω θεώ», «εντάξει», «φερ'ειπείν», «εν πάσει περιπτώσει», «εν ζωή» κτλ. Περαιτέρω: η λέξη «τίποτα». Παρότι είναι καταφανώς παράνομη, εμείς την χρησιμοποιούμε πολύ συχνότερα από την σωστή λέξη «τίποτε», όταν με μια απλή παρέμβαση του Υπουργείου Παιδείας θα μπορούσε να την είχε εξαφανίσει στα 43 χρόνια της Μεταρρύθμισης-76. Η κοινή γενεσιουργός αιτία των παραπάνω κουσουριών είναι ότι η γραμματική-76 (γραμματική Μιχαηλίδη) είναι πολύ στενότερη και κατώτερη για να χωρέσει και να διαχειριστεί τον πλούτο της ιστορικής Ελληνικής. Και συμβαίνει εδώ το παράλογο (το αντίθετο με τις ιδρυτικές εξαγγελίες). Η γλώσσα όχι μόνο δεν απλοποιήθηκε, αλλά εξογκώθηκε

διότι ξέφυγε από τον γραμματικό έλεγχο: όλες οι λέξεις και εκφράσεις που δεν χωράνε στην εν λόγω γραμματική παύουν να είναι ελληνικές λέξεις.

Γίνονται ξένες και πρέπει να τις μαθαίνουμε «παπαγαλία». Την γραμματική την βρήκανε για να απλοποιεί την μάθηση της γλώσσας. Η γραμματική με κανόνες ταξινομεί συγγενείς έννοιες και διευκολύνει την μάθηση. Π.χ. η περιβόητη λέξη «τίποτα» γίνεται ασύνδετη λέξη που πρέπει να την αποστηθίσουμε ξεχωριστά. Αν όμως, την πούμε σωστά («τίποτε»), τότε αυτή μπαίνει σε μια μεγάλη οικογένεια λέξεων (ποτέ, πάντοτε, κάποτε, ουδέποτε, οτιδήποτε, πάλαι ποτέ, άμποτε κτλ) και αφομοιώνεται ευκολότερα. Άλλο παράδειγμα (τυχαίο): το τρίτο πληθυντικό του παρατατικού της λέξης «έρχομαι» στην αυστηρή ελληνική είναι μια λέξη: «ήρχοντο». Στην απλή-λαϊκή είναι 4-5 λέξεις: «έρχονταν», «ερχόνταν», «ερχόντανε», «ερχόντουσαν», «ερχόσανε», αν είμαστε στην Θεσσαλία. Μάλιστα οι 4 από αυτές τις λέξεις καλύπτουν και το τρίτο ενικό πρόσωπο του ίδιου χρόνου. Όχι μόνο απλοποίηση δεν βλέπουμε αλλά βλέπουμε απροσδιοριστία. Η μεγαλύτερη χαλασιά έγινε στα ρήματα. Τα περισσότερα ελληνικά ρήματα βρέθηκαν χωρίς γραμματική και είτε αποκλείστηκαν είτε μισο-χρησιμοποιούνται. Πχ. το ρήμα «υφίσταμαι». Όλος ο λαός ξέρει οπωσδήποτε την περίπτωση του τρίτου προσώπου ενικού του αορίστου («υπέστη») και κανείς δεν ξέρει να κλίνει το ρήμα σε όλους τους χρόνους και όλα τα πρόσωπα. Αν παρατηρήσαμε, η περίπτωση που ξέρει ο λαός προέρχεται από την αυστηρή γραμματική και όχι από την απλή του 1976, και τούτο διότι η τελευταία δεν μπορεί να φιλοξενήσει τέτοια ρήματα. Τα ίδια θα λέγαμε για τα ρήματα: «εκπλήσσομαι», «αποκλείω», «αδυνατώ», «αποτείνω», «εύχομαι» κτλ, κτλ, κτλ. Τα επιρρήματα του είδους «καλώς», «διαφορετικώς», «απλώς» κτλ, κτλ η αυστηρή Ελληνική τα προσδιορίζει ακριβώς, η απλή του '76, αντίθετα τα εκθέτει σε σύγχυση με τα επίθετα «καλά», «διαφορετικά», «απλά», που έχουν άλλη έννοια. Λέγεται, ότι τα επιρρήματα του παραπάνω είδους έχουν και μια ηχητική διάκριση στην αυστηρή Ελληνική. Άλλο κουσούρι της απλής Ελληνικής είναι ότι πολλές φορές μια λέξη χρησιμοποιείται για πολλές έννοιες κάτι που κάνει την γλώσσα φτωχή, σε αντίθεση με την ιστορική Ελληνική η οποία είναι πλουσιότερη. Πχ. η λέξη «τρώγω» χρησιμοποιείται σε αμέτρητες ασχέτες περιπτώσεις («τρώγω» μηλο, ξύλο, κρύο, ντροπές, βρισιες, κατσάδες, κτλ, κτλ, κτλ.). Το ρήμα «κάθομαι» επίσης δεν προσδιορίζει μία έννοια: «κάτσε κάτω κύριε, τι κάθεται όρθιος, έχει θέση» - θα ακούσουμε στο λεωφορείο. Σύμφωνα με τη απλή Ελληνική ο έλληνας «καθεται» και καθιστός και κάθεται όρθιος. Με αγωνία περιμένουμε τους ειδικούς να λύσουν το γλωσσικό. Διοτι δεν έχει λυθεί. Δυστυχώς, δεν βλέπουμε συντονισμένες κινήσεις. Ο κάθε υπουργός Παιδείας αλλάζει τα μαθήματα. Οι πανεπιστημιακοί και οι φοιτητές βρίσκονται σε διαρκή πόλεμο. Νομίζω δεν είναι τα επαγγελματικά/τεχνικά θέματα της παιδείας που χωλαίνουν περισσότερο ώστε να βάλουμε αυτά σε προτεραιότητα, αλλά το πρόβλημα ολόκληρο. Μια τέτοια ιεράρχηση δίνει λόγο και σε μας για το θέμα (στον κάθε σκεπτόμενο, μορφωμένο και πατριώτη έλληνα), που δεν είμαστε της Παιδείας. Εγώ θα ιεραρχούσα ως εξής τι πρέπει να κάνουμε επι του θέματος:

1. Να ενεργήσουμε ως έλληνες-πατριώτες και να αναλάβουμε την ευθύνη μας απέναντι στην πολιτιστική κληρονομιά μας. Να συνειδητοποιήσουμε το μέγεθος και την αξία αυτής της κληρονομιάς. Να πιστέψουμε ότι ΜΠΟΡΟΥΜΕ.

2. Να αποβάλουμε τις ακραίες θέσεις. Ούτε ελληνικό μεγαλοϊδεατισμό/ηγεμονισμό, ούτε τουρκο-βαλκανικό ραγιαδισμό. Να πιάσουμε το θέμα ρεαλιστικά-επιστημονικά. Κοιτάζοντας την παγκόσμια πολιτιστική ιστορία αναγκαστικά βρίσκουμε την Ελλάδα να είναι πολιτιστική υπερδύναμη. Είναι ιστορική αλήθεια αυτό. Ένα διαμάντι αυτού του πολιτισμού είναι η γλώσσα μας.

3. Να περισώσουμε 100% τον πλούτο της γλώσσας μας. Η Ελληνική του 1976 αφήνει απ' έξω μέγα όγκο της γλωσσικής κληρονομιάς. Το ντεπόζιτό της έχει διαρροή. Χάνουμε θησαυρό. Πρέπει να περισώσουμε και την ζωντανή (ζουμερή) λαϊκή γλώσσα, αλλά και το επίτονο «τεχνικό» έργο το οποίο επι τρεις χιλιάδες χρόνια έκαναν οι εργάτες της γλώσσας για να κατασκευάσουν την καλύτερη γλωσσική μηχανή του κόσμου. Να περισώσουμε όλα τα ρήματά μας. Να επαναφέρουμε την λειτουργία των προθέσεων σύνθεσης λέξεων (ανα-, περι-, προ-, κατά-, υπερ- κτλ), που διανθίζουν τις λέξεις (κυρίως τα ρήματα) προς κάλυψη όλων των συγγενών εννοιών. Το πώς θα γίνουν τα παραπάνω, αυτό θα πρέπει να το ρωτήσουμε από τους γλωσσολόγους-επαγγελματίες. Η γλώσσα μας να θεωρηθεί ως μια και αδιαίρετη. Στο Δημοτικό να διδάσκεται μόνον η Απλή Ελληνική. Στην μέση εκπαίδευση να υπάρχει μάθημα «Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας» μέσα στα πλαίσια του οποίου ο μαθητής θα μάθει οσα χρειάζονται να ξέρει (Αρχαία ελληνική, Κοινή Ελληνική, Ελληνική της Εκκλησίας, Καθαρεύουσα, Δημοτική) για να αφοσιωθεί μετά στο κύριο μάθημα Ελληνικής γλώσσας, το οποίο θα περιλαμβάνει και την Απλή και την Αυστηρή γλώσσα σε ίσον όγκο. Έτσι ο απόφοιτος μέσης εκπαίδευσης θα ξέρει άριστα και τις δύο βαθμίδες της Ελληνικής σε ένα πακέτο. Η Πολιτεία μετά θα προσδιορίσει που θα χρειάζεται η Απλή και που η Αυστηρή. Ασφαλώς στο πανηγύρι του χωριού θα μιλούν όλοι την Απλή. Στα πανεπιστήμια, στα δικαστήρια, στην Διοίκηση θα χρησιμοποιείται η Αυστηρή. Ποια, όμως θα είναι η Αυστηρή Ελληνική? Ασφαλώς δεν θα συμπίπτει με καμμία από τις αναφερόμενες παραπάνω (Αρχαία ελληνική, Κοινή Ελληνική, Ελληνική της Εκκλησίας, Καθαρεύουσα). Θα είναι ένα σύγχρονο μίγμα των παραπάνω με προτίμηση της Εκκλησιαστικής Ελληνικής (ο Βαρθολομαίος μας δείχνει τον δρόμο), χωρίς τις υπερβολές (πχ πολυτονία, βυζαντινές αυλικές κολακειές κτλ). Η σύγχρονη Αυστηρή Ελληνική πρέπει να είναι κάτι το επαναστατικό. Όπως σε όλη την ιστορία της η Ελληνική έκανε επαναστατικές μεταβολές σε σχέση με το ιστορικό υπερβάλλον, έτσι και τώρα να κάνει την επαναστασή της και να αποδώσει μια γλώσσα ελληνική μόνον, αλλά και σύγχρονη (κομπιουτερος, διαδύκτυο, τεχνητή νοημοσύνη κτλ). Να δώσει και να πάρει. Η ανθρωπότητα θα χαρεί από την αναβίωση της Ελληνικής. Θα σπεύσει να «πάρει». Η Ελλάδα θα ανεβεί. Το ΕΛΙΣΜΕ θα βρεί έναν γερό εθνικό-αμυντικό παράγοντα. Διότι ο πολιτισμός είναι το καλύτερο αμυντικό όπλο.

*Κωνσταντίνος Ζάγκαλης, Φυσικο-μαθηματικός συνταξιούχος, Μέλος ΕΛΙΣΜΕ

Οι ανησυχίες ενός Έλληνα φουκαρά

Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Μετά το πρόσφατο εκλογικό αποτέλεσμα στην Ελλάδα, θα έλεγε κάποιος, ότι επιτέλους επανέρχεται ένας ρυθμός εθνικός, που αναγνωρίζεται και από την αρμονική του συγχορδία με την αποτετιμμένη λογική.

Και ναι. Αμέσως ο κοινός νους διαπιστώνει, ότι η δυναστεία του παραλόγου, όπου το κάθε αλλόκοτο πνεύμα εφευρίσκει ψευδεπίδοξα πεδία για να οικοδομήσει νέες πεποιθήσεις σ'ένα εκ παραλλήλου δυσπεπτασμένο πνευματικά και συμπεριφορικά λαό, ευρίσκεται σε αποδρομή.

Οι ανησυχίες του Έλληνα, του συγκαταλεγμένου στην περιορισμένη κατηγορία των όσων ανθρώπων ζητούν να μάθουν εάν υπάρχει πιθανότητα κοινωνικής ανανήψεως, που εξ ορισμού εννοεί ο αποδεκτός homo sapiens, περιστρέφονται στο κατά πόσον θα υπάρξει επιστροφή σε μία παραδεκτή κανονικότητα.

Ο Έλληνας αυτών των γνωρισμάτων ανησυχεί για το κατά πόσον η προοδευτικότητα, η ασύδοτη ελευθερία, η απαξία της αριστείας, η ανεκτική δικαιοσύνη, ο κατατονικός θρησκευτισμός, η «αριστερή αλήθεια» και η απομυθοποίηση της οιασδήποτε αναφοράς σε ό,τι αφορά σε Ελληνική φυλή και σε Ελληνικό έθνος είναι παράγοντες που επέδρασαν στην διαμόρφωση ενός διαφορετικού πολιτικο-κοινωνικού περιβάλλοντος. Ενός περιβάλλοντος όπου τα αντανάκλαστα του Έλληνα, τα οποία έφθασαν να είναι εξηρημένα από την αριστερή πίστη, τώρα έπρωται να αναδιαμορφωθούν με μία εκδοχή συμμορφώσεως στην κοσμοθεώρηση της συντηρητικο-φιλελεύθερης φιλοσοφίας.

Φυσικά όλα τούτα είναι πολιτικά φληναφήματα σε ένα κόσμο, του οποίου η καύσιμος πνευματική ύλη κατέληξε να είναι τα βαρύγδουπα συνθήματα και όχι τα έργα και ημέρες των όσων θα έπρεπε να αφοσιωθούν στα βασικά και χρειώδη πράγματα, τα οποία και προκαλούν σήμερα τις ανησυχίες των ανησυχούντων. Και ως φυσικόν η πλειονότης του συνόλου του πληθυσμού διατελεί εν ανησυχία. Όμως όχι για τον ίδιο ή για συγγενείς λόγους. Η συντριπτική πλειοψηφία ανησυχεί, διότι όλα τα προηγούμενα χρόνια, δηλαδή εκείνα των «παχέων αγγελάδων» είχε συνηθίσει να μην αισθάνεται τίποτε αρκετά έντονα, ένεκα του ότι η απόκτηση των υλικών αγαθών της επιθυμίας των, με την «υποστήριξη» των τραπεζών εξεπληρούτο εις το ακέραιον. Το να μην αισθάνεται κάποιος κάτι έντονα επειδή κατέχει και όλα τα πέραν των αναγκαίων αγαθά, πλησιάζει στο να αποκτήσει την οπτική ενός θεού. Άλλωστε προς τούτο είχε προηγηθεί μία συστηματική ποδηγέτηση εκ μέρους των επιτηδίων, ώστε ο κάθε ένας να αισθάνεται σαν ένας μικρός θεός. Ακόμη και ο ενδόμυχος του καθενός ελεγκτής ή ο παροτρύνων θεός, ο alter ego! Ας γίνουμε κατηγορηματικοί. Αυτή η πλειονότης των ανησυχούντων ανήκει στο υπο-

είδος ενός αποπροσανατολισμένου αστικού υλισμού.

Εμείς αναφερόμεθα σε άλλη κατηγορία ανησυχούντων. Δηλαδή σε εκείνους, οι οποίοι παρακολουθώντας την γενική πορεία της Ελλάδος, δηλαδή μιας ομογενούς, ομοφύλου, ομοδόξου και συγκεκριμένης εθνικής συνειδήσεως οντότητος διαπιστώνουν, ότι σχεδόν ουδέν εκ των χαρακτηριστικών μιας εθνικής κοινότητας έχει παραμείνει αραγές.

Οι κατοικούντες στην άλλοτε ποτέ Ελληνική χερσόνησο επιβεβαιώνουν την εικασία των ανησυχούντων, ότι όχι μόνον παραμένουν απαθείς στα τεκταινόμενα αλλά είναι και αδιάφοροι σε ό,τι αφορά σε όποια συλλογική εθνική επιδίωξη, εάν φυσικά έχει διατυπωθεί ή σαφηνισθεί κάτι τέτοιο. Οι ανησυχούντες αισθάνονται, ότι ζουν σε ένα περιβάλλον, όπου επικρατεί η ανεντιμότης και όπου αντί μέτρων προλήψεως ή καταστολής της διαπιστώνουν, ότι συμπλέει η αποβλάκωση των θυμάτων αυτής της ανεντιμότητος. Ίσως τούτο είναι πλαγία πιστοποίηση της ανοχής και της βολικής προσαρμοστικότητας λόγω μιας τάσεως, η οποία συναντάται στις μάζες για κάρπωση ωφελημάτων εξ αιτίας αυτής της υποσυνειδήτου δυναμικής ανεντιμότητος.

Και οι ανησυχούντες συνεχίζουν να παρατηρούν με αγωνία την αποχαύνωση των αδόντων Ελλήνων προ των ηθικά εμπίμπραμένων οικιών των, η οποία αποχαύνωση -και εξελικτικά η πνευματική αναπηρία- ενθρονίζεται σ'αυτόν τον Ελληνικό κόσμο ωσάν ο αδιαμφισβήτητος προγραμματιστής πεποιθήσεων και σαν ένας Führer, ένας εθνικά ανίερος υποβολεύς αντιλήψεων. Και αυτός ο άτυπος, ο αόρατος, ο μη ανιχνεύσιμος από τους πλείστους κοσμο-ιθύντων υπαγορεύει νεωτερικές γενικές αρχές και προτρέπει τους «μεταμοντέρνους» Έλληνες στο να λησμονήσουν ή να αλλοιώσουν την Ιστορία τους. Στοιχειοθετεί το κτίσμα της πειθούς του με τον αφορισμό, ότι δεν υπάρχει «πνεύμα προγόνων». Υπάρχει μόνον ο πραγματισμός της τεχνολογίας. Υπάρχει η χρησιμότητα της πληροφορίας στο κυνήγι της κερδοφορίας. Τα ανθρωπιστικά, τα γλωσσικά, τα θρησκευτικά και τα λοιπά συγγενή προς τον πολιτισμό ζητήματα θα τυγχάνουν αποδοχής μόνον όταν προσδοκούνται υλικές αποδόσεις.

Αυτός ο υπάκουος στις σύγχρονες σειρήνες Έλληνας δεν είναι σε θέση ούτε καν να αναγνωρίσει τις πηγές από όπου αναβλύζουν οι κατά της Ελλάδος απειλές. Να γνωρίζει πώς να προστατεύεται σε αρχικό στάδιο από την ψυχρή αποφασιστικότητα των ελληνοφώνων διαχειριστών ξένων συμφερόντων, οι οποίοι είναι και επικίνδυνοι και ζημιογόνοι για την πατρίδα. Και αυτοί δεν είναι απλοί ιδιώτες. Είναι μοχλοί πολιτικών και οικονομικών εξελίξεων και ανευρίσκονται μέσα στις τάξεις των πολιτικών, των τραπεζιτών, των μιντιαρχών και -ως εικόνα- μεταξύ των χρηματοδοτών της εξουσίας και των συνα-

φών δορυφόρων. Όλοι αυτοί στερούνται κάθε είδους με-
γαλοψυχίας. Όλοι αυτοί διακρίνονται για την επιδέξια
ιδιωφελή περισυναγωγή αδιασαφήτου χρήματος και για
την στατιστικοποιημένη τους απανθρωπιά.

Αυτοί οι Έλληνες, που κομπάζουν, ότι είναι δια-
πρεπή έλλογα όντα, τελικά αποδεικνύεται, ότι είναι ηθικά
υποτεταγμένοι· οι δε πράξεις της δικής τους λογικής δεν
είναι πράξεις της δικής τους βουλήσεως αλλά αυτής, η
οποία έχει ενιεθεί στον εγκέφαλό τους από τις «πραγμα-
τικότητες» ενός άλλου ψυχομετρικού κόσμου. Ενός κό-
σμου, που ευαγγελίζεται ένα μέλλον που δεν απαιτεί
προσπάθεια με την κλασσική της μορφή αλλά με την πα-
ραγκώνιση πίστewων και ιδewων και ταυτόχρονα με την χθό-
νια εκμετάλλευση υπόπτως συλλεγομένων πληροφοριών,
όσο κι αν αυτή μπορεί να προξενήσει οδύνη ακόμη και
στο στενό περιβάλλον αυτών των κενοδόξων.

Αξιοθρήνητα πλάσματα! Θύματα της πλάνης
των! Αρέσκονται να πιστεύουν, ότι είναι ελεύθεροι,
ωστόσο αυτή τους η ελευθερία ουδεμία σχέση έχει με την
ελευθερία των ορισμών. Το ίδιο πιστεύουν, ότι ζουν σε
δημοκρατικό καθεστώς, καθ' όσον η λέξη δημοκρατία η-
χεί στα ώτα σαν το απαραίτητο ψυχοθεραπευτικό σκευά-
σμα. Και πράγματι. Η δημοκρατία είναι μία λέξη εξάισια.
Είναι μία έννοια ευάγωγος με ιστορική καταφατικότητα
και πάνδημο εγκόλπωση. Αλλά εδώ ακριβώς εντοπίζεται
η παγίδα της λέξεως. Λένε, η δημοκρατία είναι ένα άρι-
στο πολίτευμα. Ακόμη και οι κομμουνιστές την έχουν βα-
πτίσει «λαϊκή δημοκρατία». Σχεδόν όλοι υποθέτουν, ότι
εάν η δημοκρατία ονομάζετο «αιχμαλωσία των καλοπρο-
αιρέτων» όλοι θα ήθελαν να είναι αιχμάλωτοι. Και θα
φαίνονταν, ότι έχουν δίκαιο. Για τους πολλούς η δημο-
κρατία, σαν λέξη, μετράει περισσότερο από την ουσία της
εννοίας. Και επί πλέον, οι περισσότεροι είναι πρόθυμοι
να ακολουθήσουν εκείνον που επαναλαμβάνει την λέξη
πιο πολλές φορές από κάποιον άλλο και μάλιστα με τον
πιο στομφώδη τρόπο. Και εάν εισαγάγουμε και τις εν-
νοιολογικές συνθέσεις, όπως «συμμετοχική δημοκρατία»
ή «άμεσος δημοκρατία» ή «πραγματική δημοκρατία»,
τότε θα διαπιστώσουμε, ότι όλες αυτές οι συνθέσεις
ακούονται ευηχότερες από το σκέτο «δημοκρατία». Επο-
μένη σαγηνευτική λέξη είναι η «αλήθεια». Εάν αυτή η
λέξη συνδυαστεί με την δημοκρατία τότε πλάθεται το
σχήμα «αληθινή δημοκρατία», πράγμα απιθάνως εντυ-
πωσιακό και λίαν ευοίωνο.

Τελικά δεν φαίνεται, ότι ορίζουμε κάτι από τον
εαυτόν μας. Νομίζουμε, ότι ελέγχουμε το σώμα μας, τις
αισθήσεις μας, το πνεύμα μας. Αν αναλογισθούμε σε τι
βαθμό τα ελέγχουμε όλα αυτά, δεδομένου, ότι οι εισερ-
χόμενες παραστάσεις μάς εκτρέπουν από ό,τι δήποτε θα
ήταν η ταιριαστή στον χαρακτήρα του καθενός μορφή
ζωής και σχέση αντιλήψεως, τότε θα διαπιστώναμε, ότι
είμαστε αυτό που έχει προγραμματιστεί από όσους έχουν
κάποιο ειδικό συμφέρον να είμαστε όπως είμαστε.

Οι ανησυχούντες ας αναφωνήσουν: «η λογική
απέθανε, ζήτω ο παραλογισμός!» Όμως ... όμως, πριν

φθάσουν και αναφωνήσουν με μία συγχωρισμένη από-
γνωση, θα ήθελαν να δοκιμάσουν την άλλη εκδοχή. Αυτή
της αποκαταστάσεως μιας βατής συλλογιστικής. Λένε.
Τώρα με την καινούργια κυβέρνηση, δηλαδή την διαφο-
ρετική πολιτική έκφραση, όπως -φυσικώ τω τρόπω- προ-
βάλλεται, ίσως τα πράγματα οδηγηθούν στην περιοχή του
ορθώς διανοείσθαι και συνεπώς στο ορθώς αντιδράν, στο
ορθώς αξιολογείν, στο ορθώς προτείνειν, στο ορθώς απο-
φασίζειν και στο ορθώς εκτελείν.

Το ορθώς διανοείσθαι σημαίνει, ότι η ορθή λο-
γική για την επιβίωση ενός έθνους είναι η ίδια η δυναμική
της υπάρξεώς του. Και το ερώτημα εμφανίζεται πάλι βα-
σανιστικό. Μπορεί ο κάθε Έλληνας να γίνει homo cogi-
tas; Μπορεί ο κάθε Έλληνας να διανοηθεί, ότι οι συσσω-
ρευμένες εμπειρίες και η προσωπικότητά του έχοντας
επαλληλία και ειρμό του δίνουν την ικανότητα να ιδεί το
πώς εξελίσσεται το μέλλον του ιδίου και της χώρας του;
Και αυτό το υπογραμμίζουμε με κατηγορηματικότητα,
διότι ο βίος και η πολιτεία του καθενός μας άλλα μαρτυ-
ρούν. Διότι ο εγκέφαλός μας λειτουργεί μέσα σε ένα νε-
φέλωμα ήκιστα κατανοήσιμο λόγω της φρενήρους δια-
δοχής ερεθισμάτων, τάσεων, προτροπών, και έμμεσα επι-
βαλλομένων δεσμεύσεων. Διότι η ικανότητά μας για αι-
σθητική διασκόπηση και πνευματική ανάλυση περιστά-
σεων και του αντιληπτού κόσμου αποδεικνύονται αδύνα-
μες έως ανύπαρκτες. Η ψυχοπνευματική μας όραση δια-
γιγνώσκεται ως πάσχουσα από ωχρά γνωσιοσυνειδησια-
κή κηλίδα. Σε κάποιες εξαιρετικές περιπτώσεις βεβαιονό-
μεθα, ότι μας σώζει μία αρχέγονη διαίσθηση και τούτο
καταλήγει να θεωρείται επάρκεια. Οποία ελαφρότης!

Συνεκδοχικά ας μεταφερθούμε σε μερικές από τις
απειράριθμες ανησυχίες ενίων Ελλήνων, οι οποίοι ελπί-
ζουν σε εθνική αναγέννηση κόντρα στις συντρέχουσες
αμφιβολίες περί ουσιαστικής αρωγής εκ μέρους του Θεού
των Ελλήνων. Και ο Θεός της Ελλάδος ας μη νομισθεί,
ότι είναι ο συμβολίζων μία θρησκευτική πίστη. Εμείς,
ελαφρά τῇ καρδίᾳ, αποφαινόμεθα, ότι είναι ένας θνητός
κυβερνήτης, ο οποίος κατέχει την πολιτική οξυδέρκεια
και με προσήνεια εισακούει τις προσευχές των Ελλήνων.
Προσευχές, οι οποίες αποκαλύπτουν ανησυχία για το ρι-
ψοκίνδυνο της εθνικής μας πορείας.

Κύριε κυβερνήτα, μάς ακούτε; Και αφού μάς
ακούτε γιατί δεν ανησυχείτε κι εσείς; Θα πείτε, ότι σεις
γνωρίζετε κάποια πράγματα που εμείς αγνοούμε. Εμείς
όμως γνωρίζουμε και μάλιστα με την διαβεβαίωση των
σπουδαγμένων περί τα διεθνολογικά, ότι αν δεν προσβάλ-
λετε την «συμφωνία των Πρεσπών» τότε η Μακεδονία,
ως όλον, χάνεται οριστικά από τον ηθικόν και τον εθνικόν
κορμόν της Ελληνικής οντότητος καθώς και από την Πο-
λιτισμική Ιστορία της Ελλάδος. Καθημερινά οι Σκοπιανοί
καταστρατηγούν τα όποια συμφωνηθέντα, τα οποία χα-
ρακτηρίζονται από ασάφεια, αστάθεια, αβασιμότητα,
ανατρεψιμότητα, ακαθοριστία, δυσπιστία και πλειάδα αρ-
νητικών παραγόντων και είναι μαχητά· κυρίως από εκεί-
νον των συμβαλλομένων, ο οποίος θα προέτεινε μία

επιχειρηματολογία τόσο ισχυρή, ώστε να καταστρατηγηθεί η συμφωνία από τους Σκοπιανούς ή ακυρωθεί από τους Έλληνες.

Κύριε κυβερνήτα, ανησυχώ. Όπου «κυβερνήτα» εννοώ τον πολιτικό, τον τραπεζίτη, τον θρησκευτικό ιεράρχη, τον πολυμήχανο χρηματοδότη της εξουσίας, τον εν Βαρδαρία ελληνόφωνο επιχειρηματία και τον επιχειρούντα ψυχολογικά υπέρ τρίτων ή και αλλοτρίων συμφερόντων.

Κύριε κυβερνήτα ακούτε τον αγό του τριγμού των οστών των παππούδων μας; Υποθέτουμε, ότι σαν καλός πατριώτης αφουγκράζεσθε την ανησυχία αυτών των προγόνων, οι οποίοι ουδέποτε δίστασαν στο να γεννήσουν από πέντε έως δέκα παιδιά· ακόμη κι αν τους έλειπε αυτό τούτο το ψωμί. Καταλάβαιναν, ότι γεννώντας Ελληνόπουλα θα είχε η οικογένεια και η μεγάλη οικογένεια πατρίδα ελληνικές ψυχές να την στηρίζουν. Διότι αυτό διδάσκονταν στο σχολείο. Διότι η εθνική και η ηθική διαπαιδαγώγηση υπείχε θέση θεμελίου λίθου στην παιδική ψυχή. Διότι έτσι αναθρόσκει η υπόσταση ενός έθνους. Διότι έτσι και σήμερα συμβαίνει σε χώρες που πιστεύουν στο μέλλον τους.

Διότι εάν κύριε κυβερνήτα πιστεύετε, ότι οι λαθρομετανάστες θα σώσουν δημογραφικά την Ελλάδα τότε απατάσθε. Και ενώ οι μεταμοντέρνοι Έλληνες επιδεικνύουν θεολογική αδιαφορία μέχρις αποστροφής, ετούτοις οι αλλόδοξοι εισβολείς διατηρούν με ευλάβεια, αναλλοίωτη την μουσουλμανική πίστη τους και ακολουθούν το «αυξάνεσθαι και πληθύνεσθαι και κατακυριεύσατε την Γην». Τούτο σημαίνει, ότι εάν δεν δημιουργήσετε συνθήκες λύσεως του δημογραφικού με κατακαλυπτικόν τον Ελληνικόν παράγοντα, τότε η σκυτάλη περιέρχεται στο Ισλάμ, το οποίον και θα επιβάλλει την δική του δόξα. Το οποίον σημαίνει, ότι οι αδιάφοροι θρησκευτικά Έλληνες θα εξαναγκαστούν να ασπασθούν το Ισλάμ για να σώσουν -δι ευνοήτους λόγους- το τομάρι τους. Αλήθεια, πόσο πολυώδυνο θα ακούεται στα αυτιά των εγκαταβιούντων στην άλλοτε Ελλάδα παιδιών και των εγγονών σας το θρησκευιοκρατούμενο καθεστώς «Ισλαμική Δημοκρατία του Γιουνανιστάν»; Εκτός εάν το φαινόμενο κατ'εκείνη την εποχή θεωρηθεί φυσιολογική συνέπεια μιας σταδιακής και μη αισθητής αλλαγής.

Κύριε κυβερνήτα, πιστεύω, ότι γνωρίζετε, ότι οι δύο βασικοί πυλώνες της εθνικής ισχύος είναι η σφριγηλή εθνική οικονομία και οι ισχυρές ένοπλες δυνάμεις. Χωρίς αυτά τα δύο δεν υπάρχει κράτος με προοπτική μακροζωΐας. Διότι η αδυναμία του θα προσελκύσει κάποιον ισχυρότερο οικονομικά και στρατιωτικά και θα υιοθετήσει το κράτος αυτό ή θα το λεηλατήσει ή θα το προσαρτήσει. Χωρίς οικονομία ούτε στρατό αντιλαμβάνεται και ο τελευταίος ανησυχών, ότι δεν υπάρχει σοφή διοίκηση και συνεπώς το αύριον επέρχεται δυσοίωνον.

Εδώ και μισόν τουλάχιστον αιώνα, όλες οι κυβερνήσεις εστιάζουν το ενδιαφέρον τους σε αποκλίνουσες ατραπούς και ηνιοχούν ή και διαχειρίζονται τα

κρατικά πράγματα με αδεξιότητα, λαμβανομένων υπ' όψιν των αποτελεσμάτων και της προκαλούμενης γενικής απογοητεύσεως. Τρανταχτό παράδειγμα η ανεργία. Άλλες προσπάθειες όπως η κοινωνική και δημοσιονομική πολιτική, τα αναπτυξιακά προγράμματα, η δημόσια υγεία, το περιβάλλον, η πρωτογενής παραγωγή, η παιδεία και μία πλειάδα δράσεων των οποίων κύριος στόχος είναι η κομματική προβολή των πολιτικών φορέων του φάσματος της ίριδος δεν μας έπεισαν ότι η Ελλάδα έχει καταστεί χώρα ανταγωνιστική στο πλαίσιο της ΕΕ. Εξυπακούεται, ότι ουδεμία των αναφερθεισών δράσεων έχει επιτύχει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

Εκείνο, όμως, το οποίον -κατά πρώτον- έπρεπε να περιέλθει στην πρώτη προτεραιότητα της κυβερνητικής ανησυχίας είναι η ασφάλεια της χώρας. Η εθνική άμυνα. Χωρίς εθνική άμυνα δεν υπάρχει κράτος. Αυτό το καταλαβαίνουν και τα παιδάκια του Δημοτικού Σχολείου. Η εθνική ασφάλεια είναι όπως η υγεία για τον οργανισμό των ζωντανών. Χωρίς υγεία το οιοδήποτε έμβιον ή εννοiakόν ον αποθνήσκει.

Σεις κύριοι πολιτικοί -των Ελλήνων φορολογουμένων εκπρόσωποι- απαξιαστών των ιδεολογικών αποχρώσεων οφείλετε να σέβεσθε τις ένοπλες δυνάμεις και να μεριμνήσετε έτσι ώστε αυτές να καταστούν αξιόμαχες. Και αν όχι επιθετικών προθέσεων προς εξασφάλιση διηρημένου ζωτικού χώρου, όπως σχεδιάζουν οι χώρες που υπολογίζονται σαν γεωπολιτικοί πρωταγωνιστές, τουλάχιστον ας είναι αποτρεπτικές κάθε εχθρικής επιβουλής ή προσβολής με δυνατότητα επιθετικής επιστροφής εις βάθος.

Για να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός θα πρέπει να προσεχθούν ορισμένες λεπτομέρειες ουσίας πέραν -και όχι μόνον- των εξοπλιστικών προγραμμάτων που προβλέπουν παραλληλία και αιτιώδη σχέση με την ανεπίσχετο τεχνολογία. Ενδεικτικά αναφέρονται, η εθνική και ηθική διαπαιδαγώγηση του προσωπικού. Αυτή η διαπαιδαγώγηση οδηγεί στην ανύψωση του ηθικού και όχι της διαθέσεως προς ανατροπή του πολιτεύματος, όπως ορισμένοι εξ υμών κακώς υποψιάζεσθε. Το σύγχρονο περιβάλλον δεν συνηγορεί σε κάτι τέτοιο.

Άλλη λεπτομέρεια είναι η δημιουργία ισχυράς εφεδρείας, η οποία συνεχώς θα μετεκπαιδεύεται και θα διατηρεί αδιάλειπτο την σχέση της με τα της αποστολής της. Χωρίς εκπαιδευμένη, με ψυχικά αποθέματα και ελληνοφροσύνη εφεδρεία, καθιστά δυσκατόρθωτον το έργο των ολιγίστων κληρωτών. Και επειδή τελευταίως κυκλοφορεί ατύπως, υπογείως και υπούλως το ρουιμουίς, το οποίον νεοελληνιστί αντιστοιχεί με το «γιατί και για ποιόν να πολεμήσω», καλόν είναι να αναζητηθεί τάχιστα η αιτία αυτής της κοινωνικής ροπής και αποκατασταθεί η έννοια της πατρίδος, στις ψυχές των Ελλήνων που είναι και η προϋπόθεση εθνικής επιβιώσεως.

Νομίζω, ότι σοφώτεροι ημών είναι εκείνοι, που υιοθετούν το si vis pacem para bellum.

Με μια ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα από 11 ΙΟΥΝΙΟΥ 2019 έως 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Του Αντιστρατήγου ε.α. Χ. Μουστάκη
Επιτίμου Διοικητού 1ης Στρατιάς

1. ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

α. Κυπριακό

Από 3 έως 9 Σεπτεμβρίου επισκέφθηκε την Κύπρο η ειδική απεσταλμένη του ΓΓ/ΟΗΕ αμερικανίδα κ. Λουτ, η οποία είχε έξι συναντήσεις, κατ'ιδίαν, με τους κ.κ. Αναστασιάδη και Ακιντζί, στις οποίες αναδείχθηκαν οι μεγάλες διαφορές που έχουν οι δύο πλευρές. Η κ. Λουτ όμως θεωρεί, πως δημιουργήθηκε μια καλή βάση για να πραγματοποιηθεί τριμερής συνάντηση με τον ΓΓ κ. Γκουτιέρρες, στα πλαίσια της ΓΣ/ΟΗΕ στο τέλος Σεπτεμβρίου στη Ν.Υόρκη. Αυτό θα το αποφασίσει ο κ. Γκουτιέρρες, αφού πρώτα συναντηθεί με τον καθένα χωριστά.

Στις 9 Σεπτεμβρίου ο ΥΠΕΞ κ. Τσαβούσογλου επισκέφθηκε τα κατεχόμενα, όπου έδωσε τη γραμμή της Τουρκίας, για τις συνομιλίες και ανακοίνωσε το άνοιγμα Προξενείου στην κατεχόμενη Αμμόχωστο για την εξυπηρέτηση των κατοίκων στην Καρπασία. Όσον δε αφορά στην τουρκική γραμμή, είναι χαρακτηριστικές οι δηλώσεις του την 8 Σεπτεμβρίου, ότι η Τουρκία δεν

δέχεται τη συνέχιση των συζητήσεων από το σημείο που έμειναν στην Κρασ Μοντάνα, αλλά επί νέας βάσεως, επαναλαμβάνοντας για μια ακόμη φορά τον ισχυρισμό του ότι ο κ. Αναστασιάδης του είχε προτείνει τη λύση των δύο κρατών, παρόλο που αυτός τον έχει διαψεύσει κατ'επανάληψη. Παρότρυνε δε την ελληνοκυπριακή ηγεσία να αποδεχθεί την τουρκική πρόταση για συνεργασία στην εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων «προτού να είναι αργά».

Στον ενεργειακό τομέα :

- Η Κύπρος συνεχίζει το πρόγραμμα ερευνών και γεωτρήσεων, παρεχώρησε το οικόπεδο 7 στη γαλλοϊταλική κοινοπραξία TOTAL/ENI και ενέκρινε τη σταδιακή είσοδο της TOTAL στα οικόπεδα 2,8,9 και το 3 από το οποίο το Φεβρουάριο 2018 αποχώρησε το γεωτρήσιμο της ENI, λόγω παρεμποδισέως του από τουρκικά πολεμικά πλοία.

- Η Τουρκία εξακολουθεί να απειλεί με στρατιωτική επέμβαση, όπως το 1974, για να κάμψει το ηθικό των Κυπρίων και να αναγκαστεί η

κυβέρνηση να ακυρώσει το πρόγραμμά της και συνεχίζει τις έρευνες με το BARBAROS και τις γεωτρήσεις με τον «ΠΟΡΘΗΤΗ» δυτικά της Πάφου και το «ΓΙΑΒΟΥΖ» στον Κόλπο της Καρπασίας. Επίσης προετοιμάζεται να ξεκινήσει εργασίες και νοτίως της νήσου στα οικόπεδα 2, 9 και 13, την περιοχή των οποίων δέσμευσε με NAVTEX από 20 Αυγούστου ως το τέλος 2019 για έρευνες και ασκήσεις.

- Η ΕΕ καταδίκασε τις ενέργειες της Τουρκίας, χωρίς επιβολή κυρώσεων που ζητούσε η Κύπρος, ενώ ο κ. Μακρόν, μετά τη συνάντηση που είχε με τον Έλληνα πρωθυπουργό κ. Μητσοτάκη, δήλωσε ότι η ΕΕ και η Γαλλία δεν θα δείξουν αδυναμία στην Αν. Μεσόγειο.

- Οι ΗΠΑ προβαίνουν σε δηλώσεις «συμβολισμού» περί προκλητικών ενεργειών και παρανόμων τουρκικών γεωτρήσεων, αλλά μέχρις εκεί.

Η Τουρκία έχει ως προτεραιότητα τη δημιουργία τετελεσμένων στο ενεργειακό πριν από τη λύση του Κυπριακού και γι' αυτό αδιαφορεί για την επανέναρξη των συνομιλιών, αλλά δεν θα αποτολμήσει

στρατιωτική ενέργεια όσο ΗΠΑ και Γαλλία προστατεύουν τις εταιρίες τους, που ενεργούν στην Κυπριακή ΑΟΖ.

β. Τουρκικές επιδιώξεις στο Αιγαίο

Στις 5 Αυγούστου ο ΥΠΕΞ κ. Τσαβούσογλου σε ομιλία του προς τους ξένους πρέσβεις στην Άγκυρα ξεκαθάρισε τις επιδιώξεις της χώρας του στο Αιγαίο, παρουσιάζοντας χάρτη σύμφωνα με τον οποίο η ΑΟΖ της Τουρκίας επεκτείνεται από τον 28ο μεσημβρινό (νότια της Ρόδου) μέχρι τον 32ο λίγα μίλια δυτικά της Πάφου, παραγνωρίζοντας το Καστελόριζο. Τον ίδιο χάρτη με την ονομασία «γαλάζια πατρίδα» είχε και ο κ. Ερντογάν ως φόντο, κατά την ομιλία του στις 2 Σεπτεμβρίου στη Σχολή Εθνικής Αμύνης. Πρόκειται για μια τεράστια περιοχή, που διχοτομεί το Αιγαίο και καλύπτει το ήμισυ της Αν. Μεσογείου, στην οποία περιλαμβάνονται εκτός της υφαλοκρηπίδος της Τουρκίας, η ΑΟΖ της Κύπρου και οι υφαλοκρηπίδες της Ρόδου, του Καστελόριζου, της Καρπάθου, της Κάσσου και του Ανατολικού τμήματος της Κρήτης.

Στις 16 Αυγούστου η Τουρκία εξέδωσε διαδοχικά, πέντε NAVTEX με τις οποίες αναγγέλλθηκαν ναυτικές ασκήσεις στις περιοχές που διεξάγονται γεωτρήσεις με τον «ΠΟΡΘΗΤΗ» και το «ΓΙΑΒΟΥΖ» και σε μια περιοχή νοτίως του Καστελόριζου, την οποία η Ελλάδα θεωρεί ότι ανήκει στην επικράτειά της. Για την ίδια περιοχή, η τουρκική εταιρεία πετρελαίου (ΤΡΑΟ) έχει ανακοινώσει από τον Ιούνιο ότι θα πραγματοποιήσει σεισμικές έρευνες και έχει ζητήσει ναυτική προστασία.

Στις 26 Αυγούστου απέπλευσε από την Κωνσταντινούπολη το ερευνητικό σκάφος «Ορτούς Ρέις», με τη συνοδεία τριών φρεγατών και δύο πυραυλάκων, προκειμένου να πραγματο-

ποιήσει έρευνες νοτίως του Καστελόριζου, αλλά δεν το έπραξε ύστερα από τις δηλώσεις της Ελλάδος ότι θα αντιδράσει δυναμικά. Αντ' αυτού ξεκίνησε έρευνες από 15 Σεπτεμβρίου σε μια περιοχή που βρίσκεται καθαρά εντός των τουρκικών ορίων.

Η Τουρκία έχει σχεδιάσει έρευνες στην περιοχή νοτίως Καστελόριζου και δυτικά της Ρόδου, αλλά η πραγματοποίησή τους θα εξαρτηθεί από τη στάση που θα τηρήσει η ΕΕ στην Κύπρο. Αν επιδείξει δυναμική στάση, όπως δηλώνει, θα αποθαρρυνθεί η Τουρκία να επαναλάβει την ίδια συμπεριφορά και στο Αιγαίο. Αντιθέτως η Ελλάδα δεν πρέπει να αναμένει δυναμική επέμβαση των ΗΠΑ, λόγω της επαμφοτερίζουσας στάσεως του Τραμπ έναντι της Τουρκίας.

γ. Τριμερής συνεργασία Ελλάδος – Κύπρου – Ισραήλ και φόρουμ για το φυσικό αέριο στην Ανατολική Μεσόγειο.

Στις 24-25 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε στο Κάιρο συνάντηση του φόρουμ για το φυσικό αέριο στην Ανατολική Μεσόγειο (EMGF) στο οποίο συμμετέχουν Αίγυπτος, Ελλάς, Κύπρος, Ισραήλ, Ιορδανία και Παλαιστινιακή Αρχή, με την παρουσία του Αμερικανού Υπουργού Ενέργειας κ. Ρικ Πέρι και του βοηθού ΥΠΕΞ με αρμοδιότητα τους ενεργειακούς πόρους κ. Φάνον. Στο ανακοινωθέν που εκδόθηκε μετά το πέρας της συναντήσεως τονίζεται με έμφαση ο σεβασμός στο Διεθνές Δίκαιο και κυρίως το Δίκαιο της Θάλασσας, το οποίο ενόχλησε την Τουρκία.

Στις 26 Ιουλίου συναντήθηκαν στην Ουάσιγκτον αξιωματούχοι του Σχήματος (3+1), όπως αποκαλείται η συνεργασία Ελλάδος, Κύπρου, Ισραήλ με την στήριξη των ΗΠΑ, όπου διεκήρυξαν την κοινή δέσμευσή τους για την προώθηση της ειρήνης και της σταθερότητας

στην περιοχή της Αν. Μεσογείου.

Στις 7 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε η συνάντηση των ΥΠΕΞ του σχήματος (3+1) στην Αθήνα, με τη συμμετοχή του βοηθού ΥΠΕΞ των ΗΠΑ κ. Φάνον, στην οποία συζητήθηκαν η συνεργασία για την αντιμετώπιση της τουρκικής επιθετικότητας και η κατασκευή του East Med.

Η απομόνωση της Τουρκίας δεν δημιουργεί μόνον ευκαιρίες για την Ελλάδα, αλλά εγκοιμνεί και κινδύνους γιατί ο κ. Ερντογάν θα μπορεί, ευρισκόμενος σε απόγνωση, να συσπειρώσει τους εθνικιστές και την αντιπολίτευση σε στρατιωτική ενέργεια κατά της Ελλάδος.

δ. Σκοπιανό

Η κυβέρνηση των Σκοπίων, σε υλοποίηση της συμφωνίας των Πρεσπών αποφάσισε την απομάκρυνση του ήλιου της Βεργίνας από όλους τους δημόσιους χώρους και τα δημόσια κτίρια και τοποθέτησε στη βάση του αδριάντα του Μ. Αλεξάνδρου επιγραφή στην οποία αναφέρεται ότι ανήκει στην αρχαία ελληνική ιστορία και στην παγκόσμια κληρονομιά.

Η νέα ελληνική κυβέρνηση δεν έχει αποκαλύψει τη στάση που θα τηρήσει κατά τη συζήτηση στη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ, τον Οκτώβριο για τη χορήγηση ημερομηνίας ενάρξεως των ενταξιακών διαπραγματεύσεων στα Σκόπια. Κατά πάσαν πιθανότητα δεν θα σταθεί εμπόδιο, αλλά θα διεκδικήσει και κάποια ανταλλάγματα για τη βελτίωση της συμφωνίας.

ε. Σχέσεις με ΗΠΑ

Στις αρχές Οκτωβρίου αναμένεται στην Αθήνα ο ΥΠΕΞ κ. Πομπέο για την υπογραφή της ανανεώσεως της Συμφωνίας για τη Σούδα στην οποία θα δοθεί τεχνική παράταση ενός έτους, οπότε και θα

έχει προετοιμαστεί νέα κατόπιν συζητήσεων των δύο πλευρών.

Η Ελλάδα απάντησε, στο αίτημα των ΗΠΑ για διάθεση μιας φρεγάτας στην πολυεθνική δύναμη που θα αναλάβει την προστασία της ναυσιπλοΐας στον Περσικό, ότι επί του παρόντος δεν δύναται να ανταποκριθεί εξ αιτίας της εκρύθμου καταστάσεως που έχει προκληθεί στην Αν. Μεσόγειο από την Τουρκία.

Οι σχέσεις με τις ΗΠΑ βρίσκονται στο καλύτερο επίπεδο των τελευταίων δεκαετιών, αλλά με τον κ. Τραμπ δεν μπορεί κανείς να είναι σίγουρος γιατί είναι απρόβλεπτος και έχει δείξει να θαυμάζει την ηγεμονική συμπεριφορά του κ. Ερντογάν. Γι' αυτό η Ελλάδα δεν πρέπει να ζητά μόνον προστασία για τις διευκολύνσεις που παρέχει στις ΗΠΑ, αλλά και την ενίσχυση των ΕΔ, με σύγχρονα οπικά συστήματα προκειμένου να καταστεί και πάλι πόλος σταθερότητας και ισότιμος συνομιλητής με τις χώρες που καθορίζουν τις εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή.

2. ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. Αλβανία

Στις 30 Ιουνίου διεξήχθησαν δημοτικές εκλογές με αποχή της αντιπολιτεύσεως και γι' αυτό η συμμετοχή περιορίστηκε στο 21%.

Στις 18 Ιουλίου συναντήθηκαν στη Μαρμαρίδα οι κ.κ. Ερντογάν και Ράμα, όπου συζητήσαν, όπως ανακοινώθηκε, ζητήματα οικονομικής και στρατιωτικής συνεργασίας.

Η Τουρκία έχει ενισχύσει οικονομικά την Αλβανία αρκετές φορές με επενδύσεις και δωρεάν στρατιωτικό εξοπλισμό, με στόχο να μετατρέψει τα Τίρανα σ' ένα βραχίονα, που θα εξυπηρετεί τους

δικούς της σκοπούς στην περιοχή, με τον κ. Ράμα να ανταποκρίνεται θετικά.

β. Σκόπια

Στις 4 Ιουλίου μετονομάστηκε ο στρατός των Σκοπίων από «Στρατός της Μακεδονίας» σε «Στρατό της Βόρειας Μακεδονίας».

Σε αγώνα δρόμου έχει αποδουθεί η ηγεσία των Σκοπίων προκειμένου να ολοκληρώσει τις μεταρρυθμίσεις του δικαστικού συστήματος που της έχει ζητηθεί από την ΕΕ, για να έχει πιθανότητα να της χορηγηθεί ημερομηνία ενάρξεως των ενταξιακών διαπραγματεύσεων τον Οκτώβριο.

γ. Σερβία

Από 14-27 Ιουνίου πραγματοποιήθηκαν σε σερβικό έδαφος για 5η χρονιά κοινή στρατιωτική άσκηση Σερβίας, Ρωσίας και Λευκορωσίας.

Στις 3 Σεπτεμβρίου η κυβέρνηση κατέθεσε νομοσχέδιο στη Βουλή, με το οποίο επιβεβαιώνεται η απόφασή της για ΜΗ ένταξη σε οποιοδήποτε στρατιωτικό συνασπισμό.

δ. Κόσοβο

Ο πρωθυπουργός κ. Χαραντινάϊ παραιτήθηκε στις 20/7, εξ αιτίας της κλήσεώς του από τον Εισαγγελέα του ΔΔ για να καταθέσει ως κατηγορούμενος σχετικά με το ρόλο του στην εξέγερση 1998-1999 και κατόπιν αυτού θα διεξαχθούν πρόωρες εκλογές στις 6 Οκτωβρίου.

3. ΤΟΥΡΚΙΑ

α.Εσωτερική Κατάσταση

Δεινή ήττα υπέστη ο κ. Ερντογάν στις επαναληπτικές δημοτικές εκλογές που διεξήχθησαν στην Κωνσταντινούπολη στις 23

Ιουνίου, στις οποίες επικράτησε με διαφορά 800.000 ψήφων κ. Ιμάμογλου.

Πολλοί κάνουν λόγο για την αρχή του τέλους του κ. Ερντογάν, αλλά απομένει να φανεί στη συνέχεια, γιατί και άλλες φορές βρέθηκε σε δύσκολες καταστάσεις, αλλά κατάφερε να τις ξεπεράσει.

Ο πρώην Υπουργός Οικονομικών κ. Μπαμπαζιάν, που είχε διατελέσει ΥΠΕΞ και αντιπρόεδρος της κυβερνήσεως του κ. Ερντογάν παρητήθη στις 8 Ιουλίου από το ΑΚΡ, επιβεβαιώνοντας τις φήμες ότι θα συγκροτήσει νέο πολιτικό κόμμα με την υποστήριξη του τ. προέδρου κ. Γκιουλ, ενώ στις 13 Σεπτεμβρίου ανακοινώθηκε η ίδρυση και άλλου κόμματος από τον κ. Νταβούτογλου.

Στις 18 Ιουνίου συνελήφθησαν 128 στελέχη των ΕΔ, με την κατηγορία της συνεργασίας με το δίκτυο του κ. Γκιουλέν.

β. Αγορά Ρωσικών Πυραύλων S-400

Παρά τις απειλές των ΗΠΑ για την επιβολή κυρώσεων και την αναστολή της συμμετοχής της Τουρκίας στο πρόγραμμα α/φ F-35, ο κ. Ερντογάν προχώρησε στην αγορά των ρωσικών πυραύλων S-400 και έχει παραλάβει μέχρι τώρα τις δύο πρώτες συστοιχίες.

Στις 26 Ιουλίου ο κ. Τραμπ, παρά τις απειλές, δήλωσε ότι οι ΗΠΑ δεν θα επιβάλουν κυρώσεις στην Τουρκία όσο δεν ενεργοποιούνται οι S-400. Αυτό σημαίνει ότι η προοπτική κυρώσεων μετατίθεται για τον Απρίλιο, που, σύμφωνα με δηλώσεις του κ. Ερντογάν, θα ενεργοποιηθούν οι πύραυλοι.

Οι ΗΠΑ δεν επέβαλαν από τώρα κυρώσεις, γιατί υπολογίζουν ότι η ήττα του κ. Ερντογάν στις δημοτικές εκλογές, θα τον αποδου-

ναμώσει και θα τον οδηγήσει σε συμβιβασμό. Αντιθέτως ο κ. Ερντογάν επιμένει γιατί έχει δεσμευτεί και η τυχόν υπαναχώρηση θα διαρρήξει τις σχέσεις με τον κ. Πούτιν, που είναι ο μόνος που διατηρεί φιλικές σχέσεις μαζί του. Η μόνη υποχώρηση στην οποία μπορεί να προβεί ο κ. Ερντογάν είναι η μη ενεργοποίηση και εναποθήκευση των S-400, με σοβαρά όμως ανταλλάγματα, όπως τη συμμετοχή της Τουρκίας στο πρόγραμμα των α/φ F-35, τη δημιουργία ζώνης ασφαλείας στην Β. Συρία, την απομάκρυνση από την περιοχή της κουρδικής πολιτοφυλακής YPG και την μη παρεμπόδιση των ενεργειακών σχεδίων της στην Αν. Μεσόγειο.

γ. Συριακό

Στις 7 Αυγούστου ανακοινώθηκε ότι ΗΠΑ και Τουρκία συμφώνησαν να δημιουργήσουν από κοινού ζώνη ασφαλείας στη Βόρεια Συρία, ανατολικά του Ευφράτη κατά μήκος των συνόρων με την Τουρκία, που θα της επιτρέψει να προστατεύσει τα σύνορά της από τις δυνάμεις της κουρδικής πολιτοφυλακής YPG.

Οι ΗΠΑ προχώρησαν στη συμφωνία υπό την απειλή της Τουρκίας για εισβολή στη Συρία, αλλά αυτή θα θέσει σε δοκιμασία τις σχέσεις με τους Κούρδους, που βοήθησαν να ηττηθεί το ισλαμικό κράτος. Γι' αυτό πολλοί αναλυτές εκτιμούν ότι και αυτή η συμφωνία δύσκολα θα υλοποιηθεί.

Στις 6 Σεπτεμβρίου ο κ. Ερντογάν συνέδεσε τη δημιουργία της ζώνης με το μεταναστευτικό απειλώντας την ΕΕ ότι αν δεν υλοποιηθεί η συμφωνία με τις ΗΠΑ για τη δημιουργία της ζώνης και την εγκατάσταση σ' αυτή 1,5 εκατομ. Σύριων προσφύγων, η Τουρκία θα ανοίξει τις πύλες της χώρας του σε 3,5 εκατομμύρια Σύρων προσφύγων

να αναχωρήσουν για Ευρώπη.

Ο κ. Ερντογάν με την απειλή αυτή, επιχειρεί να αναγκάσει την Ευρώπη για μεγαλύτερη οικονομική ενίσχυση, αλλά και να ασκήσει πίεση στις ΗΠΑ για την υλοποίηση της συμφωνίας για τη ζώνη ασφαλείας στη Β. Συρία. Για να δείξει δε ότι το εννοεί άρχισε ήδη να αυξάνει τις ροές μεταναστών προς τα ελληνικά νησιά και θα τις κλιμακώνει μέχρι να ανταποκριθούν οι ΗΠΑ.

δ. Συμφωνία με Λιβύη για οριοθέτηση ΑΟΖ

Στις 12 Ιουλίου η Yeni Sabah δημοσίευσε την πληροφορία ότι η Τουρκία βρίσκεται κοντά στην υπογραφή συμφωνίας με την κυβέρνηση της Λιβύης, που έχει έδρα της την Τρίπολη και αναγνωρίζεται από τον ΟΗΕ (Ως γνωστόν η Λιβύη έχει δύο κυβερνήσεις που βρίσκονται σε εμφύλιο πόλεμο).

Την κυβέρνηση της Τρίπολης υποστηρίζει στρατιωτικά και πολιτικά ο κ. Ερντογάν, ο οποίος την πιέζει να υπογράψει συμφωνία θαλασσίας οριοθετήσεως με Τουρκία, που θα λαμβάνει υπόψη της μόνο τις ηπειρωτικές ακτές Τουρκίας και Λιβύης και θα αγνοεί τα ελληνικά νησιά, περιλαμβανομένης και της Κρήτης, στα οποία θα αφήνεται μόνον αιγιαλίτιδα ζώνη 6 ν.μ.

Η πρόταση αυτή είναι δελεαστική για την Λιβύη, γιατί αυξάνει την περιοχή δικαιοδοσίας της κατά 39.000 τ.χλμ, έναντι της οριοθετήσεως με την Ελλάδα.

4. ΗΠΑ

α.Εσωτερική Κατάσταση

Παρά τις κατηγορίες σε βάρος του κ. Τραμπ, η δημοτικότητα του, σύμφωνα με δημοσκόπηση που έγινε το β' 10ήμερο Ιουλίου, βρίσκεται στο 72% μεταξύ των

Ρεπουμπλικανών και στο 41% στο σύνολο των Αμερικανών.

Στις 24 Ιουλίου, επτά μήνες μετά την παραίτηση του κ. Μάτις, ανέλαβε τα καθήκοντα του ΥΕΘΑ ο απόστρατος στρατηγός κ. Μάρκ Έσπερ.

Στις 9 Ιουλίου το ΥΠΕΞ ενέκρινε την πώληση αρμάτων και πυραύλων Στίγγκερ στην Ταϊβάν αξίας 2,2 δις δολαρίων, προκαλώντας την οργή του Πεκίνου.

Στις 19 Αυγούστου το Πεντάγωνο ανακοίνωσε τη δοκιμαστική εκτόξευση πυραύλου Κρουζ στο νησί Σαν Νίκολας, με τη Μόσχα και το Πεκίνο να κατηγορούν τις ΗΠΑ ότι ωθούν σε νέα κούρσα εξοπλισμών.

β. Εξωτερικές Σχέσεις

(1) Με Τουρκία :

- Ο κ. Τραμπ στις 26 Ιουλίου δήλωσε ότι δεν θα επιβληθούν κυρώσεις στην Τουρκία, όσο δεν ενεργοποιούνται οι S-400 (Απρίλιος 2020).

- Στις 7 Αυγούστου ΗΠΑ και Τουρκία συμφώνησαν για τη δημιουργία ζώνης ασφάλειας στη Β. Συρία (Λεπτομέρειες παράγραφος 3, Τουρκία και 7α Συρία)

(2) Με το Ιράν :

- Οι σχέσεις δύο χωρών πήραν δραματικές διαστάσεις εξ αιτίας της επιθέσεως στις 13 Ιουνίου εναντίον δύο τάνκερ στον Περσικό Κόλπο και της καταρρίψεως από το Ιράν στις 19 Ιουλίου αμερικανικού μη επανδρωμένου α/φ, για την οποία ο κ. Τραμπ είχε διατάξει στρατιωτική προσβολή του Ιράν, που ακύρωσε την τελευταία στιγμή.

- Οι ΗΠΑ κατόπιν των ανωτέρω αποφάσισαν τη δημιουργία διεθνούς ναυτικής δυνάμεως για την προστασία της ναυσιπλοΐας στον Περσικό, στην οποία δεν θα συμμετάσχουν οι χώρες του NATO, πλην Βρετανίας (περισσότερα στην παράγραφο 6γ Ιράν).

(3) Με Κίνα :

Στις 30 Ιουνίου κατέρρευσαν οι συνομιλίες για συμφωνία εμπορίου, μεταξύ Κίνας και ΗΠΑ και στις 24 Αυγούστου ο κ. Τραμπ επέβαλε αύξηση πρόσθετων δασμών σε κινεζικά εμπορεύματα αξίας πολλά δις δολαρίων.

(4) Με Ρωσία :

Στις 2 Αυγούστου οι ΗΠΑ αποσύρθηκαν από την αμερικανορωσική συμφωνία INF για τον περιορισμό των πυρηνικών όπλων, με τη Μόσχα και το Πεκίνο να την κατηγορούν ότι σχεδιάζει την κατασκευή νέου πυρηνικού μέσου βεληνεκούς.

(5) Με Β. Κορέα :

Στις 30 Ιουνίου συναντήθηκαν, χωρίς ατζέντα, οι κ.κ. Τραμπ και Κιμ στο χωριό Πανμουτζόν στη νεκρή ζώνη.

Στις 3 Αυγούστου ο κ. Τραμπ δήλωσε ότι οι συνεχιζόμενες δοκιμές πυραύλων μικρού βεληνεκούς από τη Β. Κορέα δεν αποτελούν πρόβλημα γιατί δεν παραβιάζουν τη συμφωνία του με τον Κιμ, παρόλο που παρεδέχθη ότι παραβιάζουν τις αποφάσεις του ΟΗΕ.

5. Ε.Ε.

α. Γενικά

Πρόεδρος της ΕΕ εξελέγη στις 16 Ιουλίου με οριακή πλειοψηφία η Γερμανίδα κ. Φον ντερ Λάιεν και πρόεδρος του Ευρωκοινοβουλίου ο Ιταλός σοσιαλιστής κ. Σόσολι στις 3 Ιουλίου.

Στις 15 Ιουλίου το Συμβούλιο των ΥΠΕΞ της ΕΕ ανακοίνωσε τα μέτρα κατά της Τουρκίας, εξαιτίας των παρανόμων γεωτρήσεων στην ΑΟΖ της Κύπρου, τα οποία είναι η αναστολή των διαπραγματεύσεων για τη συμφωνία ολοκληρωμένων αερομεταφορών, η μείωση της προενταξιακής βοήθειας προς την Τουρκία το 2020 και η εντολή προς την Τράπεζα Επενδύσε-

ων για να επανεξετάσει τις δανειοδοτικές της δραστηριότητες.

Τα ακροδεξιά και λαϊκιστικά κόμματα Εθνικός Συναγερμός της Γαλλίδας Λεπέν, η Λέγκα του Βορρά του Ιταλού Σαλβίνι και η Εναλλακτική για τη Γερμανία (Afd), συγκρότησαν νέο ευρωπαϊκό κόμμα με το όνομα «Ταυτότητα και δημοκρατία» με 75 έδρες από τις 751 της Ευρωβουλής.

β. Γερμανία

Στη μηνιαία έκθεση της Τράπεζας Bundesbank, που δημοσιεύθηκε στις 19 Αυγούστου, αναφέρεται ότι «η συνολική οικονομική επίδοση της χώρας θα μπορούσε να υποχωρήσει ξανά», υποδηλώνοντας ότι η μεγαλύτερη οικονομία της ευρωζώνης βρίσκεται σε ύφεση.

Στις 15 Ιουλίου ο εκπρόσωπος του γερμανικού ΥΠΕΞ απηύθυνε έκκληση προς την Τουρκία να απέχει από τις παράνομες γεωτρήσεις στην ΑΟΖ της Κύπρου.

Σύμφωνα με δημοσίευμα της 28 Αυγούστου η Πολωνία διεκδικεί από τη Γερμανία το ποσό των 850 δις δολαρίων ως πολεμική αποζημίωση.

Στις εκλογές που έγιναν την 1/9 στη Σαξωνία και το Βραδεμβούργο ανεδείχθη 2ο κόμμα, το ακροδεξιό λαϊκιστικό Afd, του οποίου η άνοδος ήταν ραγδαία (27,5% στη Σαξωνία και 23,5% στο Βραδεμβούργο).

γ. Ιταλία

Η κρίση την οποία προκάλεσε ο κ. Σαλβίνι, καταθέτοντας πρόταση μομφής κατά της κυβερνήσεως στην οποία μετείχε, προκειμένου να γίνουν εκλογές και να πάρει την πρωθυπουργία, έληξε με τη συμφωνία του Κινήματος 5 Αστέρων και του Δημοκρατικού Κόμματος στις 29 Αυγούστου και την ορκωμοσία νέας κυβερνήσεως στις 5 Σεπτεμβρίου με επικεφαλής και πάλι τον απερχόμενο πρωθυ-

πουργό κ. Κόντε.

Η νέα κυβέρνηση αναμένεται να είναι πιο φιλική προς την ΕΕ και να υιοθετήσει ηπιότερη στάση στο μεταναστευτικό.

δ. Γαλλία

Από 25-27 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε στην Μπιαρίτζ της Γαλλία η Σύνοδος Κορυφής των G7. Χάριν της προεργασίας του κ. Μακρόν τηρήθηκαν ήπιοι τόνοι παρόλο που δεν γεφυρώθηκαν οι διαφορές.

Η Σύνοδος χαρακτηρίστηκε ως λίαν επιτυχής και συνέβαλε στην άνοδο του κύρους του κ. Μακρόν στο εσωτερικό και την Ευρώπη, γεγονός που τον ώθησε να διεκδικήσει, όπως κατεφάνη από τις κινήσεις του, την ηγεσία της τη στιγμή που η κ. Μέρκελ αποσύρεται και η Βρετανία οδεύει προς την έξοδο.

ε. Ισπανία

Ο νικητής των εκλογών της 26 Μαΐου κ. Σάντσεθ δεν κατάφερε να πάρει την ψήφο εμπιστοσύνης της Βουλής και η χώρα θα οδηγηθεί σε νέες εκλογές, αν δεν βρεθεί λύση μέχρι τις 23 Σεπτεμβρίου.

στ. Βρετανία

Σε δεινή θέση έχει περιέλθει ο πρωθυπουργός κ. Τζόνσον, που διεδέχθη στις 24 Ιουλίου την παραιτηθείσα κ. Μέι, γιατί παρόλο που επιχείρησε να φιμώσει τη Βουλή κλείνοντάς την από 9 Σεπτεμβρίου έως 15 Οκτωβρίου αυτή ψήφισε νόμο στις 4 Σεπτεμβρίου, που τον υποχρεώνει να ζητήσει νέα τρίμηνη παράταση για το brexit, αν δεν επιτευχθεί συμφωνία μέχρι τις 31 Οκτωβρίου και απέρριψε δύο φορές την πρότασή του για πρόωρες εκλογές στις 15 Οκτωβρίου.

Κατόπιν αυτού ο κ. Τζόνσον, που δηλώνει ότι δεν θα ζητήσει νέα παράταση παραβιάζοντας το νόμο και την αντιπολίτευση να τον απειλεί με ποινική δίωξη, εξετάζει τρόπους για να αντιδράσει με πιο πιθανό την υποβολή αιτήσεως για τρίμηνη παράταση, αν δεν επιτευχθεί συμφωνία μέχρι 31 Οκτωβρίου, την οποία θα συνοδεύει με επιστολή στην οποία θα αναφέρει ότι η κυβέρνησή του δεν την επιθυμεί, προκαλώντας έτσι τους ευρωπαίους να την απορρίψουν και να εφαρμοστεί το brexit χωρίς συμφωνία.

Με την πολιτική του ο κ. Τζόνσον έχει διαλύσει το κόμμα των Τόρρις, από το οποίο διαγράφηκαν 21 βουλευτές γιατί ψήφισαν υπέρ του νόμου και ένας προσεχώρησε στους Φιλελεύθερους, στερώντας του την πλειοψηφία.

Η θέση του κ. Τζόνσον θα επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο αν το ανώτατο δικαστήριο της χώρας χαρακτηρίσει αντισυνταγματικό το κλείσιμο της Βουλής και διατάξει την επαναλειτουργία της.

6. ΡΩΣΙΑ

Στις 5 Ιουλίου ο Ρώσος Υφυπουργός Εξωτερικών κ. Ριαμπκόφ ανακοίνωσε ότι η Μόσχα θα ενισχύσει τις ΕΔ της Βενεζουέλας.

Στις 7 Ιουλίου οι κ.κ. Πούτιν και Σι Τζίπινγκ εξαπέλυσαν βολές κατά των ΗΠΑ και τον αμερικανικό επεκτατισμό, χαράσσοντας ενιαίο μέτωπο εναντίον της κυριαρχίας των ΗΠΑ στην παγκόσμια σκηνή.

Στις 27 Ιουνίου παρέτεινε κατά έξι μήνες τις κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας και στις 24 Ιουλίου ο κ. Πούτιν, απαντώντας, επεξέτεινε την απαγόρευση εισαγωγής τροφίμων από την Ευρώπη μέχρι το 2020.

Στις 9 Ιουλίου το ρωσικό ΥΠΕΞ ανακοίνωσε ότι η Ρωσία παρακολουθεί με ανησυχία την παρουσία ενός ακόμη τουρκικού πλοίου για έρευνες στην Κυπριακή ΑΟΖ, προσθέτοντας ότι αυτό θα εμποδίσει μια δίκαιη και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό.

Στις 23 Αυγούστου ο κ. Πούτιν διεμήνυσε ότι η Ρωσία θα δώσει «συμμετρική» απάντηση στην πρόσφατη δοκιμή από τις ΗΠΑ ενός πυραύλου Κρουζ μέσου βεληνεκούς.

Ο κ. Τραμπ πρότεινε στη Σύνοδο G7 στη Γαλλία (25-27 Αυγούστου) την επάνοδο της Ρωσίας, που έχει αποβληθεί εξ αιτίας του Ουκρανικού, αλλά αντέδρασαν η Γερμανία και η Γαλλία.

7. ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

α. Συρία

Στις 8 Αυγούστου ο συριακός στρατός ξεκίνησε χερσαίες επιχειρήσεις κατά του θύλακα της Ιντιλίμπ, τελευταίου προπυργίου των τζιχαντιστών και στις 20 Αυγούστου κατέλαβε τη στρατηγική θέση Χαν Σεϊχούν, που ελέγχει τον οδικό άξονα Δαμασκός-Χομς-Χαλέπι.

Κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων η συριακή αεροπορία προσέβαλε τουρκική οχηματοπομπή που μετέφερε πολεμικά εφόδια στη Χαν Σεϊχούν, αλλά και τουρκικό ελεγκτικό φυλάκιο.

Κατόπιν αυτού ο κ. Πούτιν μετά από έκκληση του κ. Ερντογάν, παρενέβη και ο κ. Άσαντ, κήρυξε μονομερή εκεχειρία από 29 Αυγούστου, οπότε ο συριακός στρατός ανέστειλε μόνο τις χερσαίες επιχειρήσεις.

Στις 7 Αυγούστου ΗΠΑ και Τουρκία συμφώνησαν για τη δημιουργία ζώνης ασφαλείας κατά μήκος των συνόρων στη ΒΑ Συρία, χωρίς όμως να είναι βέβαιον

ότι θα εφαρμοστεί, γιατί παραμένουν σε εκκρεμότητα σοβαρά ζητήματα όπως το βάθος της ζώνης, το ποιος θα τη διοικεί και τι θα γίνει με τους Κούρδους που σήμερα ελέγχουν την περιοχή.

Στις 31 Αυγούστου ο κ. Ερντογάν, έχοντας υπόψη και την εμπειρία της μη τήρησης από τις ΗΠΑ ανάλογης συμφωνίας για την Μπανμπίζ, δήλωσε ότι αν δεν δημιουργηθεί εντός μερικών εβδομάδων η «ζώνη ασφαλείας», η Τουρκία θα εφαρμόσει το δικό της σχέδιο, υπονοώντας ότι θα εισβάλει ανατολικά του Ευφράτη για να εκδιώξει τους Κούρδους και στις 5 Σεπτεμβρίου συνέδεσε τη δημιουργία ζώνης με το μεταναστευτικό (Λεπτομέρειες στην παράγραφο 3γ Τουρκία).

β. Ισραήλ

Στις 25-26 Ιουνίου οι ΗΠΑ παρουσίασαν, σε Σύνοδο στο Μπαχρέιν, το σχέδιο του κ. Κουσνέρ, γαμβρού του κ. Τραμπ, χωρίς την παρουσία των Αράβων που το απορρίπτουν εκ προοιμίου.

Το σχέδιο, το οποίο ο κ. Κουσνέρ το χαρακτήρισε ως το πρώτο μέρος ενός ευρύτερου, δίνει έμφαση στην οικονομική ανάπτυξη με επενδύσεις 50 δις και όχι στη δημιουργία ανεξαρτήτου κράτους που διεκδικούν οι Παλαιστίνιοι.

Το Ισραήλ το τελευταίο διάστημα εξαπέλυσε αεροπορικούς βομβαρδισμούς εναντίον ιρανικών στόχων στη Συρία και το Ιράκ, καθώς και της φιλοϊρανικής Χεζμπολάχ στο Λίβανο.

Σύμφωνα με διεθνείς αναλυτές ο κ. Νετανιάχου προβαίνει σ' αυτές τις ενέργειες για δύο λόγους. Πρώτον για να αυξήσει τα ποσοστά του στις εκλογές της 17 Σεπτεμβρίου και δεύτερον για να τορπιλίσει τυχόν συνομιλίες μεταξύ του κ. Τραμπ και της ιρανικής

ηγεσίας, όπως διεφάνη στη Σύνοδο G7 στη Γαλλία.

γ. Ιράν

Στη Σύνοδο G7 στη Γαλλία (25-27 Αυγούστου) ο κ. Τραμπ, με τη μεσολάβηση του κ. Μακρόν έριξε τους τόνους, δηλώνοντας ότι είναι διατεθειμένος να συναντηθεί με τους Ιρανούς ηγέτες για να συζητήσουν τη λύση του προβλήματος.

Απαντώντας οι Ιρανοί δήλωσαν ότι θα συναντηθούν μαζί του αφού πρώτα αρθούν οι κυρώσεις που έχει επιβάλει εις βάρος του Ιράν. Έκτοτε η ένταση συνεχίζεται με αμείωτους ρυθμούς, χωρίς να είναι δυνατή η πρόβλεψη της καταλήξεώς της λόγω της αντιφατικής πολιτικής του κ. Τραμπ.

Μέχρι τότε η ένταση είχε φτάσει στο κατακόρυφο εξ αιτίας των γεγονότων που αναφέρονται στην παράγραφο 4β ΗΠΑ.

8. ΑΣΙΑ

α. Κίνα

Στις 30 Ιουνίου κατέρρευσαν οι συνομιλίες μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας για εμπορική συμφωνία που είχαν αρχίσει στις 28 Ιουνίου, ύστερα από συμφωνία των κ.κ. Τραμπ και Σι Τζίπινγκ, που συναντήθηκαν στις 19 Ιουνίου στα πλαίσια της Συνόδου G20 στην Οσάκα και έκτοτε ο εμπορικός πόλεμος συνεχίζεται με την επιβολή δασμών σε προϊόντα αξίας εκατοντάδων δις δολαρίων εκατέρωθεν, γεγονός που επηρεάζει και την παγκόσμια οικονομία.

Την οργή της Κίνας έχει προκαλέσει η ανακοίνωση των ΗΠΑ στις 9 Ιουλίου, για πώληση στην Ταϊβάν αρμάτων Abrams και πυραύλων Στίγκερ,

Ένταση έχουν προκαλέσει στην περιοχή :

- Οι κοινές περιπολίες κινεζικών και ρωσικών αεροσκαφών, που άρχισαν στις 23 Ιουλίου, πάνω από τις νησίδες, που διεκδικούν τόσο η Κίνα, όσο και η Νότια Κορέα.

- Η παρουσία πολεμικών πλοίων των ΗΠΑ, τα οποία περιπλέουν στην περιοχή των νησίδων, αμφισβητώντας την κινεζική κυριαρχία.

β. Αφγανιστάν

Την 1η Σεπτεμβρίου ο ειδικός απεσταλμένος των ΗΠΑ στην Ντόχα του Κατάρ κ.

Χαλιλζάντ δήλωσε, μετά το πέρας των συνομιλιών με τους ταλιμπάν, ότι οι δύο πλευρές κατέληξαν σε συμφωνία που υπεβλήθη στον κ. Τραμπ για έγκριση, ο οποίος όμως την ακύρωσε στις 6 Σεπτεμβρίου λόγω βομβιστικής επίθεσης των ταλιμπάν στην Καμπούλ, στην οποία σκοτώθηκαν δύο Αμερικανοί στρατιώτες.

Σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες, αυτή προβλέπει την αποχώρηση του συνόλου των Αμερικανών στρατιωτικών εντός 135 ημερών και εγγυήσεις των ταλιμπάν ότι η χώρα δεν θα μετατραπεί σε καταφύγιο τρομοκρατών.

9. ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

α. Βενεζουέλα

Στις 7 Αυγούστου ο κ. Μαδούρο, λόγω της επιβολής κυρώσεων από τις ΗΠΑ, ανέστειλε τη συμφωνία για επανάληψη του διαλόγου με την αντιπολίτευση, που έχει διακοπεί από το Μάϊο.

Στις 20 Αυγούστου ο κ. Τραμπ αποκάλυψε ότι γίνονται επαφές μεταξύ των κυβερνήσεων ΗΠΑ και Βενεζουέλας, χωρίς να δώσει λεπτομέρειες, γεγονός που επιβεβαίωσε μερικές ώρες αργότερα και ο κ. Μαδούρο.

Η αμφιλεγόμενη πολιτική του κ. Τραμπ έχει οδηγήσει σε πολύ δύσκολη θέση τον ηγέτη της αντιπολίτευσης κ. Γκουαϊδό, ο οποίος δεν βλέπει την υποστήριξη που του είχε υποσχεθεί ο κ. Τραμπ.

β. Βραζιλία

Οι ηγέτες της G7 που έγινε στο Παρίσι από 25-27 Αυγούστου στη Γαλλία, κατηγόρησαν τον πρόεδρο της Βραζιλίας κ. Μπολσονάρο ως ηθικό αυτουργό για τις πυρκαγιές που καταστρέφουν τα δάση του Αμαζονίου, για να μετατραπούν σε βοσκοτόπια και αγρούς για την καλλιέργεια σόγιας και του προσέφεραν βοήθεια 20 εκατ. δολαρίων, αλλά δεν την απεδέχθη.

Στις 28 Αυγούστου ο κ. Μπολσονάρο, ύστερα από τη γενική κατακραυγή και τις διενθείς πιέσεις, απαγόρευσε το κάψιμο των δασών και ανέπτυξε τις ΕΔ για την επιβολή της αποφάσεώς του. Ταυτόχρονα ανήγγειλε διάσκεψη των κρατών της Λατινικής Αμερικής για την αντιμετώπιση της καταστάσεως.

Αγαπητοί Συνδρομητές του Περιοδικού μας
Σας παραθέτουμε τις διάφορες δραστηριότητες του Ινστιτούτου ταξινομημένες στους παρακάτω τομείς, όπως ακριβώς ενημερώνονται κάθε εβδομάδα τα μέλη μας και αφορούν το χρονικό διάστημα από 14 Ιουνίου έως και 25 Σεπτεμβρίου 2019.

ΝΕΑ ΜΕΛΗ

12/9 Γιασσάς Στυλιανός., ιατρός,
19/9 Κύπριος Κων/νος, Συγγραφέας-Αναλυτής,

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΜΕΛΩΝ

- Τα μέλη κ. Μανιάδης Ν. Χατζηκωσταντής Α, και. Κανελλόπουλος Ι. ζήτησαν τη διαγραφή τους για προσωπικούς λόγους.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Τα εγκαίνια λειτουργίας του ΕΛΙΣΜΕ στο νέο χώρο ορίσθηκαν για την Πέμπτη 3 Οκτωβρίου, 1900 ώρα.
Λόγω θέρους το Ινστιτούτο έκλεισε από 5 Ιουλίου έως και 2 Σεπ.

ΔΩΡΕΕΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

- Το μέλος κ. Μαλτέζος Χρ. δώρισε στο ΕΛΙΣΜΕ ένα αντίτυπο του βιβλίου του «Στο θρυλικό Πλατάνι».

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

Εγκρίθηκε η πραγματοποίηση των 5 παρακάτω Σεμιναρίων Β' Εξαμήνου (Αναλυτικό πρόγραμμα στο www.elisme.gr)

- 1.. Παρελθόν και παρόν της Θαλάσσιας /ναυτικής ισχύος και στρατηγικής.
2. Μέτρα προστασίας-αποφυγής θυματοποίησης των πολιτών στην καθημερινότητά τους.
3. Γνωριμία με τη θαλάσσια ανάπτυξη.
4. Θεωρία διαπραγματεύσεων και διαπραγμάτευση κατά τις διακρατικές κρίσεις.

5. Η Στρατηγική συνεργασία Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ με στήριξη των ΗΠΑ (3+1), Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου και η νέα αρχιτεκτονική ασφάλειας της Αν. Μεσογείου.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

-Αρχές Ιουλίου ανατέθηκε στην κ. Παπαδοπούλου Μυροφ. η σύνταξη ερευνητικής εργασίας με θέμα σχετικό με τη Διεθνή Τρομοκρατία και ως Επιβλέπων ορίστηκε το μέλος ΔΣ κ. Μπαλτζώης.

ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η ληφθείσα στις 12/8 επιστολή του μέλους μας κ. Ζάγκαλη σχετικά με την εγκατάλειψη της περιοχής του, που είναι στη μεθόριο, απεστάλη στο Υπουργ. Εσωτερικών και στην Περιφέρεια Ηπείρου, το δε ΕΛΙΣΜΕ συνεχάρη το μέλος του για τη δραστηριότητά του.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

- Η εταιρεία «ΚΩΤΣΟΒΟΛΟΣ» δώρισε στο ΕΛΙΣΜΕ μια τηλεόραση 75 ιντσών, για κάλυψη των λειτουργικών αναγκών.

ΟΜΙΛΙΕΣ

4/7 του κ. Πορτοκαλάκη Λεόν. Τοπογράφου Μηχ. ΕΜΠ μ Sc., με θέμα «Θαλάσσιες Γεωτρήσεις για έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων»

Κωνσταντίνου Αργυροπούλου, για την επέτειο της 25ης Μαρτίου 1821.

19/9 του Αντιπροέδρου ΕΛ.Ι.Σ.Μ.Ε κ. Μπασαρά Αν. Σχου (Μ) ε. α. – Ανώτερου Διεθνή Υπαλλήλου (τέως) ΝΑΤΟ, με θέμα «ΝΑΤΟ, 70 Χρόνια Συμμαχίας».

Ο Ευρωπαϊκός τρόπος ζωής

Ο απερχόμενος Πρόεδρος της Κομισιόν Jean-Claude Juncker επέκρινε την διάδοχο του Ursula von der Leyen για τον τίτλο περί «προστασίας του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής» τον οποίο επιφυλάσσει για τον Ευρωπαϊό Αντιπρόεδρο Κο Μαργαρίτη Σχοινά και αρμόδιο για θέματα μεταναστεύσεως, υπονοώντας ότι ο τίτλος στρέφεται κατά των μεταναστών.

Είναι γεγονός ότι οι Ευρωπαϊκές αξίες, εμπνευσμένες από την αρχαία Ελλάδα και σφυρηλατημένες επί αιώνες με άφθονη μελάνη και αίμα, αποτελούν κατάκτηση αποκαλούμενη και ως «Δυτικό κεκτημένο». Οι ευρωπαϊκές αξίες κάθε άλλο παρά αυτονόητες ήταν κατά τον ευρωπαϊκό θρησκευτικό και φεουδαρχικό μεσαίωνα. Το κοσμικό κράτος που συμπυκνώνει το κράτος δικαίου, την Δημοκρατία, την ισότητα (ατόμων, φύλων, ευκαιριών κ.λπ.), την ελευθερία σκέψεως και εκφράσεως, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αξιοπρέπειας, θεωρείται για πολλούς δεδομένο παρά το γεγονός ότι η Ευρώπη αποτελεί μία από τις λιγοστές «κοσμικές οάσεις» ανά τον πλανήτη.

Σήμερα η ευρωπαϊκή κοσμική, δημοκρατική κατάκτηση η οποία προσδιορίζει και την ευρωπαϊκή «ταυτότητα» (στην βάση της οποίας επιχειρείται και η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση), δέχεται πλήγματα από σειρά κινδύνων όπως η παγκοσμιοποίηση (ισοπεδομένοι πολίτες του κόσμου άνευ ταυτότητος και αρχών, έρμαια μιας ομιχλώδους «παγκόσμιας διακυβέρνησης»), οι γνωστές ολοκληρωτικές πολιτικές θεωρίες οι οποίες απαξιώνουν ή έχουν «ειδική» αντίληψη περί Δημοκρατίας και κυρίως ο θρησκευτικός ολοκληρωτισμός, όπως αυτός εκφράζεται στις ημέρες μας πρωτίστως από το Ισλάμ.

Μία απλή ματιά στα δημογραφικά στατιστικά στοιχεία και τις προοπτικές τους (σε συνδυασμό με οικολογικές εξελίξεις), πείθει και τον πλέον κακόπιστο ότι τα τρέχοντα μεγάλα μεταναστευτικά ρεύματα από Αφρική και Ασία προς μία Ευρώπη που γηράσκει, αποτελούν προίμιο ενός μεγάλου μεταναστευτικού «τσουνάμι» που ακολουθεί και δεν συνδέεται με συγκυριακές συγκρούσεις (όπως αυτή της Συρίας). Η συντριπτική πλειοψηφία των μεταναστών είναι (και θα είναι) Μουσουλμάνοι και η ευρωπαϊκή εμπειρία δεκαετιών αποδεικνύει την ιδιαίτερα δυσχερή προσαρμογή τους στο Ευρωπαϊκό δημοκρατικό κεκτημένο, παρά τα δαπανηρά σχετικά προγράμματα εντάξεως. Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται από την πρακτική

δεκάδων Μουσουλμανικών κρατών στο εσωτερικό τους, έναντι πάσης μορφής μειονοτήτων, κατάληξη της οποίας είναι η σταδιακή εξαφάνιση των τελευταίων.

Η Ευρώπη, ως εκ της φύσεως και των αρχών της, υπήρξε ανέκαθεν ανοικτή στην μετανάστευση. Σήμερα, εν τούτοις, οι αριθμητικές ισορροπίες, οι δημογραφικές τάσεις και η εμμονή μεγάλης μερίδος Μουσουλμάνων μεταναστών όπως διατηρούν στο ακέραιο τις πολιτισμικές τους αντιλήψεις και πρακτικές ακόμη και αν αυτές αντίκεινται στις ευρωπαϊκές αξίες, Συντάγματα, νόμους, ήθη, έθιμα έχει προκαλέσει διχασμό αντιλήψεων περί του δέοντος γενέσθαι, τόσο μεταξύ ευρωπαϊκών κρατών όσο και μεταξύ ηγεσιών και κοινής γνώμης. Το επικείμενο BREXIT οφείλεται σε μεγάλο ποσοστό στο εν λόγω φαινόμενο.

Κρίνεται ότι η Κα U. Van der Leyen, με τον τίτλο «προστασία του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής» εισέρχεται στην καρδιά του όλου προβλήματος, προσδιορίζει το διακύβευμα της μαζικής και ανεξέλεγκτης μεταναστεύσεως και προκαλεί ανακούφιση στην ανήσυχη πλειοψηφία της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης. Ειδικά οι αυτοπροσδιοριζόμενοι ως «ανθρωπιστές» θα πρέπει να αισθάνονται ικανοποίηση αφού ο τίτλος αυτός στρέφεται προς την κατεύθυνση προστασίας των κεκτημένων ευρωπαϊκών δικαιωμάτων των επερχομένων γενεών Ευρωπαίων (μεταξύ των οποίων τα τέκνα και τα εγγόνια τους).

Ενώ το «Φρούριο Ευρώπη» αποτελεί ασφαλώς ουτοπία, η έλλειψη κανόνων και προϋποθέσεων ως προς την μαζική μετανάστευση (υπό μία στρεβλή παγκοσμιοποιημένη αντίληψη περί ανθρωπισμού) επιφυλάσσει στην ΕΕ ένα οδυνηρό μέλλον δίχως επιστροφή. Η Ευρώπη δεν επιθυμεί να απεμπολήσει το κεκτημένο της και να επιστρέψει σε κάθε μορφής μεσαίωνα. Ο τίτλος «Προστασία του Ευρωπαϊκού τρόπου ζωής» της Καs U. Van der Leyen τον οποίο απονέμει στον Αντιπρόεδρο της Κομισιόν Κο Μαργαρίτη Σχοινά κρίνεται ως απόλυτα εύστοχος, τιμητικός και ταυτόχρονα του υποδεικνύει τόσο τις ευρύτερες ευθύνες του όσο και τον τρόπο δράσεως αυτού.

17 Σεπ. 2019

Αντιναύαρχος ε.α. Β. Μαρτζούκος ΠΝ
Επίτιμος Διοικητής ΣΝΔ
Πρόεδρος ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.